

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Приета с Решение №..... от Протокол №..... на Общински съвет - Ботевград

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА
ПЕРИОДА 2025-2028 Г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ.....	2
СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ	4
СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ	5
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ.....	6
ВЪВЕДЕНИЕ.....	8
1. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА.....	16
1.1. ПРИРОДО-ГЕОГРАФСКИ И ТЕРИТОРИАЛНО-АДМИНИСТРАТИВНИ ДАННИ ЗА ОБЩИНА БОТЕВГРАД.....	16
1.1.1. Географско положение на общината и съседни общини	16
1.1.2. Релеф.....	17
1.1.3. Климат	17
1.1.4. Инженерно-геоложки и хидрогеоложки условия и полезни изкопаеми	20
1.1.5. Риск и изменение на климата	21
1.1.6. Население и населени места в общината.....	25
1.2. ВЪЗДУХ.....	26
1.3. ВОДИ	28
1.3.1. Повърхностни води	28
1.3.2. Подземни води	39
1.3.3. Зони за защита на водите.....	40
1.3.4. Минерални води - местонахождение, характеристики, дебит, използване, потенциал	44
1.3.5. Източници на замърсяване за повърхностни и подземни води - на територията на общината и извън територията на общината	45
1.3.6. Степен на изграденост, степен на ползваемост и състояние на канализационната система в населените места	46
1.3.7. Селищни пречиствателни станции за отпадъчни води	47
1.3.8. Водоснабдяване на населените места - количествени и качествени характеристики.	47
1.4. ОТПАДЪЦИ.....	48
1.4.1. Генерирани отпадъци по видове и източници - битови, опасни, строителни, производствени.....	48
1.4.2. Начини на третиране на различните видове отпадъци и съоръжения.....	51
1.5. ПОЧВИ И НАРУШЕНИ ТЕРЕНИ	51
1.5.1. Видове почви в община Ботевград.....	51
1.5.2. Съществуващи екологични проблеми (деградационни процеси) при почвите на община Ботевград – степен на развитие и прогноза за развитието им.....	52
1.5.3. Заблатени почви.....	52
1.5.4. Ерозирали почви	52
1.5.5. Замърсяване на почвите	55
1.5.6. Физически нарушени почви; нарушени терени от добивни дейности, от изкопни работи (водопроводи и др.).....	58
1.6. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И БИОРАЗНООБРАЗИЕ	59
1.6.1. Гори - състояние, видово разнообразие, собственост, използване за рекреационни цели, за дърводобив, за други цели и т.н.....	59
1.6.2. Защитени видове растения и животни.....	60
1.6.3. Видове, обект на ловен туризъм	62

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА
ПЕРИОДА 2025-2028 Г.**

1.6.4. Защитени територии и зони.....	62
1.7. ШУМ, РАДИАЦИОННА ОБСТАНОВКА И ВЛИЯНИЕ ОТ НЕЙОНИЗИРАЩИ ЛЪЧЕНИЯ	66
1.7.1 Източници на шума и население, подложено на въздействия	66
1.7.2 Данни от единната система за мониторинг.....	70
1.7.3. Радиационно състояние на атмосферния въздух	71
1.7.4. Радиационно състояние на повърхностните реки, необработваеми почви и дънни утайки от водни обекти.....	71
1.7.5. Опасни вещества.....	72
1.8. ЗЕЛЕНИ ПЛОЩИ.....	73
1.9. УПРАВЛЕНСКИ КАПАЦИТЕТ	76
1.9.1. Наличие на комисии/отдели/сектори/отделни специалисти в Общинския съвет/ общинската администрация - отговорности и задачи, които изпълняват	76
1.9.2. Квалификация на кадрите, заети в горепосочените дейности	77
1.9.3. Общински наредби в разглежданата област	77
1.9.4. Обмен на информация и сътрудничество с регионални органи на централни ведомства, от компетенциите на които са въпроси по опазване на околната среда, в териториалния обхват на които попада общината	77
1.9.5. Сътрудничество в разглежданата област със съседни общини, бизнеса, НПО	78
1.9.6. Информирание на обществеността – използвани подходи и механизми.....	79
1.9.7. Мобилни и стационарни системи за наблюдение и контрол на качеството на околната среда	79
1.10. УСЛУГИ, ПРЕДОСТАВЯНИ ОТ ОБЩИНАТА И НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНАТА, СВЪРЗАНИ С ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА – ОБХВАТ НА ДЕЙНОСТ И СТАТУТ НА ФИРМИТЕ, ОСЪЩЕСТВЯВАЩИ СЪОТВЕТНАТА ДЕЙНОСТ	84
1.10.1. Третиране на отпадъците и комунално-битови услуги.....	84
1.10.2. Водоснабдяване, канализация и пречистване на отпадъчните води	85
1.10.3. Чистота на територията на населените места и местата за отдых извън населените места - състояние, честота на почистването, на миенето на улиците, кошчета за отпадъци в населените места.....	86
1.10.4. задължения на гражданите	87
1.11. ИКОНОМИЧЕСКИ ФАКТОРИ.....	87
1.11.1 Състояние и развитие на отделните отрасли в общината, които влияят или могат да повлияят върху състоянието на околната среда	87
1.11.2 Състояние на инфраструктурата.....	90
1.12. ФИНАНСИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	91
2. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ (SWOT)	93
3. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНАТА.....	100
4. ЦЕЛИ.....	100
5. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ	101
6. ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА	106
7. ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРОГРАМАТА	107

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА
ПЕРИОДА 2025-2028 Г.**

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ

Таблица 1.	Регистрирани свлачища на територията на община Ботевград	24
Таблица 2.	Население в община Ботевград по населени места към 31.12.2023 г.	25
Таблица 3.	Население в община Ботевград за периода 2011-2023 г.....	26
Таблица 4.	Разпределение на населението по тип селища	26
Таблица 5.	Повърхностни водни тела на територията на община Ботевград.....	29
Таблица 6.	Пунктове за мониторинг на повърхностни води.....	36
Таблица 7.	Подземни водни тела на територията на община Ботевград	39
Таблица 8.	Регистър на зоните за защита на подземни води в община Ботевград	41
Таблица 9.	Санитарно-охранителни зони на територията на община Ботевград.....	42
Таблица 10.	Защитени територии и зони, обявени за опазване на водозависими местообитания и биологични видове	44
Таблица 11.	Изграденост на канализационната система по населени места	46
Таблица 12.	Годишни количества битови отпадъци за периода 2018-2024 г.	48
Таблица 13.	Морфологичен състав на генерираните битови отпадъци – смесени и разделно събрани – средно за общината за 2019 г.	49
Таблица 14.	Действителен риск от ерозия на почвата в община Ботевград	53
Таблица 15.	Данни за киселяване на почвите в община Ботевград.....	54
Таблица 16.	Неорганични компоненти.....	55
Таблица 17.	Складове с неизползвани препарати на територията на община Ботевград	56
Таблица 18.	Полициклични ароматни въглеводороди.....	56
Таблица 19.	Полихлорирани бифенили.....	57
Таблица 20.	Измерени концентрации на пестициди на пункт с. Скравена, дълбочина 0-10 cm, 2022 г.	57
Таблица 21.	Собственост в горските територии на община Ботевград.....	59
Таблица 22.	Разпределение на горския фонд по населени места.....	59
Таблица 23.	Природозащитен статус на установени или вероятни видове	61
Таблица 24.	Защитени територии и зони в община Ботевград	62
Таблица 25.	Мониторинг на уличен шум, 2023 г.	69
Таблица 26.	Разпределение по диапазони на регистрираните шумови нива през 2023 г.	70
Таблица 27.	Специфична активност на естествени радионуклиди и техногенния радионуклид, пункт Ботевград.....	72
Таблица 28.	Икономически показатели в община Ботевград за периода 2017-2022 г.....	87
Таблица 29.	Регистрирани земеделски стопани	88
Таблица 30.	Основни видове отглеждани култури	88
Таблица 31.	Средни добиви.....	88
Таблица 32.	Основни видове отглеждани животни, брой	89
Таблица 33.	Дейност на местата за настаняване в община Ботевград за периода 2021-2023 г.	89
Таблица 34.	Средна брутна годишна работна заплата през периода 2017-2023 г.....	90
Таблица 35.	Финансова информация за дейностите по опазване на околната среда за периода 2021-2024 г., лева	91
Таблица 36.	План за действие на ПООС Ботевград 2025-2028 г.	102

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ

Фигура 1.	Разпределение на групите заинтересованите страни, взели участие в анкетното проучване.....	14
Фигура 2.	Община Ботевград	16
Фигура 3.	Максимални температури за района на гр. Ботевград	17
Фигура 4.	Средни температури и валежи в района на гр. Ботевград	18
Фигура 5.	Облачни, слънчеви и валежни дни в района на гр. Ботевград	19
Фигура 6.	Количество на валежите в района на гр. Ботевград	19
Фигура 7.	Годишна роза на вятъра за територията на гр. Ботевград.....	20
Фигура 8.	Скорост на вятъра за територията гр. Ботевград	20
Фигура 9.	Средногодишна температура за региона на гр. Ботевград през периода 1979-2024 г.22	
Фигура 10.	Повърхностни водни тела в дунавски район за басейново управление	28
Фигура 11.	Състояние за показатели алуминий, р. Бебреш след с. Боженица	31
Фигура 12.	Показатели за състоянието на р. Бебреш в с. Скравена	32
Фигура 13.	Показатели за състоянието на р. Бебреш до с. Скравена	34
Фигура 14.	Район със значителен потенциален риск от наводнения BG1_APSFR_IS_031	38
Фигура 15.	Зони за защита на повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване	40
Фигура 16.	Нитратно уязвими зони	43
Фигура 17.	Чувствителни зони.....	44

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

БДДР	Басейнова дирекция „Дунавски район“
БИОМОН	Мобилно приложение за въвеждане данни от проведен мониторинг (BioMon Mobile)
БО	Битови отпадъци
ВиК	Водоснабдяване и канализация
ДБ	Държавен бюджет
ДБТ	Дирекция „Бюро по труда“
ДГС	Държавно горско стопанство
ДЛС	Държавно ловно стопанство
ЕО	Екологична оценка
ЕС	Европейски съюз
ЕСС	Единната спасителна система
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗЗ	Защитена зона
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗЗШОС	Закон за защита от шума в околната среда
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ИАОС	Изпълнителна агенция по околната среда и водите
КАВ	Качество на атмосферния въздух
МВЕЦ	Малка (Мини) водно електрическа централа
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МПС	Моторни превозни средства
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
НПО	Неправителствена организация
НПУО	Национален план за управление на отпадъците
НСИ	Национален статистически институт
НСМОС	Националната система за мониторинг на околната среда
НСОС	Националната стратегия за околна среда
НСМБР	Национална система за мониторинг на биологичното разнообразие
НСУРВС	Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор
ОБ	Общински бюджет
ОБС	Общински съвет
ОДБХ	Областна дирекция по безопасност на храните
ОДЗ	Областна дирекция „Земеделие“
ОП	Общинско предприятие
ОПУО	Общинска програма за управление на отпадъците
ОУП	Общ устройствен план
ОХВ	Опасни химични вещества
ПБВ	Питейно-битово водоснабдяване
ПВТ	Подземно водно тяло
ПООС	Програма за опазване на околната среда
ПОРН	Предварителна оценка на риска от наводнения
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадни води

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

ПСПВ	Пречиствателна станция за питейни води
ПУО	Програма за управление на отпадъците
ПУРН	План за управление на риска от наводнения
ПУРБ	Плана за управление на речните басейни
РДНО	Регионално депо за неопасни отпадъци
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РЗПРН	Район със значителен потенциален риск от наводнения
СГС	Средногодишните стойности
СОЗ	Санитарно-охранителни зони
СКОС	Стандарт и качество на околната среда
СПИ	Собствени периодични измервания
ТБО	Твърди битови отпадъци / Такса битови отпадъци
ТКЗС	Трудово кооперативно земеделско стопанство
ТСБ	Териториално статистическо бюро
ФПЧ ₁₀	Фини прахови частици
ЕСМWF	European Centre for Medium-Range Weather Forecasts
ЕМ-DAT	The International Disaster Database – Centre for Research on the Epidemiology of Disasters-CRED

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

ВЪВЕДЕНИЕ

ОБХВАТ НА ПРОГРАМАТА

Програмата за опазване на околната среда (ПООС) на община Ботевград обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на общините в съответствие с нормативните документи по опазване на околната среда.

ПООС е разработена за периода 2025-2028 г. и подлежи на евентуална актуализация при всяка значима промяна на екологичното законодателство или в приоритетите на региона/общината.

ПООС отговоря на нарастващата необходимост опазването и подобряването на качеството на околната среда да се разглежда като един от стълбовете на устойчивото развитие, съвместно с икономическото и социалното развитие. Програмата очертава цели и действия, насочени към опазването, възстановяването и възпроизводството на естествената околна среда, поддържането на разнообразието на живата природа, разумното използване на природните богатства и ресурсите на страната в контекста на устойчивото развитие.

Програмата за опазване на околната среда се основава на концепцията, че **предотвратяването на отрицателните изменения на екосистемите и нарушаването на техните функции в следствие на антропогенни въздействия е ключов фактор за постигане на глобалната цел на политиката по устойчиво развитие** – подобряване на качеството на живот и благосъстоянието на настоящото и бъдещите поколения посредством създаването на устойчиви общности, способни да управляват и използват ефективно ресурсите и да развиват екологичния и социалния потенциал на икономиката, както и да осигуряват просперитет, опазване на околната среда и социално сближаване. В този смисъл ПООС цели не само по-устойчива околна среда, но и по-добро качество на живот.

ПРАВНО ОСНОВАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРОГРАМАТА

Програмата за опазване на околната среда на община Ботевград е изготвена в съответствие с:

- чл. 79, т. 1 от Закона за опазване на околната среда;
- т. 8 от чл. 17, ал. 1 от Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА), според която „Местното самоуправление се изразява в правото и реалната възможност на гражданите и избраните от тях органи да решават самостоятелно всички въпроси от местно значение, които законът е предоставил в тяхна компетентност в сферата на опазването на околната среда и рационалното използване на природните ресурси“;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

- Указанията на Министерство на околната среда и водите относно структурата и съдържанието на общинските програми за опазване на околната среда.

При разработване на ПООС, органите на местното самоуправление се ръководят и от указания на министъра на околната среда и водите. Териториалните административни звена към съответните министерства и държавни агенции, които събират и разполагат с информация за околната среда, подпомагат разработването на програмата чрез участие на свои експерти и предоставяне на информация. При разработването, допълването и актуализирането на програмата се привличат и представители на неправителствени организации, на фирми и на браншови организации.

ПООС е изготвена в тясно съответствие с принципите на Националната стратегия за околна среда (НСОС), приета от Народното събрание по предложение на Министерския съвет. В допълнение на основния национален стратегически документ в областта на околната среда, се разработват и приемат и други национални планове и програми по компоненти на околната среда и фактори, които им въздействат. Те се основават на принципите, целите и приоритетите на Националната стратегия за околна среда и са в съответствие с изискванията на специалните закони за околната среда. При разработката на настоящата програма са използвани следните **стратегически документи**:

- Национална стратегия за околна среда 2021-2030 г.;
- Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г.;
- Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие;
- Актуализиран Национален план за действие по управление на устойчивите органични замърсители в България 2012-2020 г.;
- Трети Национален план за действие по изменение на климата;
- Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г.;
- Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018-2024 г.), приета с Решение № 334 на Министерския съвет от 07.06.2019 г.;
- Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха (2020-2030 г.), приета с Решение № 541 на Министерския съвет от 13.09.2019 г.;
- Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор (НСУРВС) в Република България;
- Национална Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (2020-2030 г.);
- Национална Програма за действие за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването в Р България (актуализация за програмен период 2014-2020 г.);
- План за интегрирано развитие на община Ботевград 2021-2027 г.;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

- Справки, годишни доклади и отчети на Община Ботевград.

Други използвани *источници на информация* са както следва:

- Официални данни и статистическа информация от ТСБ – гр. София, ДБТ – гр. Ботевград; ОДЗ – гр. София, РИОСВ – гр. София, Басейнова дирекция „Дунавски район“ (БДДР), ИАОС и други;
- Информация, предоставена от Общинска администрация Ботевград;
- Относимите и приложими нормативни и поднормативни актове;
- Интернет сайтове и портали: Официален сайт на Община Ботевград, НСИ, МОСВ, ИАОС и други.

ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА

Националната стратегия за околна среда и общинските програми за околна среда са средство за постигане целите на закона и се разработват в съответствие с принципите за опазване на околната среда, регламентирани в Закона за опазване на околната среда, а именно:

Устойчиво развитие

Устойчивото развитие се дефинира като развитие, което „посреща потребностите на настоящото поколение, без да е в ущърб на възможността бъдещите поколения да посрещнат собствените си нужди“. То се постига посредством осъществяването на политики, при които се хармонизират и интегрират икономическото, социалното развитие и опазването на околната среда. Тази концепция предполага устойчив икономически ръст, намаляване на бедността, справедливо разпределение на националното богатство, подобряване на общественото здраве и качеството на живот, като същевременно се намалява замърсяването на околната среда, предотвратяват се бъдещи замърсявания и се съхранява биологичното разнообразие.

Опазване на природните ресурси

Постигането на целите на устойчивото развитие изисква съблюдаването на принципа за устойчиво използване на природните ресурси и принципа на заменяемост. Природните ресурси следва да се използват при условия и по начини, при които да се съхраняват екосистемите и присъщото им минерално, биологично и ландшафтно разнообразие.

Моделите на потребление на възобновяеми ресурси следва да гарантират тяхното непрекъснато и ефективно обновяване, както и запазване и подобряване на качеството им.

Невъзобновяемите ресурси следва да се използват рационално и разумно, включително и като бъдат налагани ограничения върху използването на стратегически и

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

редки природни ресурси и тяхната замяна в потреблението с алтернативни ресурси и синтетични материали.

Принцип на превенцията и предпазливостта

Необходимо е да се даде предимство на предотвратяването на замърсяванията за сметка на отстраняването на екологичните щети, причинени от тях. Дейности, които съгласно принципа на предпазливостта представляват потенциална заплаха за околната среда и човешкото здраве, следва да се избягват.

Всяка една дейност трябва да се планира и осъществява така, че:

- да причинява минимални изменения на околната среда;
- да създава най-малък риск за околната среда и човешкото здраве;
- да се редуцира до възможния минимум използването на суровини и енергия при производството, дистрибуцията и потреблението на стоки и материали;
- да осигурява възможности за рециклиране, повторно използване и/или извличане на вторични суровини и енергия от отпадъците, генерирани от потреблението на продуктите;
- да се предотвратяват и ограничават отрицателните ефекти върху околната среда още при източника на замърсяване.

Принципът на предпазливостта се прилага посредством оценка на въздействието върху околната среда и използване на най-добрите налични технологии. Липсата на сигурни научни данни не следва да бъде възприемана като основание за непредприемане на мерки за предотвратяване на деградацията на околната среда в случаи на потенциални или съществуващи въздействия върху нея.

Интегриране на политиката по опазване на околната среда в секторните и регионалните политики

Според този принцип е необходимо изискванията за опазване на околната среда да бъдат интегрирани в секторните политики и в политиките на национално, регионално и местно равнище. На ниво община спазването и прилагането на този принцип изисква разработването, приемането и прилагането на различни концепции, стратегии, планове и програми за регионално развитие, за развитие на икономиката или на отделни нейни отрасли и сектори (транспорт, енергетика, строителство, селско стопанство, туризъм, промишленост, образование и други) на местно равнище (но съобразени с предвижданията на национално и регионално равнище) да осигуряват интегрирано опазване на околната среда в съответствие с принципите и целите на закона и Националната стратегия за околна среда.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Субсидираност на политиките

Този принцип се основава на децентрализиране на процеса на вземане на решения. Необходимо е все повече компетенции и отговорности да бъдат трансферирани в посока от централно към регионално и местно равнище. Органите на регионалното и местното управление са по-близо до проблемите и в някои случаи до правилните решения за справянето с тях.

Замърсителят плаща за причинените вреди

Замърсителят заплаща глоби и такси, ако извършваните от него дейности причиняват или могат да причинят натиск върху околната среда, или ако произвежда, използва или търгува със суровини, полуфабрикати и готови продукти, съдържащи материали, увреждащи околната среда. Замърсителят трябва да поеме екологичните разходи за предприемане на превантивни мерки, ако в резултат на дейността му е възникнала непосредствена заплаха за екологични щети, както и за оздравителни мерки при настъпване на екологични щети.

Прилагане на чисти технологии

Необходимо е да се насърчава въвеждането на „чисти технологии“ и постепенно да се преустановява използването на технологии, които причиняват вредни въздействия върху околната среда. Следва да се прилагат „най-добри налични техники“ в индустрията и енергетиката по смисъла на Директива 96/61/ЕС за комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването, както и „добри земеделски практики“ в селското стопанство, съгласно дефиницията на Организацията за прехрана и земеделие на ООН.

Използване на икономически инструменти за опазване и подобряване състоянието на околната среда

Икономическите инструменти, които се използват за целите на екологичната политика е необходимо да включват стимули за въвеждане на съобразени с опазването на околната среда технологии, иновации, дейности и практики, и да предвиждат постепенно премахване на субсидии, които подкрепят дейности, причиняващи вредни въздействия върху околната среда.

Потребителят плаща

Всеки, който ползва природни ресурси и услуги, следва да заплаща реалната цена за тях и да покрие разходите за възстановяването им.

Споделена отговорност

Всички страни, които носят отговорност за замърсяване на околната среда, трябва да участват в разрешаването на възникналите екологични проблеми.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Достъп до информация за околната среда

Компетентните органи следва да предоставят на обществеността информация за околната среда. Всеки има право на достъп до наличната информация за околна среда, без да е необходимо да доказва конкретен интерес.

Участие на обществеността във вземането на решения и достъп до правосъдие по въпроси на околната среда

На обществеността следва да бъде осигурена възможност да участва в процеса на вземането на решения за околната среда, както и да ѝ бъде осигурен ефективен достъп до правосъдие по въпроси на околната среда.

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Програмата за опазване на околната среда си поставя няколко основни цели:

- да идентифицира и анализира проблемите в областта на околната среда на територията на община Ботевград, да установи причините и да предложи решения и действия за тяхното преодоляване;
- да насърчи и обезпечи разумното използване на територията на общината за развитие на икономическия потенциал;
- да открие приоритетите в разглежданата област;
- да обедини усилията на общинските органи, държавните институции, населението, НПО и бизнеса на територията на общината за решаване на съществуващите проблеми;
- да аргументира мерките и проектите на общината, които тя ще предложи за финансиране;
- да използва оптимално ограничените финансови и човешки ресурси, като ги съсредоточи за решаване на най-приоритетните проблеми.

Програмата се приема от общинския съвет, който контролира и изпълнението ѝ. По предложение на кмета на общината ежегодно с приемането на общинския бюджет се определят средства за изпълнение на приоритетни екологични проекти и дейности, включени в общинската програма за опазване на околната среда. Кметът на общината ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на Програмата за околна среда, а при необходимост - и предложения за нейното допълване и актуализиране. Отчетът за изпълнението на програмата се представя за информация в РИОСВ.

ПООС е динамичен и отворен документ. Тя ще бъде периодично допълвана и/или променяна съобразно настъпилите промени в приоритетите на общината, в националното законодателството и други фактори със стратегическо значение. Основният използван апарат в разработката е стратегическо планиране, почиващо на SWOT анализ.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

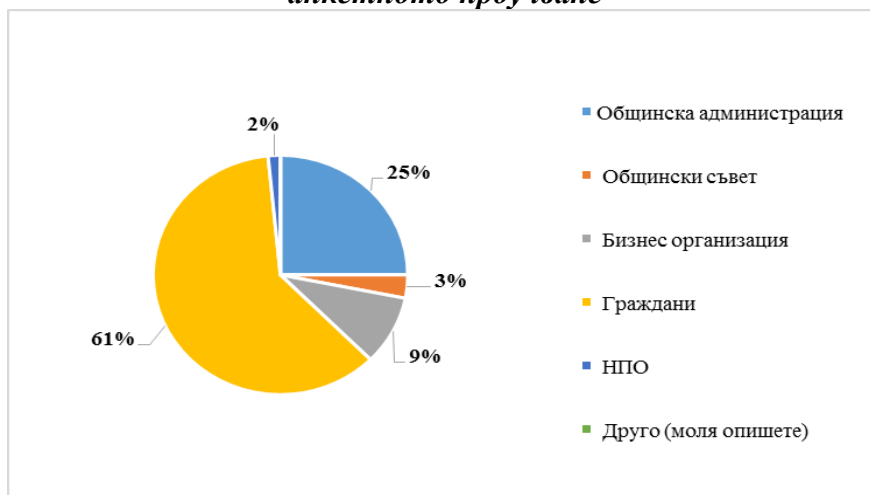
Програмата за опазване на околната среда прилага комплексна система от административни и икономически мерки за регулиране екологичното поведение на стопанските субекти и населението в общината. Програмата цели да формира правилно екологично поведение на населението, селскостопанските производители и стопанските субекти, да осигури разумен баланс между административните и пазарно-ориентираните икономически регулатори, като в максимална степен използва представения интегриран подход за координация и взаимодействие на структури, ресурси и усилия.

ОПРЕДЕЛЯНЕ И ВЪВЛИЧАНЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ

Процесът на определяне и въвличане на заинтересованите страни при разработване на ПООС премина през няколко стъпки. Първоначално бе **проведено анкетно проучване** сред следните целеви групи: представители на общинска администрация Ботевград, представители на общински съвет Ботевград, бизнес организации, граждани и други заинтересовани страни. В резултат на анкетното проучване бяха отчетени основни проблеми в състоянието на общината. Поставени са цели за развитие и мерки, които отчитат проблемите на общината и на основата на силните характеристики и възможностите ограничават слабите страни.

Проучването бе осъществено през периода декември 2024 г. - януари 2025 г. и бе публично обявено на сайта на Община Ботевград и разпространено посредством онлайн платформа за електронно попълване. На следващата фигура са представени съотношенията по групи.

Фигура 1.   Разпределение на групите заинтересованите страни, взели участие в анкетното проучване

Представените данни от фигурата показват, че ядрото на изследването е базирано на мнението на гражданите, бизнес организациите и на представителите на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

администрацията на община Ботевград. В Приложение № 1 към програмата са представени подробно резултатите от проведеното анкетно проучване.

В изпълнение на втора стъпка от процеса на въвличане на заинтересованите страни, ПООС бе съгласувана с представители на общинска администрация Ботевград.

Третата стъпка бе предаване на документа в РИОСВ – София за преценка необходимостта от екологична оценка.

В изпълнение на четвърта стъпка Програмата за опазване на околната среда на община Ботевград **бе публикувана на официалния сайт на общината <https://botevgrad.bg/>** за съгласуване със заинтересованите страни.

След като проектът на Програмата за опазване на околната среда на община Ботевград бе съгласуван с представителите на общинска администрация Ботевград, с РИОСВ – София, както и със заинтересованите страни, **документът бе внесен за приемане в Общински съвет - Ботевград и одобрен с Решение № ..... от .....**

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

1. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА

1.1. ПРИРОДО-ГЕОГРАФСКИ И ТЕРИТОРИАЛНО-АДМИНИСТРАТИВНИ ДАННИ ЗА ОБЩИНА БОТЕВГРАД

1.1.1. Географско положение на общината и съседни общини

Община Ботевград е разположена в северната част на област София. С площта си от 518,951 km² заема 4-то място сред 22-те общини на областта, което съставлява 7,33% от територията на областта. Границите ѝ са следните:

- на изток – община Правец;
- на югоизток – община Етрополе;
- на юг – община Горна Малина;
- на югозапад – община Елин Пелин;
- на запад – община Своге;
- на север – община Мездра и община Роман (област Враца).

Включва общо 13 населени места, от които един град Ботевград и селата: Врачеш, Трудовец, Литакowo, Скравена, Новачене, Гурково, Радотина, Краево, Липница, Рашково, Боженица и Елов дол.

Гр. Ботевград се намира на около 65 km от областния център – гр. София.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

1.1.2. Релеф

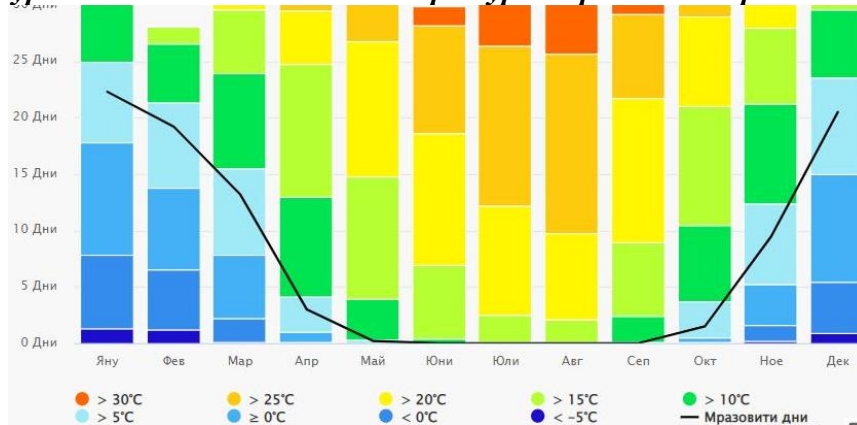
Цялата територия на общината попада в Западния Предбалкан и Западна Стара планина, което обяснява преобладаващия планински и полупланински релеф. Той е разнообразен от равнинния характер на просторната Ботевградска котловина, която се разстила от северозапад на югоизток и в тази си част прелива в Правешката котловина. На юг котловината опира в склоновете на Било планина и Мургаш с първенец едноименният връх, който се извисява на 1687 m. И двата планински рида са дялове на Западна Стара планина. От запад котловината е ограничена от Голема планина (с най- висок връх Увеса 1455,1 m на границата с община Своге) и Ржана планина (с най-висок връх Голямата могила 1546,2 m също на общинската граница със Своге), също части от Западна Стара планина. Северно и североизточно се издигат по-ниските ридове Гола глава (с най-висок връх Гола глава 853 m) и Лакавица (с най-висок връх Високата могила 820 m, недалеч от село Скравена), които представляват част от Западния Предбалкан. През котловината протича река Бебреш, която източно от село Новачене променя своята посока юг-север и завива на изток, след което формира дълбока долина, където е разположено едно от най-живописните села на общината – Боженица. По-голямата част от защитена зона „Бебреш“ попада именно в община Ботевград.

1.1.3. Климат

В рамките на общината преобладава континенталният климат, докато в най-високите части климатът е планински. Температурите са умерени както през топлите, така и през студените месеци, а средногодишната температура е 12,6°C.

На територията на общината се наблюдават чести температурни инверсии в долините, долинните разширения и Ботевградската котловина, при които минималните температури достигат до - 18,5°C, а максималните до 37°C.

Фигура 3. Максимални температури за района на гр. Ботевград

Източник: <https://www.meteoblue.com/>

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

На фигурата по-долу са показани средномесечните температури в района на гр. Ботевград. „Среднодневният максимум“ (плътна червена линия) показва средната максимална дневна температура за всеки месец. По същия начин „Среднодневният минимум“ (плътна синя линия) показва средната минимална дневна температура.

Валежите са сравнително над средните нива за страната – около 750-1000 mm средногодишно.

Годишният ход на валежите има подчертано континентален характер. Средногодишната сума е 971 mm. Годишният максимум на денонощните валежни количества е 128,5 mm, като максималните валежи са в летния сезон, а минималните – в зимните месеци. Средното атмосферно налягане е 972,8 hPa.

Фигура 4. Средни температури и валежи в района на гр. Ботевград

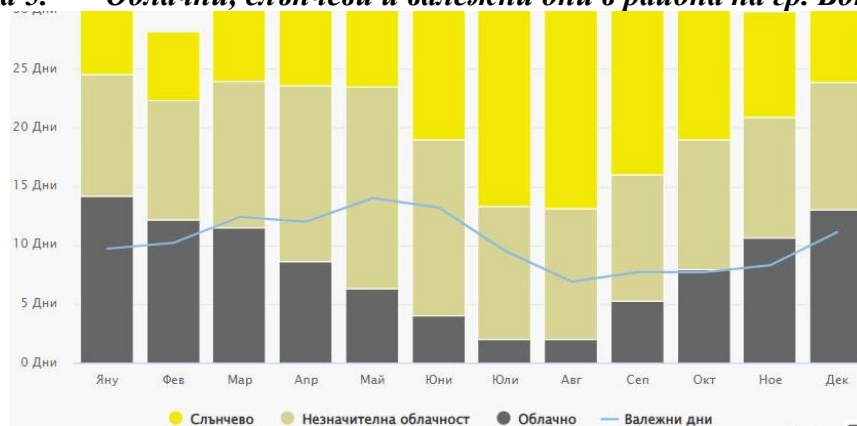
Източник: <https://www.meteoblue.com/>

Данни за слънчеви, облачни и валежни дни в района на гр. Ботевград са показани на следващата фигура. През по-голяма част от година преобладаващи са дните с незначителна облачност. Облачността в района има максимум през зимните месеци декември - март (13-15 дни), а през летните месеци юни - август, спада на 1-3 дни.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Фигура 5. Облачни, слънчеви и валежни дни в района на гр. Ботевград

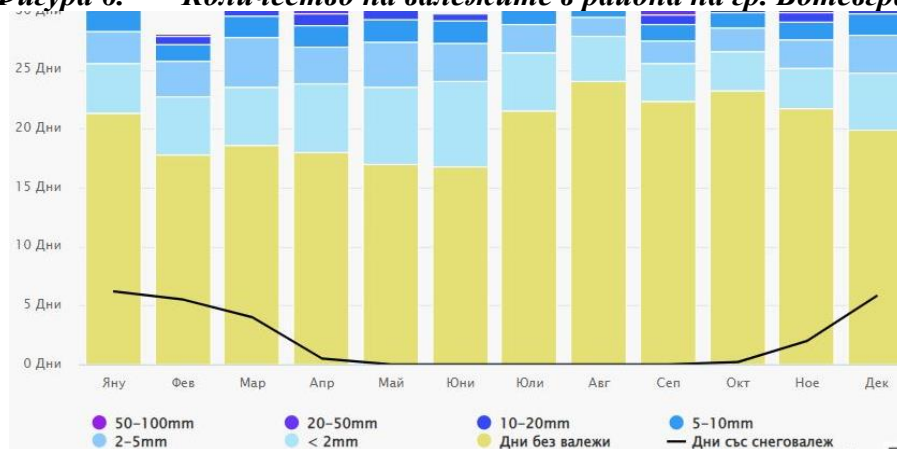

Източник: <https://www.meteoblue.com/>

Следващата графика представлява диаграма за валежите и показва броя на дните от месеца, в които е достигнато определено количеството валежи. Най-много валежи има през месеците май и юни. В общината преобладават пролетните валежи.

Средната дата на първата снежна покривка в Ботевград обикновено е между 24 ноември и 4 декември. Снежната покривка се стопява през втората половина на м. март (това става най-често към 23 март). Тя е неустойчива - в продължение на зимния период неколккратно се образува и се стопява. Средният годишен брой на дни със снежна покривка е 55. Снежни валежи преобладават предимно в периода декември-март.

Фигура 6. Количество на валежите в района на гр. Ботевград

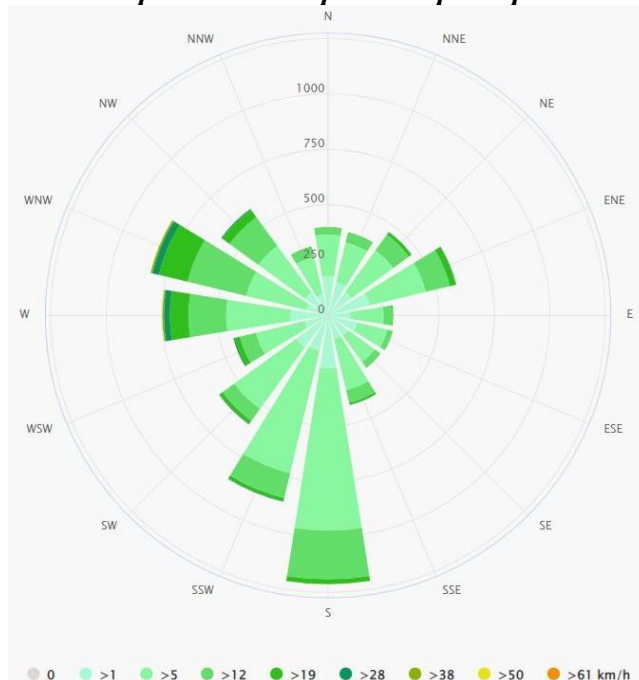
Източник: <https://www.meteoblue.com/>

На следващата фигура е представена годишната роза на вятъра по посока и честота. От фигурата е видно, че в района на Ботевград преобладаващите посоки на ветровете са запад-северозапад, докато североизточните са рядкост.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

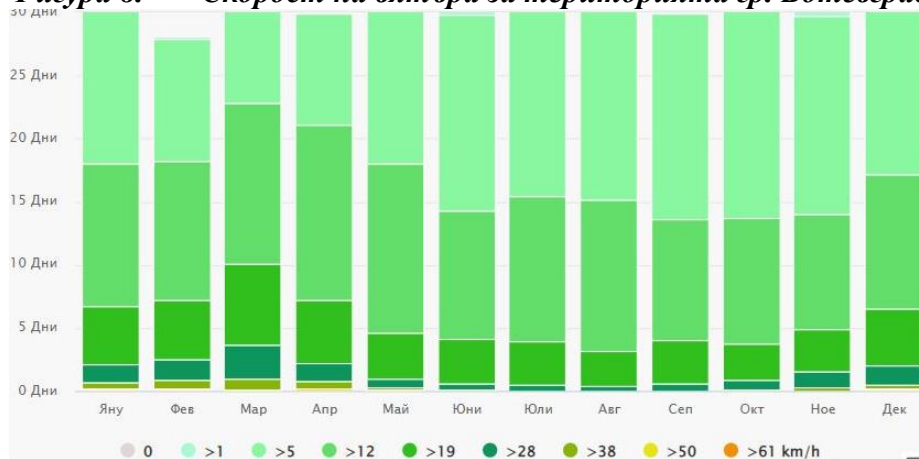
Фигура 7. Годишна роза на вятъра за територията на гр. Ботевград

Източник: <https://www.meteoblue.com/>

Средната месечна скорост на вятъра варира между 1,7 m/s и 2,4 m/s за станция Ботевград и между 7,8 m/s и 13,0 m/s за станция вр. Мургащ. Средната годишна скорост на вятъра е 2,0 m/s –измерено от метеорологична станция Ботевград, а отчетената средна годишна скорост на вятъра от станция вр. Мургащ е 10,3 m/s.

Фигура 8. Скорост на вятъра за територията гр. Ботевград

Източник: <https://www.meteoblue.com/>

1.1.4. Инженерно-геоложки и хидрогеоложки условия и полезни изкопаеми

В община Ботевград се срещат следните комплекси от различни

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

инженерногеоложки типове скали:

- Глинести и рохкави;
- Скални и полускални.

В община Ботевград се срещат следните генетични и литоложки типове скали:

- Интрузивни - стари гранити - в западната част на общината;
- Метаморфни - Нашистени - гнайси; филити, слюдени, амфиболови и други видове шисти - в централната част на общината;
- Седиментни - алувиални, делувиални глинени, пясъци и чакъли и полувиални отложения: валутни, чакъли и пясъци - в централната част на общината;
- Морски - глинести лиски, пясъчници и мергели - в северната и южната част на общината.

Мощностите на континенталните, кватернерните и плиоценски отложения са следните:

- Мощност на делувиалните отложения в скалните и полускални комплекси от инженерногеоложки типове скали - $< 3 \text{ m}$;
- Мощност на делувиалните отложения в скалните инженерногеоложки типове скали - $< 2 \text{ m}$;
- Мощност на алувиалните отложения в глинестите и рохкави комплекси от инженерногеоложки типове скали - 25 m .

1.1.5. Риск и изменение на климата

Промените в климата представляват реален компонент от живота на нашата планета, като техните отрицателни ефекти се усещат както икономически, така и социално. По този начин научните данни показват, че земното кълбо се затопля, климатът се променя и екстремните метеорологични явления стават все по-чести и се състоят от наводнения, суши, покачване на средните глобални температури, покачване на морското равнище и свиване на ледените шапки.

Наводненията остават най-значимото природно бедствие за България, като последица от климатичните промени. Отчетено е, че те са нанесли най-големи щети, следвани от свлачища, засушавания и пожари, бури, вихрушки, земетресения (НСИ, 2018).

Според данните от EM-DAT (The International Disaster Database – Centre for Research on the Epidemiology of Disasters-CRED), през годините България е била засегната предимно от наводнения, екстремни температури, бури, пожари и земетресения.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

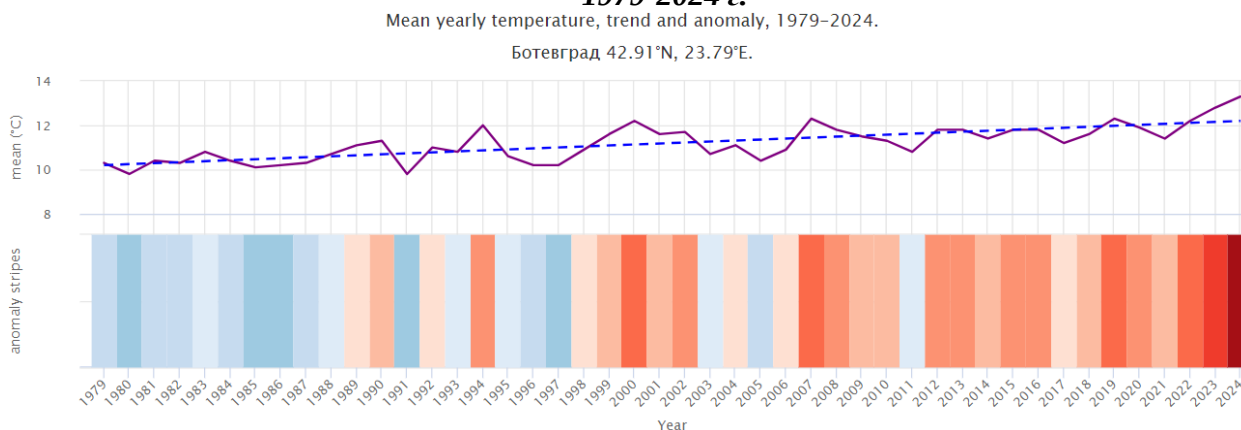
Прегледът на възникналите бедствия показва, че голяма част от тях са причинени вследствие на природни явления. В тази връзка е необходимо да се отчетат резултатите от извършените проучвания, според които средната годишна температура на въздуха в България през последните две десетилетия (1988-2011 г.) се е повишила средно с 1,3°C в сравнение с тази от периода 1961-1990 г. Установени са и значителни вариации в количеството на валежите през отделните години за периода 1988-2011 г.

Промени се наблюдават и в максималните денонощни валежи, като всички тези резултати показват тенденция към повишаване на риска от свързаните с тях бедствия.

Прогнозираните промени в температурите и валежите показват, че в зависимост от използвания сценарий, средната температура на въздуха в страната ще нарасне към 2082-2100 г. спрямо нормата от 1961-1990 г. с от 2 до 7°C. Според прогнозите се очаква намаление на средногодишните валежи в рамките на 10-20% към края на века, както и увеличаване на броя и интензивността на сухи и горещи периоди през лятото.

На следващите диаграми може да се види изменението на температурите за региона на гр. Ботевград през последните 40 г. Използваният източник на данни е ERA5, петото поколение атмосферен повторен анализ на ECMWF на глобалния климат, обхващащ времеви диапазон от 1979 г. до 2024 г., с пространствена разделителна способност от 30 km.

Фигура 9. Средногодишна температура за региона на гр. Ботевград през периода 1979-2024 г.

Източник: <https://www.meteoblue.com/>

На горната графика е показана приблизителна средна годишна температура за региона на гр. Ботевград. Прекъснатата синя линия е линейната тенденция на климатичните промени, която показва, че в Ботевград става все по-топло.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

В долната част на графиката са показани т.нар. ивици на затопляне. Всяка цветна ивица представлява средната температура за една година - синята е за по-студени, а червената - за по-топли години.

В допълнение, скорошна оценка на риска от свързани с климатичните промени природни бедствия, извършена в рамките на проекта FP7 ENHANCE, показва, че Европа може да бъде изправена пред непрекъснато нарастване на свързаните с климата опасности. Резултатите, които се базират на набор от симулации на регионални климатични модели за три прогнозни периода (2020 г., 2050 г., 2080 г.), обхващат седем опасности, свързани с климата: топли вълни, студени вълни, суши, горски пожари, речни наводнения, крайбрежни наводнения и бури. Според направената оценка в доклад на Европейската агенция по околна среда (EEA Report № 1/2017 Climate change, impacts and vulnerability in Europe 2016: An indicator-based report), до 2080 г. огромни райони в редица европейски страни, сред които и България, ще бъдат обект на увеличаване на вероятността от възникване на опасност от най-малко 20% при три или дори четири от разгледаните седем опасности.

Нанесените щети са показател, че обществото все още не е достатъчно защитено и подготвено да се противопостави на подобни рискове. В този смисъл, вкл. и съгласно Доклад за България за 2019 г., фокусът е върху изграждането на цялостна система за справяне с риска от бедствия, ориентирана по-скоро към превенцията и предотвратяването на тези рискове. Повишената честота на екстремните климатични явления засяга социално-икономическите и природните системи. Оценяването на икономическите разходи от изменението на климата е предизвикателство за отделните сектори, като проучванията показват, че тези разходи могат да бъдат високи дори при незначителни изменения. Ключов хоризонтален проблем за всички сектори е уязвимостта към екстремни метеорологични явления и необходимостта от развиване на устойчивост и готовност чрез цялостно управление и предотвратяване на риска от бедствия.

В изпълнение на ангажиментите по РДВ и Директива 2007/60/ЕО, България прилага дългосрочно планиране за намаляване на риска от наводнения, като е разработила ПУРН за четирите района на басейново управление.

Община Ботевград попада в административния обхват на Басейнова дирекция „Дунавски район“. Съгласно данни от Предварителната оценка на риска от наводнения на Дунавски район за басейново управление (2022-2027), в списък с регистрирани наводнения, случили се в периода 2011-2019 г. на територията на Дунавски район за басейново управление, на територията на общината НЕ са регистрирани наводнения.

За територията на община Ботевград, отношение за този геоложки риск има състоянието на р. Бебреш, която се влива в р. Малки Искър.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

По данни от Плана за управление на риска от наводнения за периода 2022-2027 г. за Дунавски район за басейново управление за територията на община Ботевград е определен 1 район със значителен потенциален риск от наводнения - район BG1_APSFR_IS_031: р. Бебреш – с. Скравена.

Движението на земни маси остава предизвикателство и адресирането му е цел през 2021-2027 г. В сравнение с фокуса през 2014-2020 г. върху укрепването на свлачища на общинска територия, дейностите през 2021-2027 г. са насочени към различни типове движение на земни маси. Сред основните цели са осигуряването на отдалечен мониторинг на тези процеси и изпълнението на последващи действия на място, вкл. по продължение на пътната мрежа, където такива рискове представляват заплаха за населението (вкл. от гледна точка безопасност на движението по пътищата), като това ще допринесе за защитата на живота и здравето на населението, както и на околната среда по отношение на защитата на биоразнообразието.

Разширеният спектър природни бедствия в страната предполага осигуряването на подкрепа за мерки, насочени към ранно предупреждение и наблюдение, допълнително укрепване на капацитета за прогнозиране и подготовка за реакция (вкл. при земетресения) чрез инвестиции за осигуряване на Единната спасителна система (ЕСС) и разширяване обхвата на Системата за ранно предупреждение и оповестяване на населението. ЕСС включва всички институции, власти и организации (министерства и агенции, общини, фирми, спешни центрове, организации с нестопанска цел, доброволчески организации), отговорни за превенцията и реакцията в случай на природни бедствия, както и за защитата на човешкия живот и здраве. Мерки за повишаване на обществената информираност и осигуряването на тренировъчни обучения за населението са приоритетни за подкрепа по програмата.

Свлачището е процес, при който се нарушава устойчивостта на големи земни маси и се създават предпоставки за придвижването им. Свлачищните процеси нямат внезапен характер и е възможно да бъдат регулирани с технически средства (укрепителни работи – изграждане на подпорни стени, заскаляване на участъци, изграждане на дренажни системи с цел понижаване нивото на подпочвените води и др.).

На територията на община Ботевград са регистрирани 5 свлачища, в землищата на селата Новачене, Врачеш и Рашково.

Таблица 1. Регистрирани свлачища на територията на община Ботевград

Свлачище	Местоположение	Дата на регистрация	Тип на терена
SFO 07.12283-02	с. Врачеш, I-1 (Е-79) Ботевград - София от km 210+183 до km 210+456, тангиращ с АМ „Хемус“ при km 26+000	18.06.2013	планински склон

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Свлачище	Местоположение	Дата на регистрация	Тип на терена
SFO 07.51946-01	с. Новачене, път I-1 Мездра - Ботевград от km 178+880 до km 179+070	06.11.2023	планински склон
SFO 07.51946-02	с. Новачене, път I-1 Мездра - Ботевград при km 179+900	14.08.2024	планински склон
SFO 07.51946-03	с. Новачене, път I-1 Мездра - Ботевград при km 179+530	14.08.2024	планински склон
SFO 07.62298-01	с. Рашково, път I-1 Мездра - Ботевград при km 176+550	14.08.2024	планински склон

Източник: <http://gz-pernik.mrrb.government.bg>

1.1.6. Население и населени места в общината

Населението на община Ботевград, съгласно справка в раздел „Демографска и социална статистика“ на официалния интернет сайт на НСИ, към 31.12.2023 г. е 30 478 жители.

Населените места в общината са общо 13, което е по-малко спрямо средния за страна брой населени места/община от 19 селища. Гъстотата на населението към 2021 г. е 58,7 души/km².

Таблица 2. Население в община Ботевград по населени места към 31.12.2023 г.

Населени места	Население
с. Боженица	125
гр. Ботевград	18 595
с. Врачеш	3 286
с. Гурково	220
с. Елов дол	28
с. Краево	127
с. Липница	110
с. Литаково	1 860
с. Новачене	1 243
с. Радотина	143
с. Рашково	81
с. Скравена	1 720
с. Трудовец	2 940
Общо	30 478

Източник: НСИ

През последните години населението в община Ботевград бележи трайна тенденция към намаляване. Населението по време на предходното преброяване през 2011 г. е било 32 952 души или за периода от 12 години е отчетено намаляване на населението със 7,5%.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Таблица 3. Население в община Ботевград за периода 2011-2023 г.

Година	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Население	32952	32752	32587	32237	31780	31514	31367	31033	30625	30665	30188	30752	30478

Източник: НСИ

Таблица 4. Разпределение на населението по тип селища

Разпределение на населението по тип селища	До 3 000 души	От 3-25000 души	От 25000-50000 души	Над 50000 души
Селища в община Ботевград	11	2	0	0

Източник: НСИ

1.2. ВЪЗДУХ

„Качество на атмосферния въздух“ е състоянието на въздуха на открито в тропосферата, с изключение на въздуха на работните места, определено от състава и съотношението на естествените му съставки и добавените вещества от естествен или антропогенен произход, дефинирано в допълнителните разпоредби на Закона за чистотата на атмосферния въздух (ДВ, бр. 45 от 28.05.1996 г., изм.) (ЗЧАВ).

РИОСВ – София провежда държавната политика по оценка и управление на КАВ в съответствие с чл. 19 от ЗЧАВ, в това число - подобряване на КАВ в районите, в които е налице превишаване на установените норми и поддържането му в останалите райони.

Националната система за мониторинг на околната среда извършва оценка на качеството на атмосферния въздух върху територията на страната, разделена на 6 Района за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух, като община Ботевград попада в рамките на район „Столичен“. На територията на община Ботевград няма разположени пуктове за измерване качеството на атмосферния въздух. Тя не попада в обхвата на специфичен район, за който е необходимо да се изготвят общински програми за намаляване нивата на замърсителите, заради нивата на прах във въздуха, които надвишават допустимите норми – индикатор за доброто качество на атмосферния въздух. Съседните общини на Ботевград също не попадат в такива райони.

В годишните доклади за състоянието на околната среда на РИОСВ – София няма данни за източници на емисии над допустимите, разположени на територията на общината.

Прахът е основен атмосферен замърсител на въздуха. Вредният му здравен ефект зависи главно от размера и химичния състав на суспендираните прахови частици, от адсорбираните на повърхността им други химични съединения, в това число мутагени, ДНК - модулатори и др., както и от участието на респираторната система, в която те се

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

отлагат. Основни източници на прах са промишлеността, транспорта, енергетиката и битовото отопление. През отоплителния сезон на локално ниво основен източник на замърсяване с прахови частици е изгарянето на твърди и течни горива в бита. Причина за това са специфичните метеорологични условия през зимния сезон, при които се намалява възможността за разсейване на атмосферните замърсители. Фините прахови частици се емитират в атмосферата директно (първични емисии) или се образуват от емитираните в атмосферата газове - прекурсори на фини прахови частици (вторични емисии).

През територията на общината преминава една от основните национални транспортни оси между София и Варна, между Южна и Северна България. По тази ос преминават трасето на АМ „Хемус“, както и отсечки от първокласните републикански пътища I-1 София-Враца и I-3, който започва от Ботевград и продължава към Плевен, а при Златна Панега се разклонява и в път I-4 в посока Велико Търново и Варна. Път I-1 достига до Ботевград и се отклонява към Мездра и Враца като по този начин градът е кръстопът на два републикански пътя и две основни транспортни направления.

На територията на община Ботевград са регистрирани 21 830 бр. МПС към 31.12.2024 г. (в това число леки автомобили, тежкотоварни, камиони, мотоциклени).

Контролът върху замърсяването от МПС се осъществява от органите на Пътна полиция и се извършва по следните показатели - димност, въглероден оксид, азотни оксиди, въглеводороди.

Други източници на атмосферно замърсяване са локалното отопление с твърдо гориво и неправомерното изгаряне на растителни отпадъци (изсъхнали градински отпадъци и листа) през студеното полугодие. При липса на вятър, димът, който се отделя, се задържа ниско над жилищните сгради, характеризиращи се с преобладаваща ниска индивидуална застройка, и предизвиква задушлива миризма. Като заплахи за увеличаване на замърсяването в община Ботевград могат да бъдат посочени: увеличаването на автомобилния трафик, нарастването на остарелия автомобилен парк и увеличеното потребление на отоплителни материали през зимния период.

За подобряване качеството на жизнената среда и качеството на живот, от 2023 г. гражданите на община Ботевград имат възможност да следят показателите на мониторинговата система за качество на въздуха в реално време. Системата за мониторинг на качеството на въздуха и локализация на замърсяванията в Ботевград се състои от два датчика, находящи се в гр. Ботевград и в с. Скравена. Системата за мониторинг разполага и с един датчик за нивото на шума. Той е разположен между сградата на Общинска администрация и НЧ „Христо Ботев 1884“. Данните са свободно достъпни от официалната интернет страница на община Ботевград.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

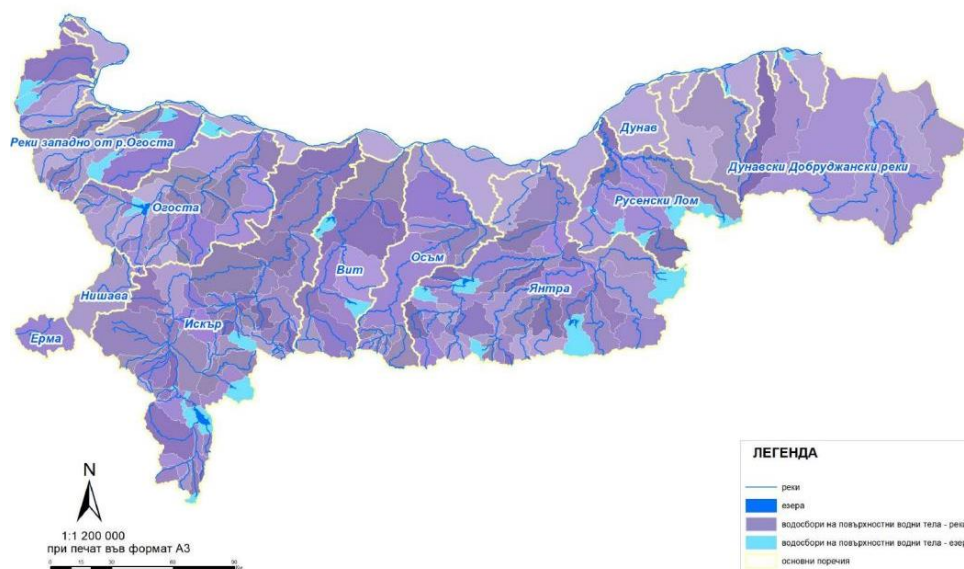
1.3. ВОДИ

1.3.1 Повърхностни води

Община Ботевград е богата на водни ресурси, като най-голямата река е Бебреш, чиито притоци са по-малките реки Стара река, Церовица, Калница, Писана, Боговина, Рударка. Река Бебреш извира от Етрополска планина и след 46 km се влива в река Малки Искър. Други по-съществени реки са Чешковица с около 10 притока; река Осеница с притоци Кукева, Оселска и Козя; река Бистрица с приток река Рогачевица; река Ечемишка и река Стубелска. В общината не се срещат естествени езера, но в землището на село Врачеш е изграден язовир Бебреш с обем от 15 млн. m³, който задоволява значителна част от водните нужди на общината, вкл. за промишлени дейности, за земеделие и за питейно-битови нужди. Язовирът изпълнява и ролята по регулирането на оттока на река Бебреш.

По данни от ОУП на община Ботевград, повърхностните води обхващат 528,56 ha от територията на общината.

Фигура 10. Повърхностни водни тела в Дунавски район за басейново управление

Източник: БДДР

Таблица 5. Повърхностни водни тела на територията на община Ботевград

Код на водното тяло	Име на воден обект	Географски обхват	Изкуствено (СМВТ/ИВТ)	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние
BG11S135R1226	Искър	р. Искър от вливане на р. Габровница при Елисейна до вливане на р. Малък Искър при Роман	естествено	умерено	добро
BG11S200R1222	без име	РВ „Старата река“, Рашково	естествено	добро	добро
BG11S200R1142	без име	Приток на р. Бебреш след РВ р. Милковица	естествено	неизвестно	неизвестно
BG11S200R1122	без име	РВ „Куския дол“, Липница	естествено	добро	добро
BG11S200R1022	Бебреш	р. Бебреш от вливане на приток при Новачене, до вливане в р. Малък искър при Своде	естествено	умерено	неизвестно
BG11S200R1123	без име	РВ „Говежди дол“	естествено	добро	добро
BG11S200R1143	без име	Приток на р. Малък Искър след РВ „Старата река 1 и 2“; Правец	естествено	неизвестно	неизвестно
BG11S200R1322	без име	РВ „Милковица“, Гурково	естествено	добро	добро
BG11S200R1422	без име	РВ „Занога“, РВ „Репец“, РВ „Помашкото“, Литакowo	естествено	добро	добро
BG11S200R1242	без име	Приток на р. Бебреш след РВ „Занога“, РВ „Репец“, РВ „Помашкото“	естествено	неизвестно	неизвестно
BG11S200R1342	Бебреш	р. Бебреш от вливане на приток при Врачеш до вливане на приток до Новачене	СМВТ	неизвестно	неизвестно
BG11S200R1522	без име	РВ „Чешковица“, РВ „Осеница“, Врачеш	естествено	добро	добро
BG11S200R1542	без име	Приток на р. Бебреш от Ботевград до Скравена	СМВТ	неизвестно	неизвестно
BG11S200R1642	без име	Приток на р. Бебреш след РВ „Стубленска“, РВ „Ечемишка“, „Стара Калница“, РВ „Буканин дол“, РВ „Мечата долина“, Ботевград	СМВТ	неизвестно	неизвестно
BG11S200R1442	Бебреш	р. Бебреш от язовир Бебреш, до вливане на приток при Врачеш	естествено	неизвестно	неизвестно
BG11S200R1742	без име	Приток на р. Бебреш след РВ „Бистрица“	естествено	неизвестно	неизвестно
BG11S200LI1021	яз. Бебреш	яз. „Бебереш“, р. Бебреш от извор до язовир Бебреш	СМВТ	добър и по-висок	добро
BG11S200R1622	без име	РВ „Стубленска“, РВ „Ечемишка“, „Стара Калница“, РВ „Буканин дол“, РВ „Мечата долина“, Ботевград	естествено	добро	добро
BG11S200R1722	без име	РВ „Бистрица“	естествено	добро	добро

Източник: БДДР /Забележка: *СМВТ - силномодифицирано водно тяло; ИВТ - изкуствено водно тяло.

На територията на общината се намира и язовир Гурково, имот №000096, който е общинска собственост. Язовира е изграден на две дерета. Едното е Балинска бара, като в него заустват водите от основния изпускател и второто е Мальовица, като в него зауства бързотока на преливника. Язовирната стена е изградена на 2,60 km югозападно от с. Гурково. Двете дерета се свързват на 300 m под с. Гурково. Дигата на язовира е земно-насипна.

Състояние на повърхностни води

Оценката на екологичното състояние/потенциал на повърхностните водни тела се извършва по класификационна система за биологични и физико-химични елементи за качество, и стандарти за качество на околната среда за химични елементи и специфични замърсители, включени в Наредба № Н-4 от 14.09.2012 г. за характеризиране на повърхностните води.

- Водно тяло р. Бебреш от вливане на приток при Новачене, до вливане в р. Малък Искър при Своге, водно тяло с код BG1IS200R1022, наблюдавано с пункт: р. Бебреш, след с. Боженица с код BG1IS04221MS1090

От анализа през 2021 г. на резултатите от изпитване по физикохимичните показатели следва, че водното тяло отговаря на изискванията за умерено състояние. Показатели специфична електропроводимост и концентрация на разтворен кислород са в нормите за отлично състояние. Резултатите за рН и БПК₅, азот амониев отговарят на нормите за добро състояние. Отклонения от СКОС за добро състояние се констатира при показатели: азот нитритен, азот нитратен, общ азот, фосфор от ортофосфати, общ фосфор, които отговарят на нормите за умерено състояние.

От групата на специфичните замърсители еднократно са констатирани концентрации над изискванията на СКОС за добро състояние за показатели алуминий.

През 2021 г. не е извършван хидробиологичен мониторинг в този пункт. През 2020 г. е извършен ХБМ на БЕК макрозообентос и фитобентос. Според анализирания данни пункта отговаря на изискванията за умерено състояние.

Няма измерени високи концентрации над стойностите на СКОС за добро химично състояние в периода на оценка.

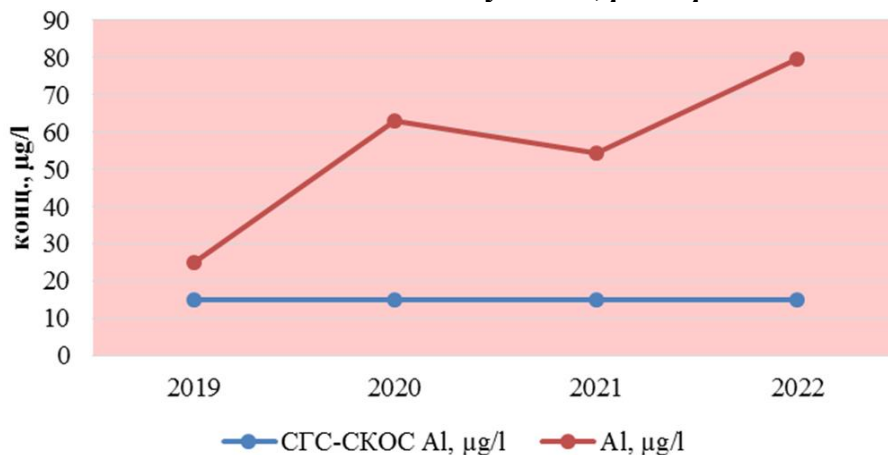
От анализа, направен през 2022 г. на резултатите от изпитване по физикохимичните показатели, следва, че водното тяло запазва умерен потенциал от 2021 г. Отклонения от СКОС за добро състояние се констатира при показатели: азот амониев, азот нитритен, азот нитратен, общ азот, ортофосфати, общ фосфор, които отговарят на нормите за умерено състояние.

От групата на специфичните замърсители са констатирани концентрации над изискванията на СКОС за добро състояние за показатели алуминий. От диаграмата по-долу е видно, че водното тяло е с трайно отклонение от СК за добро състояние по показател алуминий разтворен.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Фигура 11. Състояние за показатели алуминий, р. Бебреш след с. Боженица

Източник: БДДР

През 2022 г. не е извършван хидробиологичен мониторинг в това водно тяло.

Няма измерени високи концентрации над стойностите на СКОС за добро химично състояние за периода на оценка.

- Водно тяло р. Бебреш от вливане на приток при Врачеш до вливане на приток при Новачене, водно тяло с код BG1IS200R1342, наблюдавано с пункт: р. Бебреш в с. Скравена (след ниския мост) с код BG1IS04229MS1290

Анализът на резултатите от проведения мониторинг в периода 2020-2021 г. на физикохимичните елементи за качество и специфичните замърсители, показва, че водното тяло отговаря на изискванията за добро състояние. Физикохимичните показатели отговарят на отлично и добро състояние.

От групата на специфичните замърсители еднократно е констатирана концентрация над изискванията на СКОС за добро състояние за показател алуминий.

За последно ХБМ в това водно тяло е провеждан през 2018 г., когато състоянието на пункта е било оценено като добро.

При анализа на приоритетни вещества е констатирано превишение на нормата за добро състояние на показател олово. Следва да се отбележи че СКОС за олово се отнася за бионалични концентрации на веществото и трябва да се оцени след прилагане на „Модел на биотичните Лиганди“ (МБЛ). МБЛ към настоящия момент се счита за един от най-достоверните инструменти за определяне на бионаличност на метални йони. Той прогнозира екотоксикологично релевантни концентрации, като комбинира специфичните характеристики на водата с данните за екотоксичност. След прилагане на МБЛ изчислената СГС на концентрацията на олово в пункта отговаря на изискванията на СКОС за добро състояние.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Анализът на резултатите от проведения мониторинг в периода 2021-2022 г. на физикохимичните елементи за качество и специфичните замърсители показва, че водното тяло отговаря на изискванията за умерен потенциал. Измерени концентрации над СК за добро състояние на показатели ортофосфати, общ фосфор, алуминий и манган.

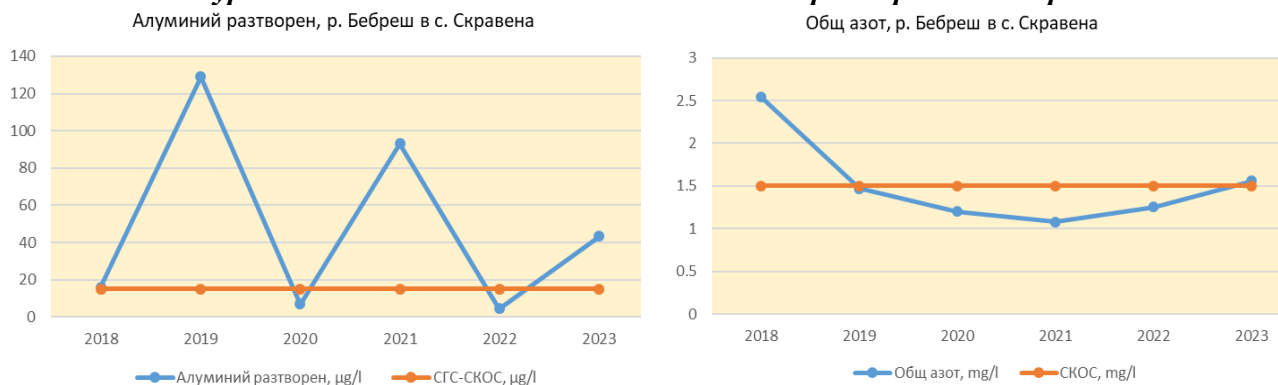
През 2022 г. не е извършван хидробиологичен мониторинг в това водно тяло.

При анализа на приоритетни вещества не е констатирано превишение на нормата за добро състояние. Водното тяло е в добро химично състояние.

Анализът на резултатите от проведения мониторинг през 2023 г. на физикохимичните елементи за качество и специфичните замърсители показва, че водното тяло отговаря на изискванията за умерено състояние. Измерени концентрации над СК за добро състояние на показатели общ азот и алуминий.

На диаграмите по-долу са показани тенденциите на концентрацията на алуминий разтворен и общ азот.

Фигура 12. Показатели за състоянието на р. Бебреш в с. Скравена

Източник: БДЦР

През 2023 г. не е извършван хидробиологичен мониторинг в това водно тяло.

При анализа на приоритетни вещества не са констатирани превишени концентрации за добро състояние. Водното тяло е в добро химично състояние.

При направено сравнение с предходен период, макар умереното състояние да се запазва, се отчита леко подобрене по отношение на общ фосфор, ортофосфати и манган.

Оценката на водното тяло, съгласно проекта на ПУРБ 2022-2027г., е умерено екологично състояние и добро химично състояние.

- Водно тяло приток на р. Бебреш от Ботевград до Скравена, с код BG1IS200R1542, наблюдавано с мониторингов пункт р. Калница, приток на р. Бебреш, след с. Трудовец, преди вливане в р. Бебреш с код BG1IS04226MS1220

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Оценката, която е направена през 2021 г. на база резултатите от проведения мониторинг показва, че водното тяло запазва умерено състояние по отношение на физикохимичните елементи за качество. В резултатите от мониторинг се наблюдават концентрации над изискванията на СКОС за добро състояние на показатели: азот амониев, азот нитритен, азот нитратен, общ азот, ортофосфати и общ фосфор. На добро и отлично състояние отговарят показатели: активна реакция, електропроводимост, разтворен кислород и БПК5.

От групата на специфичните замърсители са констатирани еднократно високи стойности на анализирания метални алуминий и манган. На основание на тези резултати водното тяло е оценено в умерено състояние.

В това водно тяло са предвидени два пункта за хидробиологичен мониторинг – горепосоченият, както и Десен приток на р. Бебреш с. Скравена /преди моста/ (с код BG1IS04226MS1270). През 2021 г. е осъществен хидробиологичен мониторинг само в един от двата пункта (р. Калница, приток на р. Бебреш, след с. Трудовец, преди вливане в р. Бебреш, с код BG1IS04226MS1220). От биологичните елементи за качество са анализирани макрозообентос и фитобентос. Данните показват, че състоянието в пункта отговаря на изискванията за лошо състояние. През 2020 г. е планиран и анализиран другият пункт (Десен приток на р. Бебреш с. Скравена /преди моста/, с код BG1IS04226MS1270) като състоянието също е било оценено като лошо.

Анализът на приоритетните вещества показва, че химичното състояние на водното тяло може да се оцени като добро.

През 2022 г. резултатите от мониторинга показват високи концентрации, над изискванията за добро състояние, на биогените вещества.

Наблюдават се високи стойности на анализирания метални желязо, алуминий и манган (Fe, Al, Mn), които са от групата на специфичните замърсители. На основание на тези резултати състоянието на водното тяло се оценява като умерено.

В това водно тяло са предвидени два пункта за хидробиологичен мониторинг – горепосоченият, както и Десен приток на р. Бебреш с. Скравена /преди моста/ (с код BG1IS04226MS1270). През 2021 г. е осъществен хидробиологичен мониторинг и в двата пункта. В пункта р. Калница, приток на р. Бебреш, след с. Трудовец, преди вливане в р. Бебреш е анализиран само БЕК макрозообентос, като данните отчитат умерено състояние. В другият пункт – Десен приток на р. Бебреш с. Скравена /преди моста/ са обследвани макрозообентос, макрофити и фитобентос, като данните показват, че състоянието в пункта отговаря на изискванията за лошо състояние.

Анализът на приоритетните вещества показва, че химичното състояние на водното тяло може да се оцени като добро.

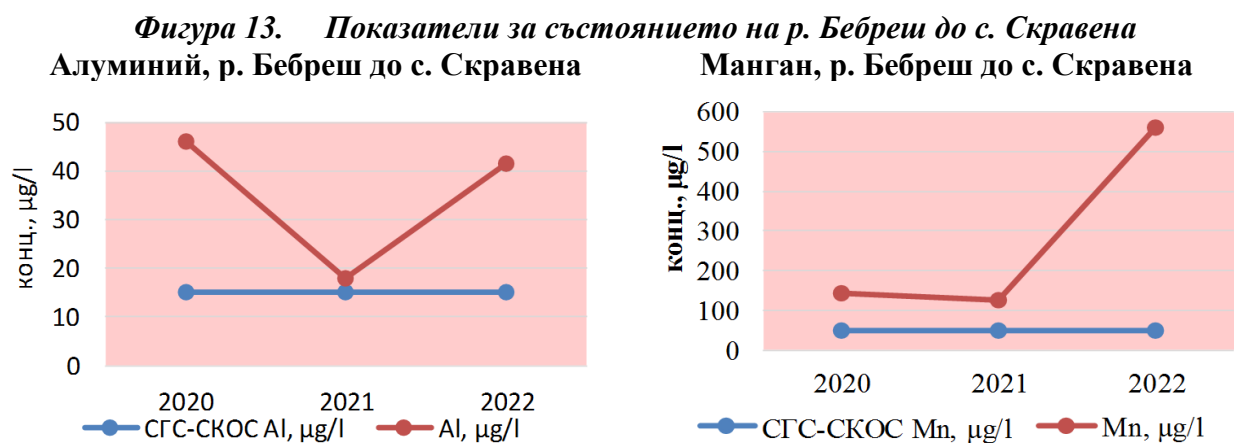

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

- **Водно тяло приток на р. Бебреш след РВ „Бистрица“, водно тяло с код BG1IS200R1742, наблюдавано с пункт: приток на р. Бебреш, до с. Скравена с код BG1IS04226MS1310**

През 2022 г. от анализа на резултатите от изпитване на водите по физикохимичните елементи за качество следва, че водното тяло отговаря на изискванията за умерено състояние. Отклонения от СК за добро състояние е констатирано в измерените резултати на показатели БПК₅, азот амониев, азот нитратен, азот нитритен, общ азот, ортофосфати и общ фосфор.

При анализа на данните от изпитване на специфичните замърсители са констатирани концентрации над изискванията на СКОС за добро състояние за показатели алуминий и манган. Водното тяло е с трайно отклонение от СКОС за показатели алуминий и манган. На диаграмите е показана завишаваща тенденция при двата показателя.

Източник: БДДР

През 2022 г. не е извършван хидробиологичен мониторинг в това водно тяло.

При анализа на приоритетни вещества не са констатирани превишени стойности на СКОС. Водното тяло е в добро химично състояние.

- **Водно тяло приток на р. Бебреш след РВ „Стубленска“; РВ „Ечемишка“ – Стара Калница; РВ „Буканин дол“; РВ „Мечата долина“; Ботевград, с код BG1IS200R1642, наблюдавано с мониторингов пункт приток на р. Бебреш, след гр. Ботевград, след моста за с. Скравена с код BG1IS04226MS1210**

От анализа на данните по физикохимичните показатели за качество, водите на реката отговарят на изискванията за умерено състояние, съгласно Наредба Н-4 от 14.09.2012 г. Отклонения от СКОС за добро състояние се констатира при показатели: азот амониев, азот нитритен, общ азот, фосфор от ортофосфати, общ фосфор, които отговарят на нормите за умерено състояние. На добро и отлично състояние отговарят показатели активна реакция, електропроводимост, разтворен кислород, БПК₅ и азот нитратен.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

При анализа на специфичните замърсители през 2020-2021 г. са констатирани еднократни превишения на концентрации над изискванията на СКОС за добро състояние по показатели манган и алуминий. По показател желязо еднократно превишение на концентрацията над изискванията на СКОС е констатирано през 2020 г.

През 2021 г. не е извършван хидробиологичен мониторинг в този пункт. През 2020 г. е извършен ХБМ на БЕК макрозообентос и фитобентос. Според анализирания данни пунктът отговаря на изискванията за умерено състояние.

Анализът на приоритетни вещества не отчитат концентрации над изискванията на СКОС за добро състояние. Химичното състояние на тялото е добро.

Анализът е направен на база резултати от 2021 г. и показва, че физикохимичните показатели за качество на водите на реката отговарят на изискванията за умерен потенциал.

При анализа на специфичните замърсители са констатирани концентрации над изискванията на СКОС за добро състояние по показатели манган и алуминий.

През 2022 г. е извършен хидробиологичен мониторинг на БЕК макрозообентос. Според анализирания данни, пунктът е оценен в умерено състояние. Тази оценка съвпада с оценката от мониторинга, проведен през предходни години.

Анализът на приоритетни вещества не отчитат концентрации над изискванията на СКОС за добро състояние. Химичното състояние на тялото е добро.

- Водно тяло р. Искър от вливане на р. Мусаленска Бистрица при Самоков до вливане на р. Палакария, вкл. р. Палакария от извор до границата на СОЗ на язовир Искър при Широки дол, с код BG1IS789R1104, наблюдавано с пункт: мониторингов пункт р. Искър, преди вливане на р. Палакария, вилна зона Мечката с код BG1IS00491MS1310

Наблюдението по физикохимични показатели, специфични замърсители и приоритетни вещества е извършен в периода 2021-2022 г. Отклонения от СКОС за добро състояние на измерените стойности на физикохимичните елементи за качество не са констатирани.

При специфичните замърсители са констатирани концентрации над изискванията на СКОС за добро състояние на показател алуминий.

През 2021 г. в пункта са анализирани макрозообентос и фитобентос, като състоянието на пункта, на база тези резултати е било оценено като добро. През 2020 г. е извършен мониторинг на същите БЕК, като данните показват, че пункта отговаря на критериите за умерено състояние.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

При анализа на приоритетни вещества са констатирани отклонения от СКОС за добро състояние на показател олово, но след прилагане на МБЛ изчислената СГС на концентрацията на олово отговаря на изискванията на СКОС за добро състояние. Водното тяло е оценено в добро химично състояние.

Пунктове за мониторинг на повърхностни води

Пунктовете за мониторинг на повърхностни води на територията на община Ботевград са описани в следващата таблица.

Таблица 6. Пунктове за мониторинг на повърхностни води

Код на пункт	Име на пункт
BG11S04226MS1310	Приток на р. Бебреш, до с. Скравена
BG11S04226MS1210	Приток на р. Бебреш, след гр. Ботевград
BG11S04222MS1150	р. Рударка 2-ри мост от с. Скравена за с. Новачене
BG11S04224MS1280	Ляв приток на р. Бебреш след с. Литаково след моста за с. Гурково
BG11S04226MS1270	Десен приток на р. Бебреш с. Скравена /преди моста
BG11S04226MS1220	Приток на р. Бебреш, след гр. Трудовец
BG11S04229MS1290	Р. Бебреш в с. Скравена след ниския мост
BG11S04221MS1090	На р. Бебреш, след с. Боженица
BG11S04222MS002	РВ „Стара река“
BG11S04222MS012	РВ „Милковица“
BG11S04224MS112	РВ „Помашкото“ – Боговина
BG11S04224MS112	РВ „Репец“ – Боговина
BG11S20000MS092	РВ „Чешковица“
BG11S20000MS102	РВ „Стубленска“
BG11S20000MS112	РВ „Бистрица и Рогачевица“
BG11S20001MS002	РВ „Осеница“
BG11S20001MS022	РВ „Ечемишка“ – Стара Калница
BG11S20001MS132	РВ „Куския дол“
BG11S20001MS142	РВ „Занога“ – Боговина
BG11S20001MS152	РВ „Мечата долина“
BG11S20001MS162	РВ „Буканни дол“
BG11S20001MS172	РВ „Говежди дол“
BG11S22919MS031	Язовир „Бебреш“
BG11S22919MS031D2	Язовир „Бебреш“ водна кула дълбочинна проба – 15 m
BG11S04226MS102	РВ „Бистрица“

Източник: БДДР

Риск от наводнения

Наводненията са природно явление, което не може да бъде предотвратено. Вероятността за тяхната поява и степента на пораженията им зависят от редица фактори, познаването и управлението на които позволява да се въздейства върху общите негативни последици от наводненията.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Оценката и управлението на риска от наводнения е предмет на Директива 2007/60 на ЕС, позната още като Европейска Директива за наводненията, която е в сила от 26.11.2007 г. и е транспонирана в националното законодателство с изменението на Закона за водите през м. август 2010 г. С Решение № 941/28.12.2023 г. на Министерски съвет е приет План за управление на риска от наводнения 2022-2027 г. за БДДР.

Съгласно чл. 146е от ЗВ, картите на заплахата от наводнения обхващат зони, които могат да бъдат наводнени при следните сценарии:

- Наводнения с малка вероятност за настъпване са наводнения, при които вероятният период за повторно настъпване е по-голям или равен на 1000 години, както и при непредвидими събития;
- Наводнения със средна вероятност за настъпване са наводнения, при които вероятният период за повторно настъпване е по-голям или равен на 100 години;
- Наводнения с висока вероятност за настъпване - това са наводнения, при които вероятният период за повторно настъпване е по-голям или равен на 20 години, където е целесъобразно.

По данни от Предварителна оценка на риска от наводнения в Дунавски район за басейново управление 2022-2027 г. на територията на община Ботевград не са регистрирани наводнения, случили се в периода 2011-2019 г.

В изпълнение на изискванията на чл. 5 от Директивата и чл. 146г, ал. 1 от Закона за водите, Директора на БДДР определя райони, за които се счита, че съществува значителен потенциален риск от наводнения или вероятност за значителен потенциален риск от наводнения. Определянето на РЗПРН се извършва на база на резултатите от предварителната оценка на риска от наводнения (ПОРН) по „Критерии и методи за определяне и класифициране на риска и определяне на РЗПРН“, утвърдени от Министъра на Околната среда и водите съгласно чл. 187, ал. 2, т. 6 от Закона за водите.

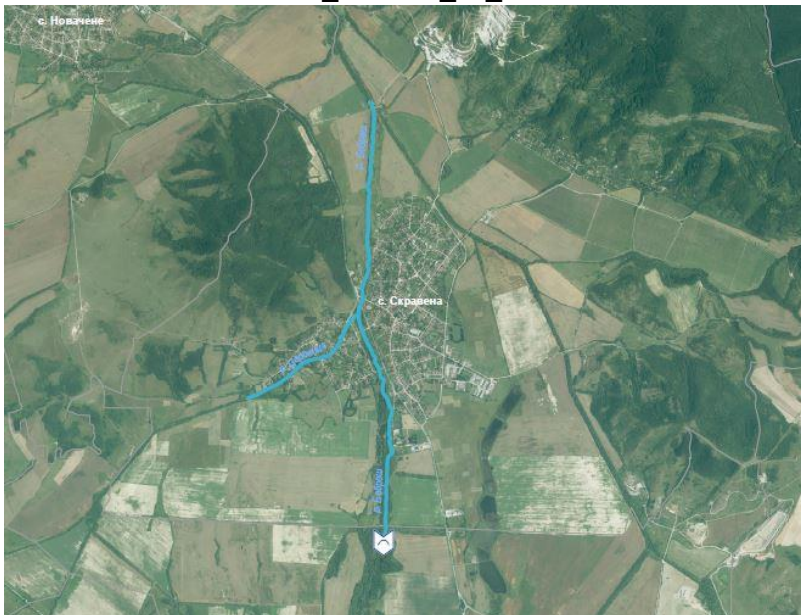
На територията на община Ботевград има един район, определен с потенциален риск от наводнения.

Район BG1_APSFR_IS_031: р. Бебреш – с. Скравена, който обхваща поречието на р. Бебреш в землищните граници на с. Скравена. Дължината на реката в рамките на РЗПРН е 5,8 km. Над селото има обект за водоснабдяване и ВЕЦ – яз. Бебреш.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

**Фигура 14. Район със значителен потенциален риск от наводнения
BG1_APSFR_IS_031**

Източник: ПУРН 2022-2027 г.

Определени са два вида заплаха и риск от наводнения:

- Речно наводнение;
- Преливане на язовир - влияние на язовир Бебреш върху подязовирния участък при преливане през преливника.

Река Бебреш - с. Скравена е включен като РЗПРН в предходния цикъл на прилагане на ДН. За РЗПРН е извършено картиране на заплахата и риска за речен тип наводнения с обезпеченост 5%, 1% и 0,1%.

Анализът, извършен в рамките на 2-рия цикъл на ПОРН, потвърждава необходимостта от този РЗПРН. Това е направено на базата на обхвата на 100 годишната вълна от разработените карти на заплахата и риска от наводнения от първия цикъл на прилагане на ДН, минали наводнения и експертна оценка.

По отношение на териториалния обхват на района не са правени промени. Направена е лека корекция на геометрията на линията, която представя РЗПРН. По отношение на разглежданите типове наводнения е добавено изследване на влиянието на язовир Бебреш при преливане в подязовирния участък. Районът обхваща поречието на река Бебреш и нейния ляв приток река Церовица в рамките на село Скравена.

Община Ботевград участва като партньор в концепция за интегрирани териториални инвестиции с наименование „Осигуряване на интегрирано развитие за Софийска област“ с водещ партньор Областна администрация на Софийска област с

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

дейност: „Превенция и управление на риска от наводнения на приоритизирани участъци с намалена проводимост от речните корита в урбанизаната и извънурбанизираната територия в Софийска област – община Ботевград“, включваща дейности за превантивно почистване коритата на 11 реки на територията на община Ботевград и укрепване и подобряване на хидравличната проводимост на аварирани участъци и разрушени брегове на р. Новаченка в чертите на с. Новачене и на р. Чешковица в чертите на с. Врачеш.

1.3.2. Подземни води

Община Ботевград попадава в района на разпространение на три подземни водни тела, които са описани в следващата таблица.

Таблица 7. Подземни водни тела на територията на община Ботевград

Код на подземно водно тяло	Име на подземно водно тяло	Химично състояние	Количествено състояние
BG1G00000NQ028	Порови води в Неоген - Кватернера - Ботевградска долина	добро	добро
BG1G0000TJK045	Карстови води в Централния Балкан	лошо	добро
BG1G00000TJ046	Карстови води в Годечкия масив	добро	добро

Източник: БДДР

По данни на БДДР всички подземни водни тела са в „добро“ количествено състояние. По отношение на химичното състояние се наблюдават влошени показатели на едното водно тяло.

Подземно водно тяло BG1G00000NQ028 - Порови води в Неоген - Кватернера - Ботевградска долина

Пункт за мониторинг 138 при с. Новачене ТК1 ПС „Прибой“ – в програмата за 2020 – 2021 г. пунктът е бил заложен в оперативен мониторинг, с честота на вземане два пъти годишно. В БДДР и в Географско информационната система за управление на водите и докладване (ГИСУВД) за този период не са налични резултати от изпитвания на водата в пункта. В БДДР не е постъпвала информация за възникнали проблеми, възпрепятстващи вземането на водни проби. Оценката на водата в пункта от предходните години е „добро химично състояние“.

Данните от извършен мониторинг на подземни води в пункт с код BG1G00000NQMP138, на територията на община Ботевград за периода 2021-2023 г., показват еднократно превишаване на показател „флуориди“, установено през октомври 2021 г. Измерената концентрация по показател „флуориди“ е 1,6 mg/l при стандарт за качество (СК) – 1,5 mg/l. По всички останали показатели се наблюдава съответствие със СК на подземни води. В проекта на ПУРБ 2022-2027 г. се потвърждава оценката от „добро“ химично състояние от ПУРБ 2016-2021 г. на водно тяло с код BG1G00000NQ028.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Пунктове за мониторинг на подземни води

По данни на БДДР на територията на община Ботевград попада само един пункт за мониторинг с код BG1G00000NQMP138 и име ТК 1 ПС „Прибой“ – ВиК София-Новачене, който наблюдава химичното състояние на подземно водно тяло с код BG1G00000NQ028 и име „Порови води в Неоген-Кватернера-Ботевградска долина“.

1.3.3. Зони за защита на водите

Зоните за защита на водите са регламентирани в чл. 119а, ал. 1, т. 1 – 5 от Закона за водите и се определят и актуализират на всеки шест години с Плана за управление на речните басейни (ПУРБ).

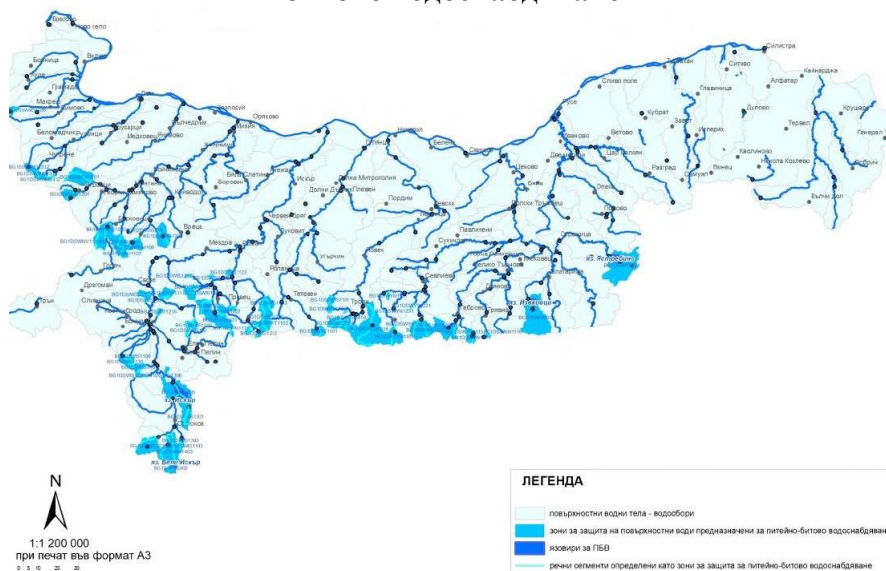
Зони за защита на питейните води са териториите, които са определени за защита на водните тела, от които се добива вода за питейно-битови нужди, включително санитарно-охранителните зони, учредени около водохващанията за добив на питейна вода.

Зони за защита на водите, съгласно чл.119а, ал.1, т.1 от ЗВ

Зони за защита на повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване

На територията на община Ботевград повърхностните водни тела, които са обявени за зона за защита на питейните води от повърхностни тела, съгласно чл. 119а, ал. 1, т.1 от Закона за водите са общо десет: BG1DSWIS11222; BG1DSWIS11122; BG1DSWIS11223; BG1DSWIS11322; BG1DSWIS11422; BG1DSWIS11522; BG1DSWIS11021; BG1DSWIS11622; BG1DSWIS11722; BG1DSWIS1133.

Фигура 15. Зони за защита на повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване

Източник: БДДР

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Зони за защита на подземни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване

За зоните за защита на питейните води екологичната цел е: „намаляване на необходимостта от пречистване на водите преди тяхното използване и осигуряване на проектното количество във водовземните съоръжения.“

На територията на община Ботевград има едно водно тяло, което е в регистъра на зони за защита на подземните води.

Таблица 8. Регистър на зоните за защита на подземни води в община Ботевград

Код на подземното водно тяло	Име на подземното водно тяло
BG1G00000NQ028	Порови води в Неоген - Кватернера - Ботевградска долина

Източник: БДДР

Санитарно-охранителни зони (СОЗ)

Съгласно наличната информация в БД Дунавски район, в Община Ботевград попадат санитарно-охранителни зони (СОЗ), определени по реда на *Наредба 3 от 16 октомври 2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на СОЗ около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.*

Общо на територията на общината са разположени 8 санитарно-охранителни зони. 5 от тях са учредени около повърхностен водоизточник и 3 от тях – около подземни водни тела. Санитарно-охранителните зони биват три пояса:

- най-вътрешен пояс I – за строга охрана около водоизточника от човешки дейности, които могат да увредят ползваната вода;
- среден пояс II – за охрана на водоизточника от замърсяване с химични, биологични, бързо разпадащи се, лесно разградими и силно сорбируеми вещества; замърсяване от дейности, водещи до намаляване на ресурсите на водоизточника и/или проектния дебит на водовземното съоръжение; замърсяване от други дейности, водещи до влошаване качествата на добиваната вода и/или състоянието на водоизточника;
- външен пояс III – за охрана на водоизточника от замърсяване с бавно разпадащи се, трудноразградими и несорбируеми вещества; дейности, водещи до намаляване на ресурсите на водоизточника и/или проектния дебит на водовземното съоръжение; други дейности, водещи до влошаване качествата на добиваната вода и/или състоянието на водоизточника.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Таблица 9. Санитарно-охранителни зони на територията на община Ботевград

Заповед за определяне на СОЗ №	Водовземно съоръжение	Тип	Населено място	Поречие	Водно тяло (по разрешително)
СОЗ-17/16.08.2004	речно водохв. „Чешковица“	повърхностен	Врачеш	Искър	
СОЗ-18/16.08.2004	речно водохв. „Осеница“	повърхностен	Врачеш	Искър	
СОЗ-38/07.02.2005	ТК1 - Никас България, Ботевград	подземен-защитен	Ботевград	Искър	BG1G00000NQ028
СОЗ-50/22.03.2005	речно водохв. р. Бистрица	повърхностен	Разлив, Трудовец	Искър	BG1IS200R022
СОЗ-51/22.03.2005	речно водохв. р. Бистрица, р. Рогачевица	повърхностен	Разлив, Трудовец	Искър	BG1IS200R022
СОЗ-52/28.03.2005	ТК 1, ТК 2	подземен-незащитен	Новачене	Искър	BG1G00000NQ028
СОЗ-142/23.10.2007	дренажно водохв. р. Говежди дол	повърхностен	Боженица	Искър	BG1IS200R023
СОЗ-643/10.04.2023*	„ТК - Бовис - Трудовец, Ботевград“	подземен-защитен	Трудовец	Искър	BG1G00000NQ028

Източник: БДДР

*разрешителното е с изтекъл срок

Зони за отдих, водни спортове и/или за къпане

Съгласно нормативните изисквания на Наредба № 5 от 30.05.2008 г. (изм. ДВ. бр. 5 от 18 Януари 2013 г.) за управление качеството на водите за къпане (ДВ, бр. 53 от 10.06.2008 г.), която е в съответствие с Директива 76/160/ЕЕС относно качеството на водите за къпане, е регламентирано:

- Водите за къпане са специално обособени части от повърхностно водно тяло, използвани масово от хората за къпане – море, язовири, реки, езера за къпане;
- Зоните за къпане, са частта от повърхностното водно тяло, където се намират водите за къпане.

На територията на община Ботевград няма определени зони с води за къпане.

Зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми

На територията на община Ботевград има една учредена зона за опазване на стопански ценни видове риби – зона с код BG1FSWIS200R1622.

Уязвими зони

Със Заповед на Министъра на околната среда и водите са определени географските граници на тези уязвими зони, където попада голяма част от Дунавската равнина, т.е. Дунавския район на басейново управление на водите. При определяне на критериите за идентификацията на уязвимите зони, подложени или застрашени от замърсяване в

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

резултат на селскостопанска дейност, се изхожда от твърдението, че повишеното нитратно натоварване от земеделски източници е съсредоточено в територии с интензивно растениевъдство и животновъдство.

„Уязвими зони“ са области с определена почвено-геоморфоложка характеристика в близост до водни обекти, при които земеделската дейност води до риск за замърсяване на водите с нитрати. Те обхващат почти всички земи от низинния, равнинно-хълмистия и нископланинския пояс и в сравнение с другите европейски държави заемат значителна част от територията на страната.

На територията на община Ботевград не попадат нитратно уязвими зони.

Фигура 16. Нитратно уязвими зони

Източник: БДДР

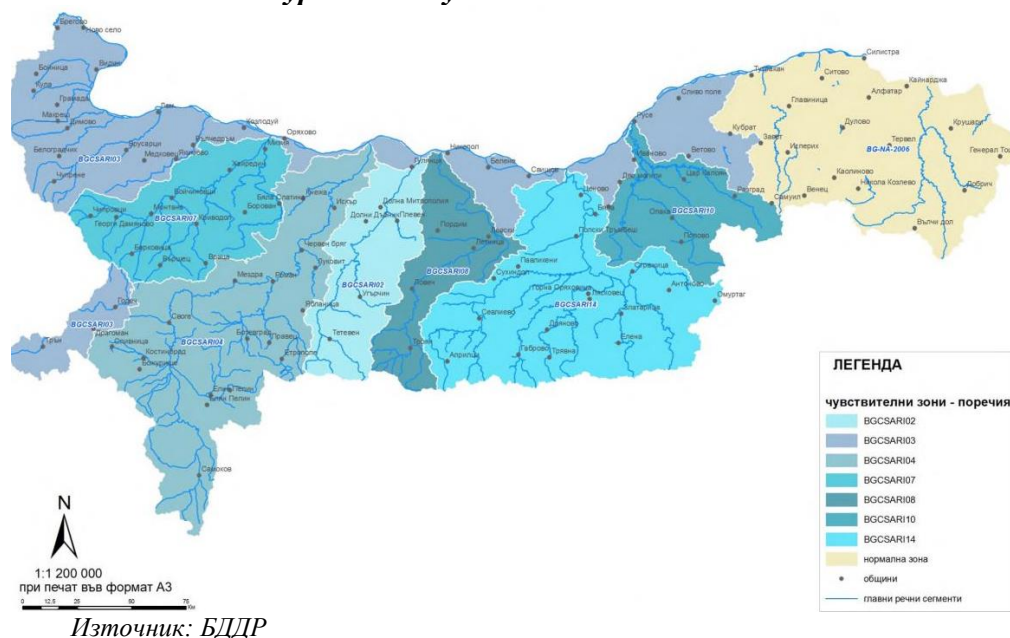
Чувствителни зони

За чувствителни зони се определят тези водни обекти, в които се цели защита от еутрофикация – явление, което е предизвикано от повишаване на съдържанието във водите на биогенни елементи – азот и фосфор и съответно предизвиква растеж на зелени растения във водите. Това от своя страна води до изчерпване на разтворения кислород във водоприемника и предизвиква вторично замърсяване на водите. Съгласно районирането на Дунавски район за управлението на водите, територията на община Ботевград попада в чувствителна зона.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Фигура 17. Чувствителни зони

Защитени територии и зони, обявени за опазване на водозависими местообитания и биологични видове

По чл. 119а, ал. 1, т. 5 от Закона за водите, на територията на общината попадат зони, определени или обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване. За територията на община Ботевград са описани в следващата таблица.

Таблица 10. Защитени територии и зони, обявени за опазване на водозависими местообитания и биологични видове

Код на защитената зона	Име на защитената територия/зона	Обща площ, ha	Тип на защитената територия/зона
Защитени територии			
-	„Училищна гора“	134,68	Поддържан резерват (вековна дъбова гора)
Защитени зони			
BG0001042	„Искърски пролом - Ржана“	22 693,26	По директивата за местообитанията
BG0000374	„Бебреш“	6 821,91	По директивата за местообитанията
BG0001043	„Етрополе – Байлово“	27 448,25	По директивата за местообитанията

Източник: БДДР

1.3.4. Минерални води - местонахождение, характеристики, дебит, използване, потенциал

На територията на община Ботевград няма източници на минерални води.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

1.3.5. Източници на замърсяване за повърхностни и подземни води - на територията на общината и извън територията на общината

Качеството на водите е най-значителния индикатор за въздействието на човешката дейност върху естествената водна среда. Основните източници на замърсявания на водите, от които идват и съответните проблеми са земеделието, промишлеността, транспорта и населените места, като голяма част от тези замърсявания постоянно се изпускат в повърхностни и подземни води. Състоянието на водните тела се определя в зависимост от следните категории значими натоварвания:

- Значими точкови източници на замърсяване на повърхностните води;
- Значими дифузни източници на замърсяване на повърхностните води;
- Значими водовземания от повърхностните води;
- Други въздействия върху повърхностните води - морфологични изменения и регулиране на оттока.

Точкови източници: към първата група принадлежат тези обекти, заустващи отпадъчни води директно в повърхностни водни обекти.

Дифузни източници на замърсяване: населени места, без изградена канализационна система и интензивно земеделие.

Морфологични изменения: водят до проблеми, възникнали в резултат на водочерпения за питайно-битови, промишлени, селскостопански, хидроенергийни и др. цели.

Регулиране на оттока: тези проблеми възникват в следствие изграждане на хидроенергийни съоръжения (МВЕЦ).

Въздействия, свързани с хидроморфологични промени, значително се отразяват върху водните организми. Особено силно е въздействието на напречни строителни съоръжения, тъй като се прекъсва проходимостта за онези водни организми, които не са в състояние да преодолеят тези прегради. Прекъсването на естествената дължина на реките, физически изменения на коритото, развитие на инфраструктурата (пътища, мостове), инженерни дейности, земекопни работи са важни и съществени въздействия, които влияят върху натоварването с вредни и биогенни вещества. Често те отнемат на водните организми тяхната жизнената среда и достъпа до хранителни вещества, а с това и възможността им за оцеляване.

За територията на община Ботевград има издадени разрешителни за заустване на отпадъчни води в повърхностни водни обекти издадени от Басейнова дирекция „Дунавски район“, както следва:

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

- Канализационна система на агломерацията гр. Ботевград – с. Врачеш – с. Трудовец, с период от 14.2.2012 г. до 14.02.2034 г.

Най-значим дял в замърсителния товар имат заустваните в р. Бебреш, непречистени води от някои неканализирани райони на гр. Ботевград, отделни селскостопански обекти, както и смесените механично пречистени отпадъчни води от ПСОВ и биологично пречистените води от станцията. Влиянието е засилено и от изградените хидротехнически съоръжения по поречието на реките – речни водохващания, помпени станции и др.

След прекратяването на дейността на някои промишлени предприятия в района през последните години, липсват съществени замърсители от промишлената дейност в община Ботевград.

Главният фактор, определящ степента и характера на замърсеност на подземните води, е антропогенната дейност.

1.3.6. Степен на изграденост, степен на ползваемост и състояние на канализационната система в населените места

Изградената канализационна мрежа за територията на град Ботевград е 94%, а в следващата таблица може да се види изградеността по населени места.

Таблица 11. Изграденост на канализационната система по населени места

Населено място	Степен на изграденост
гр. Ботевград	94%
с. Трудовец	97%
с. Врачеш	98%
с. Скравена	95% /без вилната зона/
с. Новачене	97% /без вилната зона/
с. Литаково	89%
с. Боженица	60%
с. Радотина	10%
с. Рашково	10%
с. Краево	няма
с. Гурково	45%
с. Елов дол	няма
с. Липница	няма

Източник: Община Ботевград

Преобладава смесеният тип на мрежите, изградени в периода на 60-те до 80-те години. След 1990 г. е изградена канализационната мрежа във Врачеш, Гурково и Новачене. Общата дължина на инфраструктурата за събиране и отвеждане на отпадни води е 76,968 km. Над 70 km са изградени с бетонови тръби, 5,5 km са от полиетилен с висока плътност, а по-малко от километър е от PVC. Остарелите тръби и шахти са със силно влошено качество, с нарушени връзки и уплътнения, което позволява да се просмукват външни количества от водопроводните течови и подпочвените води. Този

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

процес на разреждане на битовите отпадни води компрометира тяхното последващо пречистване в ПСОВ Ботевград. Същевременно има опасност и от обратния процес на замърсяване на почвата и подпочвените води.

1.3.7. Селищни пречиствателни станции за отпадъчни води

През 2015 г. е въведена в експлоатация припомпваща станция на канализационната система на община Ботевград, непосредствено разположена преди новата ПСОВ. Чрез нея се припомпват отпадъчните води от с. Трудовец, след което се пречистват в ПСОВ.

Модулната канализационна помпена станция е готов продукт и се състои от черпателен резервоар и арматурна шахта. Доставени са готови полиетиленови шахти, затръбени, готови за свързване.

Отпадъчните води на три населени места в община Ботевград се пречистват в ПСОВ – гр. Ботевград.

Технологичното пречистване на отпадъчните води в ПСОВ – гр. Ботевград се състои в следното:

- Стъпало за хидравличен подем, изпълнено с локална и входна помпена станция с груба решетка и потопени канални помпи;
- Стъпало за механично пречистване, изпълнено с компактна станция за механично пречистване, интегрирана автоматична финна решетка, аеруем пясъкозадържател и аеруем мазниноуловител.

Стъпалото за *биологично пречистване* с активна утайка „Нитро-денитро“ е изпълнено с четири SB реактора, всеки с по две разбъркващи и аерационни системи и с по два декантера за пречистена вода.

Като *третично пречистване* се ползва обеззаразяване на пречистената вода, което се извършва посредством инсталация за дезинфекция с озон.

Изградени са 12 бр. озонатори, които обеззаразяват отпадъчната вода след биологичното стъпало. Така обеззаразена водата се зауства след ПСОВ, в р. Калница, 3-та категория водоизточник.

1.3.8. Водоснабдяване на населените места - количествени и качествени характеристики

В гр. Ботевград и всичките населени места, 12 на брой, степента на изграденост на водоснабдяване е 97%. Липсва само по отделни махали в отдалечените населени места, където се използват собствени водоизточници. Въпреки високата изграденост на водоснабдителната мрежа, заради остарелите и амортизирани мрежи, се отчитат високи

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

нива на загуба на питейна вода. „ВиК“ ЕООД София е оператор на ВиК мрежата в общината.

Качеството на питейната вода се подsigурява от 8 изградени и действащи пречиствателни станции за питейна вода (ПСПВ):

- ПСПВ „Чеканица 1“ в град Ботевград с дебит 80 l/s, ремонтирана през 2010 г.;
- ПСПВ „Чеканица 2“ в град Ботевград с дебит 80 l/s;
- ПСПВ „Литаково“ с дебит 20 l/s, изградена през 2010 г.;
- ПСПВ „Трудовец“;
- ПСПВ „Радотина“, изградена през 2015 г.;
- ПСПВ „Гурково“, изградена през 2015 г.;
- ПСПВ „Скравена“, изградена през 2015 г.;
- ПСПВ „Осеница“ в село Врачеш с дебит 15 l/s, изградена през 2007 г.

1.4. ОТПАДЪЦИ

Към момента се разработва и Програма за управление на отпадъците на община Ботевград за периода 2025-2028 г. ПУО е неразделна част от ПООС на общината.

Всички мерки, заложиени по фактора, са съгласно Програма за управление на отпадъците на община Ботевград за периода 2025-2028 г., представена в приложение към настоящия документ.

1.4.1. Генерирани отпадъци по видове и източници - битови, опасни, строителни, производствени

Битови отпадъци

Количество генерирани битови отпадъци в община Ботевград

Общото количество на образуваните смесени битови отпадъци на територията на община Ботевград няма ясно изразена тенденция. Най-много отпадъци са генерирани през 2022 г. – 12 239,170 t., а най-малко през 2018 г. – 11 257,75 t. генерирани отпадъци.

Количествата депонирани отпадъци на територията на община Ботевград варират, както количествата генерирани отпадъци. През последните две години от разглеждания период 2018-2024 г. количествата на депонираните отпадъци е равно на количеството генерирани отпадъци.

Таблица 12. Годишни количества битови отпадъци за периода 2018-2024 г.

Година	Смесен битов отпадък, t	Депониран битов отпадък, t
2018	11 257,75	11 257,75
2019	11 711,96	11 711,96
2020	12 057,54	12 057,54

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Година	Смесен битов отпадък, t	Депониран битов отпадък, t
2021	12 124,480	12 124,480
2022	12 239,170	12 239,170
2023	11 783,760	11 783,760
2024	12 102,660	12 102,660

Източник: Община Ботевград

На територията на община Ботевград е организирана система за сметосъбиране и сметоизвозване на образуваните битови и строителни отпадъци. Системата обхваща всички населени места на територията на общината. Отпадъците се извозват към общинско депо гр. Ботевград, разположено в землището на с. Трудовец.

За територията на община Ботевград няма ясно изразена тенденция за образувани битови отпадъци на човек от населението. През 2023 г. количествата са 387 кг/жител/година. Най-високи стойности са отчетени през 2021 г., когато са достигнали 402 кг/жител/година, което е малко под средното за страната (407 кг/жител/година). В сравнителен план община Ботевград е под средното ниво на образуване на битови отпадъци на жител на година за 2018 г., определено в НПУО 2021-2028 г. за общини с население между 25 000 - 50 000 - жители – 421 кг/жител/година.

Състав на генерираните битови отпадъци в община Ботевград

Таблица 13. Морфологичен състав на генерираните битови отпадъци – смесени и разделно събрани – средно за общината за 2019 г.

Вид отпадъци	Морфологичен състав	Смесени битови отпадъци		Разделно събрани фракции	Общо	
		среден %	т/год	т/год	т/год	%
Органични (биоразградими)	Хранителни	6,83%	843,37	0	843,37	6,53%
	Хартия и картон	8,68%	1 071,04	60,38	1 131,42	8,76%
	Пластмаса	10,62%	1 311,28	79,26	1 390,53	10,77%
	Текстил	7,87%	971,29	0	971,29	7,52%
	Гума	2,69%	331,53	0	331,53	2,57%
	Кожа	3,17%	391,39	0	391,39	3,03%
	Градински	14,11%	1 741,70	0	1 741,70	13,49%
	Дървесни	2,35%	290,12	14,08	304,2	2,36%
Неорганични	Стъкло	4,02%	496,44	0	496,44	3,85%
	Метали	1,97%	243,72	412,47	656,19	5,08%
	Инертни - едри	6,54%	807,11	0	807,11	6,25%
Опасни	Опасни	3,79%	467,90	0	467,90	3,62%
Други	Други - неопределими	4,90%	604,89	0	604,89	4,69%
Ситна фракция	Ситна фракция < 4 см	22,45%	2 771,36	0	2 771,36	21,47%
Общо:		100%	12343,14	566,19	12 909,3	100%

Източник: Обобщен финален доклад по проект „Определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци в България“, Изпълнител: „ЕКО-Морфология България“ ДЗЗД, Възложител: ПУДООС, 2019 г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Опасни отпадъци

По данни на ИАОС през 2022 г. в общината са генерирани общо 294,512 t отпадъци, които попадат в категория „опасни“. Най-голям дял са отпадъци с код 160216 (компоненти, отстранени от излязло от употреба оборудване, различни от посочените в 160215), с тегло над 156 t. На второ място са отпадъци с код 150110* (опаковки, съдържащи остатъци от опасни вещества или замърсени с опасни вещества), които са 79,301 t.

Строителни отпадъци

За периода 2020-2024 г. на територията на община Ботевград има данни само за строителни отпадъци от почви, камъни и изкопана земна маса. Най-голямо количество е отчетено през 2024 г. (2 369,860 t), а най-малко през 2020 г. (1 133,600 t).

Производствени отпадъци

Основните производствени отпадъци, които са отчетени на територията на община Ботевград през 2022 г., са: от смесени материали (импрегниран текстил, еластомер, пластимер).

Утайки от пречистване на отпадъчните води

На територията на община Ботевград има изградена пречиствателна станция за отпадни води (ПСОВ) за механично и биологично третиране. Капацитетът на станцията е 40 131 с максимален капацитет от 4 763 250 m³/год.

Изводи:

- Общото количеството на образуваните битови отпадъци няма ясно изразена тенденция;
- Най-много отпадъци са генерирани през 2022 г. – 12 239,170 т., а най-малко през 2018 г. – 11 257,75 т. генерирани отпадъци;
- Същата тенденция се проследява и при количествата образувани битови отпадъци на човек от населението;
- През 2018 г. са обзарувани 363 кг/ж/година, а през 2023 г. – 387 кг/ж/година, което е под средната стойност за страната (407 кг/жител/година);
- В сравнителен план община Ботевград е под средното ниво на образуване на битови отпадъци на жител на година за 2018 г., определено в НПУО 2021-2028 г. за общини с население между 25 000 - 50 000 - жители – 421 кг/жител/година;
- Основен източник на битовите отпадъци са домакинствата;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

- Депонирането, като метод за обезвреждане на отпадъците, е с най-голям относителен дял в третирането на битовите отпадъци. През 2023 г. 100% от битовите отпадъци се депонират;
- Делът на населението, обхванато от системата за организирано сметосъбиране и транспортиране на битовите отпадъци за територията на община Ботевград, е 100%.

1.4.2. Начини на третиране на различните видове отпадъци и съоръжения

На територията на община Ботевград е организирана система за сметосъбиране и сметоизвозване на образуваните битови и строителни отпадъци. Системата обхваща всички населени места на територията на общината. Отпадъците се извозват към общинско депо гр. Ботевград, разположено в землището на с. Трудовец.

През 2016 г. е изградена и въведена в експлоатация „Регионална система за управление на отпадъците за регион Ботевград“, която включва регионално депо за неопасни отпадъци в местност „Могилата“ в землището на с. Трудовец. На регионалното депо се приемат смесени битови отпадъци, които се обезвреждат чрез депониране.

В Регионалното депо са изградени две клетки за обезвреждане на отпадъци чрез депониране - Клетка № 1 (с капацитет 272 530 t) и Клетка № 2 (с капацитет 385 970 t) за ТБО. В експлоатация е Клетка №1. Клетка №2 е на етап изкоп. През 2024 г. Община Ботевград провежда пазарно проучване за необходимите средства за изготвяне на инвестиционен проект за обект „Клетка № 2“ на Регионално депо за неопасни отпадъци Ботевград.

На площадката се извършва приемане на смесените битови отпадъци, претегляне, раздробяване и уплътняване. Прилага се система за измерване и съхранение на информацията за количеството и вида на отпадъка. Ежедневно се извършва запръстяване на отпадъците.

В клетката за обезвреждане на отпадъците работят съоръжения, осигуряващи намаляване на обема и уплътняване на отпадъците. С наличната транспортна техника се осигурява почва и камъни за ежедневно запръстяване. Нормалната дейност на клетката за обезвреждане на отпадъците се осигурява с дейността на наличния Ретензионен басейн за инфилтрирани води.

1.5. ПОЧВИ И НАРУШЕНИ ТЕРЕНИ

1.5.1. Видове почви в община Ботевград

Общината се характеризира с богато почвено разнообразие, за което допринася и полупланинският релеф. Широко разпространени са канелените горски почви, кафявите

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

планински горски, смолниците и алувиално-ливадните и рендзините. Излужените канелени горски почви се отличават със слабо мощен (20-25 см.) хумусен хоризонт, мощен профил (100-220 см.), средно до тежко песъчливоглинест механичен състав (30-35% физична глина). Плитките канелени горски почви често се срещат с неразвити почви и са формирани върху безкарбонатни материали. Отличават се с маломощен хумусен хоризонт (20-22 см.) и профил (30-50 см.), леко до средно песъчливоглинест (20-35% физична глина), слаба запасеност с органично вещество (1,0-1,5% хумус).

В комплекс с канелените горски почви или в самостоятелни петна се срещат и рендзини (нормални и плитки). Те са с по-тежък механичен състав (35-55% физична глина), средна мощност на хумусния хоризонт (20-30 см.) и почвен профил (30-70 см.), сравнително високо съдържание на хумус (2-4%).

Кафявите планински горски почви са в голяма степен образувани върху карбонатни скали, в комплекс с плитки хумусно-карбонатни почви. В зависимост от района на разпространение, хумусният хоризонт е 10-60 см., профилът 50-70 см. и запасеността с органично вещество – слаба до средна (2,0-3,0% хумус). В по-високите части кафявите горски площи имат маломощен хумусен хоризонт (около 20 см.), лек скелетен механичен състав (глинестопесъчлив до леко песъчливоглинест). Част от тези почви са засегнати от процесите на ерозия.

По данни от ПИРО Ботевград, делът на земеделските територии в община Ботевград е около 39% от общата ѝ площ.

1.5.2. Съществуващи екологични проблеми (деградационни процеси) при почвите на община Ботевград – степен на развитие и прогноза за развитието им

Под влияние на урбанизацията и промишлената дейност почвите са се трансформирали в антропогенни. При тези условия почвите в съществуващия профил бавно, но прогресивно са изтощени, замърсени и са се изменили в отрицателна посока в сравнение с първоначалното им естествено състояние.

1.5.3. Заблатени почви

Заблатяване на почвите се получава от високото ниво на подпочвените води.

В РИОСВ – София няма данни за заблатени почви в община Ботевград.

1.5.4. Ерозирали почви

Ерозията на почвата е основен деградационен процес, който се дължи както на природни и климатични фактори, така и на активна човешка дейност - неправилни обработки, прекомерна паша, обезлесяване, пожари и др.

По-голямата част от територията на община Ботевград е обект на средна ерозия. Този вид ерозия се проявява главно при реки с постоянен воден отток.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Ерозията, която се наблюдава в общината се обуславя от терена, начина по който се използват земите, а също и от голямата податливост на почвите към ерозиране и от слабото покритие с растителност.

Разчлененият планински и полупланински характер на релефа на територията, геолого-петрографския строеж, усилената паша в миналото и други комплексно действащи фактори са създали условия за ерозионни процеси с различна интензивност. Такива процеси са се развивали по обезлесените склонове на Ботевградския Предбалкан, тези по реките Бебреш и Новаченска. Те са били предимно скрити, под формата на площно и повърхностно измиване и отнасяне на плодородните почвени хоризонти. Най-често наблюдаваните степени на ерозия са I, II, III (слабо до средно ерозираны почви).

Ветровата почвена ерозия се изразява в отнасяне на почвените частици от силни въздушни течения. Това е така наречената ежедневна ветрова ерозия, която в засушливите райони се наблюдава постоянно. Прашните бури, които са най-страшното и опасно проявление на ветровата ерозия нанасят огромна вреда на земеделските земи.

Водната почвена ерозия възниква под влияние на течащите по земната повърхност води. Водата като ерозионен фактор се изразява главно в отделяне и транспортиране на почвените частици, с което тя подпомага силата на тежестта при денудацията.

Факторите, които контролират проявяването и интензитета на водната ерозия на почвата, са дъждовете, почвите, топографските особености на терена, видът на растителността и начинът на стопанско ползване на земята – климат, релеф, растителност.

За определяне на действителния риск от плоскостна водна ерозия на почвата за територията на община Ботевград са използвани данни от 2021 г, 2022 г. и 2023 г., които са получени въз основа на Американския ГИС-модел USLE за изчисление на риска от плоскостна водна ерозия, който е пригоден за българските условия от института по почвознание „Никола Пушкиров“.

Данните са представени според класификацията на действителния риск от плоскостна водна ерозия на почвата, разработена от института по почвознание „Никола Пушкиров“ и са дадени в таблицата по-долу.

Таблица 14. Действителен риск от ерозия на почвата в община Ботевград

Риск от ерозия	Относителен дял					
	2021 г.		2022 г.		2023 г.	
	ха	%	ха	%	ха	%
Обща площ на общината	50 660	100	50 660	100	50 660	100
Много слаб действителен риск	0	0	0	0	0	0
Слаб действителен риск	0	0	0	0	0	0
Слаб до умерен действителен риск	0	0	0	0,00	0	0
Умерен действителен риск	0	0	4 592	9,06	2 807	5,54
Умерен до висок действителен риск	8 198	16,18	4 087	8,07	5 872	11,59

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Риск от ерозия	Относителен дял					
	2021 г.		2022 г.		2023 г.	
	ха	%	ха	%	ха	%
Висок действителен риск	0	0	2 490	4,91	2 268	4,48
Много висок риск	33 137	65,41	37 045	73,15	37 267	73,57

Източник: ИАОС

Интензитетът на ерозията за територията на община Ботевград, е 232,2 t/ha/yr, за 2023 г.

Оценката за средногодишните загуби на почва от ерозия, за територията на община Ботевград, през 2023 г. възлиза на 11 192 364 t.

Вкисляване на почвите

Вкисляването на почвите се извършва главно под въздействие на природни и антропогенни фактори. Източник на повишена киселинност в почвата при естествени условия са главно органичните киселини, образуващи се при разлагане на растителните остатъци и просмукващи се с атмосферната влага в почвата. Почвата се вкислява по-интензивно, когато с реколтата се изнасят значителни количества Са и Mg и не се връщат обратно в почвата.

На територията на община Ботевград има два пункт за измерване на показателите, които определят степента на вредно вкисляване на почвите. През 2021 и 2022 г. на двата обекта не се отчита вкисляване на почвите. Данните могат да се видят в следващата таблица.

Таблица 15. Данни за вкисляване на почвите в община Ботевград

Пункт/Обект	Трудовец				Гурково			
Година	2022		2021		2022		2021	
Земеползване	ПЗП				общо зърнени			
Дълбочина, см	0-20	20-40	0-20	20-40	0-20	20-40	0-20	20-40
pH	4,6	4,33	4,44	4,29	4,35	4,28	4,2	4,15
H	0,07	0,07	0,087	0,073	0,07	0,07	0,07	0,07
Al	0,05	0,101	0,155	0,148	0,05	0,056	0,257	0,314
Ca	7,49	5,32	6,71	4,37	7,97	8,1	8,35	8,92
Mg	1,32	0,319	1,9	1,73	0,37	0,705	1,96	1,66
Mn	0,04	0,04	0,041	0,04	0,04	0,04	0,048	0,048
V3%	98,8	97,56	96,82	96,05	98,99	98,95	97,04	96,59
Реакция на почвите	средно кисела	силно кисела	силно кисела	силно кисела	силно кисела	силно кисела	силно кисела	силно кисела
Степен на вредно вкисляване	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма

Източник: ИАОС

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Засоляване и осолоняване

Засоляването и алкализирването на почвите е свързано освен с природни причини и с антропогенни фактори. В повече от наблюдаваните пунктове се наблюдават сезонни изменения в съдържанието на водоразтворимите соли. Измиване на солите по дълбочина – през пролетния период и леко увеличаване – през есенния сезон.

Засоляване на почвите на територията на община Ботевград не се наблюдава.

Намаляване на почвеното органично вещество (дехумификация на почвите)

Намаляване на съдържанието на органичен въглерод/хумус, което води до обезструктуриране на почвата, с последващо влошаване на водно-физичните показатели и намаляване на продуктивността им. Дехумификацията предполага понижаване на буферността на почвите по отношение на химически замърсявания, както и до ускоряване на ерозионните процеси, и влошаване на генния фонд и биоразнообразието.

Съгласно предоставените данни от Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС) на Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС) на територията на община Ботевград има един пункт в землището на с. Скравена.

Таблица 16. Средна концентрация на биогенни замърсители през 2022 г.

Показател	Описание на дълбочината				Мерна единица
	0-10 cm		10-40 cm		
	Стойност	Неопределеност	Стойност	Неопределеност	
Общ органичен въглерод (ТОС)	15,09	+/- 1.5	15,43	+/- 1.39	g/kg
Общ фосфор Р	400,66	+/- 63	453	+/- 68	mg/kg
Азот Келдал	1,53	+/- 0.08	1,43	+/- 0.07	g/kg

Източник: ИАОС

1.5.5. Замърсяване на почвите

Замърсяването на почвата с тежки метали има различни източници – по атмосферен път чрез праха и дъжда, производствени отпадъци, автомобилни отпадъци, от химизацията на селското стопанство, от поливане на земеделски земи с отпадни води и др.

Извършени са измервания на неорганични компоненти през 2022 г. от пункт, който се намира в с. Скравена. Пробите са взети от дълбочина 0-10 cm и 10-40 cm.

Таблица 17. Неорганични компоненти

Показател	Описание на дълбочината				Мерна единица
	0-10 cm		10-40 cm		
	Стойност	Неопределеност	Стойност	Неопределеност	
Арсен	7,04	+/- 1.43	7,65	+/- 1.45	mg/kg
Никел	13,95	+/- 1.85	22,74	+/- 2.73	mg/kg
Кадмий	0,058	+/- 0.008	0,061	+/- 0.008	mg/kg
Кобалт	11,3	+/- 1.22	12,32	+/- 1.23	mg/kg

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Показател	Описание на дълбочината				Мерна единица
	0-10 cm		10-40 cm		
	Стойност	Неопределеност	Стойност	Неопределеност	
Мед	19,47	+/- 1.99	23,62	+/- 2.13	mg/kg
Олово	22,55	+/- 4.66	24,7	+/- 4.69	mg/kg
Цинк	38,41	+/- 6.04	50,28	+/- 6.54	mg/kg
Живак	0,02	+/- 0.007	-	-	mg/kg
Хром	28,15	+/- 5.49	32,69	+/- 5.88	mg/kg
РН в CaCl2	4,72	+/- 0.14	4,69	+/- 0.14	
РН в H2O	5,59	+/- 0.28	5,58	+/- 0.28	

Източник ИАОС

Спрямо наредбата за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите не се наблюдава превишаване при отделните показатели. Едни от основните устойчиви органични замърсители са хлор органичните пестициди, които са били масово използвани в селското стопанство през 60-те години на миналия век. Останалите неизползвани препарати са събрани и се съхраняват в складове, разположени на територията на бившите ТКЗС-та.

На територията на община Ботевград през 2023 г. има три склада за излезли от употреба продукти/препарати за растителна защита. Два от складовете се намират в землището на с. Липница и са в добро състояние. В землището на гр. Ботевград се намира третия склад, който е неохраняем и е в лошо състояние. В трите склада общо се съхраняват 1 215 kg пестициди с неизвестен произход.

Таблица 18. Складове с неизползвани препарати на територията на община Ботевград

Землище	Собственост	Състояние	Охрана	Количество твърди, kg	Количество течни, kg	Общо
				Неизвестен произход		
Ботевград	кооперативна	лошо	неохр.	300		300
Липница	кооперативна	добро	охраняем			400
Липница	кооперативна	добро	охраняем	510	5	515

Източник: ИАОС

Извършени са измервания на полициклични ароматни въглеводороди през 2022 г. от пункт, който се намира в с. Скравена. Пробите са взети от дълбочина 0-10 cm.

Таблица 19. Полициклични ароматни въглеводороди

Показател	Стойност	Неопределеност, mg/kg
Нафталин	0,0035	
Антрацен	0,001	
Фенантрин	0,0059	+/- 0.002
Флуорантен	0,0048	+/- 0.001
Бензо(а)антрацен	0,001	
Хризен	0,0019	

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Показател	Стойност	Неопределеност, mg/kg
Бензо(ghi) перилен	0,003	
Индено(1;2;3-с;d) пирен	0,0035	+/- 0.001
Аценафтен	0,0021	
Аценафтилен	0,0011	
Флуорен	0,0021	
Пирен	0,0026	+/- 0.001
Бензо(b,j,k)флуорантен	0,005	
Бензо (а) пирен/ 3,4 - ензопирен	0,004	
Бензо(е)пирен	0,0015	
Дибензо(а,h)антрацен	0,003	

Източник: ИАОС

Извършени са измервания на полихлорирани бифенили през 2022 г. от пункт, който се намира в с. Скравена. Пробите са взети от дълбочина 0-10 см.

Таблица 20. Полихлорирани бифенили

Показател	Стойност, mg/kg
PCB 52/2;2;5;5	0,001
PCB 101/2;2;4;5;5	0,001
PCB 138/2;2;3;4;4;5	0,001
PCB 153/2;2;4;4;5;5	0,001
PCB 180/2;2;3;4;4;5;5	0,001
PCB-28/2;4;4	0,001

Източник: ИАОС

Извършени са измервания на пестициди през 2022 г. от пункт, който се намира в с. Скравена. Пробите са взети от дълбочина 0-10 см.

Таблица 21. Измерени концентрации на пестициди на пункт с. Скравена, дълбочина 0-10 см, 2022 г.

Показател	Средна стойност, mg/kg
Алдрин	0,003
Диелдрин	0,003
Ендрин	0,003
Гама - HCH - Линдан	0,001
Мирекс	0,001
Пентахлорфенол (PCP)	0,01
Хептахлор	0,003
Хлордекон	0,025
Алфа - HCH - хексахлорциклохексан	0,001
Бета - HCH	0,001
Алфа - ендосулфан	0,01

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Показател	Средна стойност, mg/kg
Хексахлоробензен	0,001
Пентахлоробензен	0,002
Цис-хлордан	0,008
Транс-хлордан	0,008
p,p-DDT	0,0111
o,p-DDE	0,001
p,p-DDE	0,0043
o,p-DDD	0,002
p,p-DDD	0,002
o,p-DDT	0,001
Бета - ендосулфан	0,01

Източник: ИАОС

Спрямо наредбата за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите не се наблюдава превишаване при отделните показатели.

1.5.6. Физически нарушени почви; нарушени терени от добивни дейности, от изкопни работи (водопроводи и др.)

Нарушени и увредени земи

Съгласно Националния концесионен регистър има две възложени концесии за добив на полезни изкопаеми (кариери) на територията на общината:

- Концесия за добив на варовици от находище „Скравена“, с. Скравена, концесионна площ 23,4 ha;
- Концесия за добив на строителни материали от находище „Ръждвец“, с. Липница, концесионна площ 9,01 ha.

Запечатване

„Запечатването на почвите“ представлява трайно покриване на почвените повърхности с непропусклив материал, поради застрояване и/или изграждане на инфраструктура. При урбанизацията на териториите неминуемо почвите под изградените сгради и съоръжения остават запечатани. Запечатани са почвите и под изградената транспортна инфраструктура. „Запечатаните“ почви са безвъзвратно загубени за земеделско ползване.

Свлачища

Свлачището е процес, при който се нарушава устойчивостта на големи земни маси и се създават предпоставки за придвижването им. Свлачищните процеси нямат внезапен характер и е възможно да бъдат регулирани с технически средства (укрепителни работи – изграждане на подпорни стени, заскаляване на участъци, изграждане на дренажни системи с цел понижаване нивото на подпочвените води и др.).

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

В южната част на общината има условно стабилизирано, дълбоко свлачище, както и голямо свлачище с периодично активизиране на части от него. Този вид свлачища са най-опасните. Те са големи, сложно устроени свлачища с дълбочина на основната хлъзгателна повърхнина до 50-60 m и с площ няколко десетки декара. Склоновете, където те са проявени се намират в състояние близко до граничното равновесие. При това, за активизиране на свлачищния процес са достатъчно малки по размер допълнителни дестабилизиращи фактори - абразия, ерозия, интензивни валежи или снеготопене, сеизмично и техногенно въздействие. Рядко се достига до съвременно активизиране, достигащо до основната свлачищна повърхнина или зона. Последствията от свлачищата от този вид са най-тежки и противодействието – най-трудно, скъпо и не винаги с гарантиран успех.

На територията на община Ботевград са регистрирани 5 свлачища (по-подробна информация за свлачищата е представена в т. 1.1.5. Риск и изменение на климата).

1.6. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И БИОРАЗНООБРАЗИЕ

1.6.1. Гори - състояние, видово разнообразие, собственост, използване за рекреационни цели, за дърводобив, за други цели и т.н.

Общата площ на горските територии на община Ботевград е 26 692,0 ha. В тази площ влизат 20 446,9 ha към ТП ДГС Ботевград, 6 110,4 ha към ТП ДЛС Витиня и 134,7 ha поддържан резерват „Училищна гора“, който по Закона за защитените територии се стопанисва от Министерството на околната среда и водите (МОСВ).

Таблица 22. Собственост в горските територии на община Ботевград

Собственост	Площ, ха	Дял от площта, %
Държавна собственост	21 032,6	78,8
Общинска собственост	1 646,2	6
Собственост на физически лица	3 759,3	14,1
Собственост на юридически лица	215,6	1
Собственост на религиозни общности	38,3	0,1
Общо	26 692	100

Източник: План за многофункционално управление и устойчиво развитие на горите и земите на територията на община Ботевград с участието на активни граждани

Таблица 23. Разпределение на горския фонд по населени места

Населено място	Горски територии, ha	Дял от площта на общината, %
Ботевград	2 464,9	8,8
Боженица	2 224,7	7,9
Врачеш	9 662,2	34,7
Гурково	622,6	2,3

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Населено място	Горски територии, ha	Дял от площта на общината, %
Краево	952,9	3,4
Липница	1 650,8	5,9
Литаково	3 830,8	13,8
Новачене	1 545,1	5,5
Радотина	729,2	2,8
Рашково	1 283,8	4,6
Скравена	1 154,1	4,1
Трудовец	1 739,4	6,2

Източник: ОУП Ботевград

Горите, собственост на община Ботевград, са 1 646,2 ha (6%). От общинските гори 626,9 ha, или 38,1% са горски територии и 1 019,3 ha (61,9%) са земеделски територии, придобили характеристика на гора. Това са бивши земеделски земи, непотърсени от собствениците си, които след изтичане на 10-годишен срок от влизане в сила на плана за земеразделяне стават общинска собственост. Същевременно, след като не са извършвани земеделски дейности, тези площи са се самозалесили и са придобили характеристиките на гора.

1.6.2. Защитени видове растения и животни

Територията на общината попада в предпланински флористичен пояс. В него преобладава смесената средноевропейска широколистна растителност. Районът се характеризира с наличие на над 600 вида растения, на ендемити, билки и гъби, което благоприятства за развитие на екотуризма. Защитени растителни видове са: жълта тинтява и петниста тинтява. Под режим на опазване и регулирано ползване са зайча сянка и лечебна иглика. Лечебни и редки растения са: балканска пищялка, обикновен пелин, черен пелин, ранилист, зърнастец, червен кантарион, змийско мляко, огниче, синя жлъчка, мразовец, момина сълза, смрадлика, кукувича прежда, вълнест зърнастец, полски хвощ, еньовче, обикновен риган, исландски лишей и др.

От животинските видове се срещат: от бозайниците – дива коза, сърна, дива свиня, елен, лисица, заек, язовец, белка; от птиците – представители на семействата стърчиопашки, гълъбови, чучулиги, синигери, сива врана, сврака, орел; от влечугите – обикновена усойница; земноводни – дървесни и водни жаби, дъждовник, алпийски тритон. Тук се среща и черният щъркел, който е изчезващ вид.

Въз основа степента на значимост на района по отношение на ендемизма на растителните и животинските видове община Ботевград има ниска степен на значимост.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Таблица 24. Природозащитен статус на установени или вероятни видове

Семейство	Вид	Латинско наименование	Природозащитен статус
Саламандрови (Salamandridae)	Голям гребенест тритон	Triturus karelinii	Незастрашен
Бумкови (Bombinatoridae)	Жълтокоремна бумка	Bombina bombina	Незастрашен
Блатни костенурки (Emydidae)	Обикновена блатна костенурка	Emys orbicularis	Почти застрашен
Сухоzemни костенурки (Testudinidae)	Шипобедрена костенурка	Bombina bombina	Уязвим
	Шипоопашата сухоzemна костенурка	Testudo hermanni	Почти застрашен
Шаранови (Cyprinidae)	Балканска кротушка	Romanogobio kesslerii	Незастрашен
	Горчивка	Rhodeus sericeus amarus	Незастрашен
	Черна мряна	B. peloponnesius	Незастрашен
	Маришка мряна	Barbus cyclolepis	Незастрашен
Щипоци (Cobitidae)	Балкански щипок	Sabanejewia aurata	Уязвим
	Обикновен щипок	Cobitis taenia	Незастрашен
Сечковци (Cerambycidae)	Алпийска розалия	Rosalia alpina	Уязвим
	Буков сечко	Morimus asper funereus	Уязвим
	Обикновен Сечко	Cerambyx cerdo	Уязвим
	Голям буков сечко	Morimus asper	Уязвим
Unionidae	Бисерна мида	Unio crassus	Застрашен
Рогачови (Lucanidae)	Бръмбар рогач	Lucanus cervus	-
Неритиди (Neritidae)	Ивичест теодоксус	Theodoxus pallasi	Изчезнал
Astacidae	Ручеен рак	A. torrentium	-
Порови (Mustelidae)	Видра	Lutra lutra	Почти застрашен
	Пъстър пор	Vormela peregusna	Уязвим
Кучеви (Canidae)	Европейски вълк	Canis lupus	Незастрашен
Катерицови (Sciuridae)	Лалугер	Spermophilus citellus	Уязвим
Мечкови (Ursidae)	Мечка	Ursus	-
Гладконоси прилепи (Vespertilionidae)	Голям нощник	Myotis myotis	Незастрашен
	Дългокрил прилеп	Miniopterus schreibersii	Незастрашен
	Дългоух нощник	Myotis bechsteini	Уязвим
	Остроух нощник	Myotis blythii	Незастрашен
	Трицветен нощник	Myotis emarginatus	Незастрашен
	Широкоух прилеп	Barbastella barbastellus	Почти застрашен
Подковоносови (Rhinolophidae)	Голям подковонос	Rhinolophus ferrumequinum	Незастрашен
	Малък подковонос	Rhinolophus hipposideros	Незастрашен
	Подковонос на мехели	Rhinolophus mehelyi	Уязвим
	Средиземноморски подковонос	Rhinolophus blasii	Уязвим

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Семейство	Вид	Латинско наименование	Природозащитен статус
	Южен подковонос	R. euryale	Уязвим

Източник: ОУП Ботевград

Анализът на данните, представени в таблицата показва, че районът дава убежище и хранителна база на 5 установени или вероятни вида земноводни и влечуги от 4 семейства, 6 вида костни риба и лъчеперки от 2 семейства и 8 вида безгръбначни от 5 семейства.

Анализът на данните, представени в таблицата показва, че районът дава убежище и хранителна база на 16 установени или вероятни вида бозайници от 6 семейства.

1.6.3. Видове, обект на ловен туризъм

Част от територията на община Ботевград попада в обхвата на ДЛС „Витиня“.

Основен вид дивеч е благородният елен, следван от сърната и дивата свиня. Има изградени две бази за интензивно развъждане и ползване на благороден елен, елен лопатар и муфлони, както и база за интензивно ползване на дива свиня, на обща площ от 550 ha.

На територията на стопанството се намира и единственото стадо от тибетски якове в България, които също са обект на ловен туризъм.

1.6.4. Защитени територии и зони

В границите на община Ботевград се срещат следните защитени територии и защитени зони съгласно Публичния регистър на ИАОС:

Таблица 25. Защитени територии и зони в община Ботевград

Наименование	Основни характеристики	Режим на дейности
Защитени територии		
Вековна букова гора в м. Рудината	Категория: Природна забележителност Площ: 37,0 ha Местоположение: 1. Област: София, Община: Ботевград, Населено място: гр. Ботевград; 2. Област: София, Община: Етрополе, Населено място: с. Бойковец	1. Забранява се извеждането на сечи, освен санитарни и отгледни; 2. Забранява се пашата на домашен добитък; 3. Забранява се извършването на минно-геоложки и други дейности, с които се нарушава естествения облик на района; 4. Забранява се събирането на билки и бране на цветя; 5. Забранява се ловуването
Висока могила	Категория: Защитена местност Площ: 164,3 ha Местоположение: 1. Област: София, Община: Ботевград, Населено място: с. Боженица, с. Скравена 2. Област: София, Община:	1. Забранява се строителството на сгради и пътища от републиканската пътна мрежа; 2. Забранява се разкриване на кариери, изменянето на водния режим, замърсяването с химически вещества, промишлени и битови отпадъци; 3. Забранява се лагеруване и палене на огън извън определените места;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Наименование	Основни характеристики	Режим на дейности
	Правец, Населено място: с. Калугерово, с. Правешка Лакавица	4. Забранява се ловуване; 5. Забранява се залесяването с неприсъщи за района дървесни видове; 6. Разрешава се извеждане на сечи, предвидени в горите със специално предназначение; 7. Разрешава се провеждане на ловно-стопански мероприятия; 8. Разрешава се паша на домашни животни /без кози/ в определените площи; 9. Разрешава се косене на сено и селскостопанска дейност традиционно провеждана в района.
Дренето	Категория: Защитена местност Площ: 33,0 ha Местоположение: Област: София, Община: Ботевград, Населено място: с. Литаково Цели на обявяване: 1. Опазване на сиви чапли и бели щъркели	1. Забранява се отсичането на дъбовете; 2. Забранява се разораване на ливадите; 3. Забранява се всякакво строителство; 4. Забранява се преследването на дивите животни и птиците и нарушаване на местообитанията им; 5. Забранява се унищожаване на яйцата и гнездата на птиците; 6. Забранява се разкриването на кариери, провеждането на минно-геоложки и други дейности, с които се изменя ландшафта; 7. Забранява се залесяването; 8. Разрешава се ливадите да се ползват за паша и добив на сено.
Елака	Категория: Природна забележителност Площ: 87,5 ha Местоположение: Област: София, Община: Ботевград, Населено място: с. Врачеш Цели на обявяване: 1. скални образувания и вековни гори	1. Забранява се извеждането на сечи, освен санитарни и отгледни; 2. Забранява се пашата на домашен добитък; 3. Забранява се извършването на минно-геоложки и други дейности, с които се нарушава естествения облик на района; 4. Забранява се събирането на билки и бране на цветя; 5. Забранява се ловуването.
Мухалница	Категория: Защитена местност Площ: 1,9 ha Местоположение: Област: София, Община: Ботевград, Населено място: гр. Ботевград Цели на обявяване: 1. Опазване на блато и прилежащите територии - местообитание на планинска	1. Забранява се строителство, разкриване на кариери и други дейности, с които се изменя естествения облик на местността; 2. Забранява се внасяне на нехарактерни за района растителни и животински видове; 3. Забранява се голи сечи и реконструкции; 4. Забранява се бране на цветя за букети и събиране на билки; 5. Забранява се строителството на масивни прегради, които пречат на миграциите на жабите;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Наименование	Основни характеристики	Режим на дейности
	жаба	6. Забранява се пресушаване на блатото Мухалница и нарушаване на водния режим.
Пещерата в местността Водната пещ	Категория: Природна забележителност Площ: 0,3 ha Местоположение: Област: София, Община: Ботевград, Населено място: с. Липница	1. Забранява се да се секат, кастрят и повреждат дърветата, както и да се късат или изкореняват всякакви растения; 2. Забранява се пашата на какъвто и да е добитък и през всяко време; 3. Забранява се преследването на дивите животни, птиците и техните малки и развалянето на гнездата и леговищата им; 4. Забранява се да се разкриват кариери за камъни, пясък и пръст, с което се поврежда и изменя естествения облик на местността и включително водните течения; 5. Забранява се чупенето, драскането и повреждането по какъвто и да е начин, сталактити, сталагмити и други скални образувания в пещерите; 6. Забранява се извеждането на интензивни и голи главни сечи; 7. Забранява се всякакво строителство; 8. Разрешава се воденето на санитарна сеч и изваждане престарелите дървета с влошени декоративни качества.
Романия	Категория: Защитена местност Площ: 0,1 ha Местоположение: Област: София, Община: Ботевград, Населено място: с. Рашково Цели на обявяване: 1. Опазване на територия с характерен ландшафт, който е резултат на хармонично съжителство на човека и природата.	1. Забранява се сеченето, кастренето и повреждането на дърветата, а също така и изкореняването на всякакви растения; 2. Забранява се пашата на добитък през всяко време; 3. Забранява се преследването на диви животни, птици и техните малки и развалянето на гнездата или леговищата им; 4. Забранява се разкриването на кариери за всякакви инертни и други материали, увреждането или изменението на естествения облик на местността, включително и на водните течения; 5. Забранява се чупенето, драскането и повреждането по какъвто и да е начин на скалните и земни образувания, на сталактитите и други формации в пещерите; 6. Забранява се извеждането на интензивни и голи главни сечи; 7. Забранява се всякакво строителство; 8. Разрешава се извеждането на санитарна сеч и отсичането на престарели и с влошени декоративни качества дървета.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Наименование	Основни характеристики	Режим на дейности
Урвич	Категория: Защитена местност Площ: 93,3 ha Местоположение: Област: София, Община: Ботевград, Населено място: с. Боженица Цели на обявяване: Опазване на семенни дъбови гори.	1. Забранява се откриването на кариери и копаенето на камъни; 2. Забранява се извършването на разкопки и рушене на крепостната стена; 3. Забранява се пашата на добитък, ловуването, както и всякакви действия, които рушат или заличават запазилите се до наши дни останки от крепостта.
Училищна гора (вековна дъбова гора)	Категория: Поддържан резерват Площ: 134,68 ha Местоположение: Област: София, Община: Ботевград, Населено място: с. Боженица	До утвърждаване на план за управление в поддържания резерват се разрешава извършване на следните дейности: 1. Извеждане на санитарни сечи при съхнене на повече от 5% от дървостоя; 2. Поддържащи и възстановителни мероприятия; 3. Използване на биологични средства за растителна защита.
Защитени зони		
Бебреш	Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията Площ: 6 821,91 ha Местоположение: 1. Област: Враца, Община: Роман, Населено място: с. Караш, с. Среднирът, с. Хубавене; 2. Област: София, Община: Ботевград, Населено място: с. Боженица, с. Липница, с. Новачене, с. Скравена, с. Трудовец; 3. Област: София, Община: Правец, Населено място: с. Видраре, с. Калугерово, с. Правешка Лакавица, с. Своде.	
Етрополе - Байлово	Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията Площ: 27 448,25 ha Местоположение: 1. Област: София, Община: Ботевград, Населено място: гр. Ботевград, с. Врачеш; 2. Област: София, Община: Горна Малина, Населено място: с. Байлово, с. Белопопци, с. Горно Камарци, с. Долно Камарци, с. Макоцево, с. Осоица, с. Саранци, с. Стъргел, с. Чеканчево; 3. Област: София, Община: Елин Пелин, Населено място: с. Голема Раковица, с. Огняново; 4. Област: София, Община: Етрополе, Населено място: гр. Етрополе, с. Бойковец; 5. Област: София, Община: Ихтиман, Населено място: с. Бърдо; 6. Област: София, Община: Мирково, Населено място: с. Буново, с. Каменица, с. Мирково, с. Смолско.	
Искърски пролом - Ржана	Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията Площ: 22 693,26 ha Местоположение: 1. Област: Враца, Община: Мездра, Населено място: с. Елисейна, с. Зверино, с. Злидол, с. Игнатица, с. Лютиброд, с. Лютидол, с. Оселна; 2. Област: София, Община: Ботевград, Населено място: с. Гурково, с. Краево, с. Литаково, с. Радотина, с. Рашково; 3. Област: София, Община: Своге, Населено място: с. Бов, с. Брезовдол, с.	

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Наименование	Основни характеристики	Режим на дейности
	Буковец, с. Габровница, с. Еленов дол, с. Желен, с. Лакатник, с. Лесковдол, с. Оплетня, с. Осеновлаг	

Източник: ИАОС

По данни от Регистъра на вековните дървета в България на територията на община Ботевград има регистрирани 27 бр. вековни дървета:

- Бряст (*Ulmus* spp.) в гр. Ботевград;
- Бряст (*Ulmus* spp.) в с. Скравена;
- Бук (*Fagus sylvatica*) – 4 бр. в гр. Ботевград;
- Дъб (*Quercus* spp.) в с. Рашково;
- Дъб (*Quercus* spp.) в с. Новачене;
- Зимен дъб (*Quercus daleshampii*) – 2 бр. в гр. Ботевград;
- Клен (*Acer campestre*) в с. Новачене;
- Летен дъб (*Quercus robur*) в с. Боженица;
- Летен дъб (*Quercus robur*) в гр. Ботевград;
- Секвоя (*Sequoiadendron giganteum*) в гр. Ботевград;
- Цер (*Quercus cerris*) – 3 бр. в с. Боженица;
- Цер (*Quercus cerris*) – 2 бр. в с. Радотина;
- Цер (*Quercus cerris*) – 4 бр. в с. Скравена;
- Цер (*Quercus cerris*) в гр. Ботевград;
- Цер (*Quercus cerris*) в с. Липница;
- Явор (*Acer pseudoplatanus*) в гр. Ботевград;
- Ясен (*Fraxinus* spp.) в с. Боженица.

1.7. ШУМ, РАДИАЦИОННА ОБСТАНОВКА И ВЛИЯНИЕ ОТ НЕЙОНИЗИРАЩИ ЛЪЧЕНИЯ

1.7.1 Източници на шума и население, подложено на въздействия

Шумовото замърсяване присъства в ежедневието на хората като характеристика на съвременния живот. Сред т.н. болестотворни фактори на риска на околната среда, шумът заема второ място след замърсяването на въздуха на глобално ниво. При продължителна експозиция на ежедневни гранични шумови нива или на преобладаващи наднормени такива, както и при военни действия, последицата е най-тежкото усложнение - загуба на слуха и потенциране на социално-значими заболявания. Комбиниран с други фактори на риска за здравето, шумът може да причини или да отключи диабет тип 2, автоимунни заболявания, инсулт, миокарден инфаркт. Негативно се повлиява централната и вегетативната нервна система, възникват психосоматични нарушения, смущения на съня

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

до пълната му загуба, лоша концентрация, стрес и депресивни състояния, ниска работоспособност. Ограничаването на вредните ефекти от шума като елемент на околната среда, с методите на общественото здравеопазване, допринася за по-добър здравен статус на населението.

Основният аспект на вредното въздействия на шума, разгледан в настоящата програма е свързан с вредното влияние върху човешкия организъм и здраве. Подлежащите на контрол обекти са източниците на шум, намиращи се в промишлени зони, жилищни зони и в близост до жилищни зони.

Необходимостта от контрол и управление на шума в урбанизираната среда са дефинирани в следните нормативни разпоредби:

Директива 2002/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно „оценката и управлението на шума в околната среда“; Закон за защита от шума в околната среда (ДВ бр. 74/2005 г.); Закон за здравето (ДВ бр. 70/2004 г.); Наредба № 54 от 2010 г. на МЗ и МОСВ „за дейността на Националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда“ (обн. ДВ бр. 3/2011 г.).

Оценката на шумовото натоварване в урбанизираните територии се извършва в съответствие с изискванията на следните нормативи: „Методика за определяне броя, разположението и разпределението на пунктовете за мониторинг на шума, както и периодичността на измененията и/или изчисленията на шумовите нива“, утвърдена от МЗ, 2007 г.; Наредба № 6 от 2006 г. на МЗ и МОСВ „за показатели за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и вредни ефекти от шума върху здравето на населението“ (обн., ДВ бр. 58 от 2006 г.).

Негативното въздействието на шума върху здравето е изразено най-силно в големите градове, като най-голямо влияние оказва шумът в резултат на трафика, чийто дял възлиза на над 80% от шумовото замърсяване. Експерти от отд. „ПБПЗ“ и отдел „ЛИ“ при РЗИ – Софийска област провеждат системно наблюдение за определяне и контрол на шумовото натоварване в областта, въз основа на утвърдената от МЗ „Програма за мониторинг на шума в урбанизираните територии на Софийска област“, която се реализира в три общини – Ботевград, Самоков и Своге и включва общо 35 пункта.

Контролните пунктове в общ. Ботевград са разпределени съответно:

- До 33% (5 пункта) - върху територии, подлежащи към пътни трасета;
- До 27% (4 пункта) - върху територии с промишлени източници на шум;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

- До 40% (6 пункта) - върху територии, подлежащи на усилена шумозащита, от които:

- 4 пункта - в жилищни зони и територии с неутежнен акустичен режим;
- 1 пункт - в зони за обществен и индивидуален отдих;
- 1 пункт - в зони за лечебни заведения и санаториуми;

Мониторингът се извършва по показател L- (усреднено еквивалентно) дневно ниво на шума, определящ степента на дискомфорт през дневния период на денонощието (7.00-19.00 ч.), като се използва инструментален метод.

През месеците май-юни и септември-октомври на 2023 г. РЗИ – Софийска област е провела измервания на градския шум във всичките 35 пункта. Оценката е направена при сравнение на измерените или изчислени нива с граничните стойности, посочени в Наредба № 6 от 2006 г. Успоредно с акустичните измервания се отчита интензивността и структурата на транспортните потоци, вида на пътната настилка, степента на застрояване и озеленяване, представени на картите за шумовото натоварване на всеки пункт.

При оценката на получените резултати от мониторинга се вижда, че и през 2023 г. 4-те пункта върху територии с промишлени източници на шум са в норма.

Измерените еквивалентни нива на шума през 2023 г. във всички 5 пункта за територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик, сочат наднормени стойности, като най-високата е в пункт № 5– 65,6 dB(A).

По отношение на измерените шумови нива в 6-те пункта върху територии, подложени на усилена шумозащита е налице същата тенденция на надвишаване на граничните стойности спрямо 2022 г. Измерванията в 4-те пункта на зони за обществен и индивидуален отдих и лечебни заведения показват наличие на наднормени нива на шум.

Най-високата стойност за 2023 г. е от 64,2 dB(A), измерена в пункт №13 на пътя за с. Врачеш – срещу Спортната зала, гр. Ботевград, спрямо 64,0dB(A) за предходната г., при гранична стойност 45 dB(A). За 2023 г. В пункт №14 ул. „Божко Божилов“ (болницата) гр. Ботевград са налице 62,9 dB(A), срещу 62,4 dB(A) за 2022 г., при 45 dB(A) гранична стойност.

В 4-те пункта за жилищни зони и територии са регистрирани наднормени шумови нива, като най-високата стойност от 63,9 dB(A) е установена в пункт №11 на ул. „Христо Ботев“ пред ДЯ „Здравец“, гр.Ботевград /гранична стойност – 55 dB(A)/, срещу 63,3 dB(A) за 2022 г.

За отчетния период наднормен шум е регистриран и в пункта на вилна зона „Зелин“ /тиха зона в извън урбанизирани територии/ към община Ботевград, с резултат за 2023 г. от 55,0 dB(A), срещу 55,9 dB(A) за 2022 г. Налице е подобряване от 0,9 dB(A).

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Таблица 26. Мониторинг на уличен шум, 2023 г.

№	Пункт (вид, адрес)	Измерена/ изчислена стойност	Норма	Над/под нормата
		Еквивалентно ниво на шума, dB(A)	Гранична стойност, dB(A)	
	I. Пунктовете върху територии,прилежащи към пътни трасета – 5 пункта			
	1. Пунктове върху територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик – 5 пункта			
1	Бул. „България“ №10, гр. Ботевград	60,9	60	над
2	Ул. „Витоша“ (пред РПУ), гр. Ботевград	63,7	60	над
3	Ул. „Трети март“ №61, гр. Ботевград	63,2	60	над
4	Ул. „Славейков“ №38, гр. Ботевград	64,1	60	над
5	Ул. „Славейков“ №1, Ботевград	65,6	60	над
	3. Пунктове върху територии, подложени на въздействието на авиационен шум .			
	II. Пунктовете върху територии с промишлени източници на шум - производствено-складови територии и зони – 4 пункта			
6	Фирма „Профекс-хляб“ ООД, ул. „Севаст Огнян“ №8, гр. Ботевград	64,1	70	под
7	СД „Мултен – Христов и сие“, ул. „Акад. Романски“, гр. Ботевград	64,7	70	под
8	Фирма „Сигма био“ ООД, бул. „Цар Освободител“, №26, гр. Ботевград	64,8	70	под
9	Фирма ЕТ „Николай Николов“, ул. „17-ти ноември“ №2А, гр. Ботевград	63,7	70	под
	III Пунктовете върху територии, подлежащи на усилена шумозащита –6 пункта			
	1. Жилищни зони и територии 4 пункта			
10	Ул. „Стамен Панчев“, №26 (ЦДГ), гр. Ботевград	58,4	55	над
11	Ул. „Христо Ботев“ (пред ДЯ „Здравец“), гр. Ботевград	63,9	55	над
12	Ул. „Княз Ал. Батенберг“ №17 (училище), гр. Ботевград	60,6	55	над
13	Срещу Спортна зала (пътя за Врачеш), гр. Ботевград	64,2	45	над
	2. Зони за лечебни заведения и санаториуми			
14	Ул. „Божко Божилов“ (болницата), гр. Ботевград	62,9	45	над
	3.Тихи зони, извън урбанизираните територии			
15	Вилна зона „Зелин“, гр. Ботевград	55,0	40	над
	Общ брой на пунктовете с нивата над нормата	-	-	21

Източник: РЗИ – Софийска област

Разпределението по диапазони на регистрираните шумови нива през 2023 г. е представено в следващата таблица. Данните от таблицата сочат, че в 11 пункта са

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

измерени шумови нива над граничните стойности, което прави 73% от всички пунктове, съизмеримо с данните за 2022 г.

Таблица 27. Разпределение по диапазони на регистрираните шумови нива през 2023 г.

Град	Общ брой пунктове	Разпределение на шумовите нива по диапазони (в брой пунктове)							
		под 58 dB(A)	58-62 dB(A)	63-67 dB(A)	68-72 dB(A)	73-77 dB(A)	78-82 dB(A)	над 82 dB(A)	над ГС*
Софийска област Ботевград – 15 п	15	1	3	11	0	0	0	0	11

Източник: РЗИ – Софийска област

ГС* - гранична стойност

Анализът на данните от измерените еквивалентни нива на шума през 2023 г. налага два основни извода: **1)** продължава оптимизирането на акустичната среда в 5-те пункта, разположени върху територии с промишлени източници на шум; **2)** не се наблюдава подобрене на акустичната среда във всичките пунктове, разположени върху територии подлежащи на усилен шумозащита, както и в пунктовете, разположени върху територии подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик.

В общината са извършени дейности за подобряване на акустичната обстановка, включително саниране на сгради и изграждане на шумозащитни зони.

Функционира „Местна гражданска инициатива“, свързана с поставяне на шумозащитни съоръжения на автомагистрала „Хемус“ - в участъка на вилна зона Зелин. На входовете и главни улични артерии на гр. Ботевград са поставени електронни табла, контролиращи скоростта на движение на автомобилите и се провеждат СМР на улиците и тротоарите. Изграждат се велоалеи. В промишлените зони се поддържат съществуващите зелени зони. С Наредба за опазване на обществения ред се контролира работното време на заведения за обществено хранене относно шумовото замърсяване в тъмната част на денонощието.

Мерките за подобряване на инфраструктората в урбанизираните и извънурбанизираните територии на наблюдаваните общини В Софийска област зависят от обема на осигурените за целта финансови средства и мащаба на междуинституционалното сътрудничество за оптимизиране на акустичната среда и минимизиране на шума в околната среда.

1.7.2 Данни от единната система за мониторинг

РИОСВ София контролира шума, излъчван в околната среда от дейността на промишлени инсталации и съоръжения. Измерванията на нивата на шум се осъществяват по утвърдена от МОСВ Методика за определяне на общата звукова мощност, излъчвана в околната среда от промишлено предприятие и определяне нивото на шума в мястото на въздействие. Съгласно ЗЗШОС, обектите трябва да осъществяват дейността си по начин,

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

който да не допуска излъчване на шум в околната среда над граничните стойности, регламентирани в Наредба №6/26.06.2006г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и вредните ефекти от шума върху здравето на населението (Обн., ДВ, бр.58/18.07.2006 г.).

При извършените планирани контролни измервания не са констатирани превишения на граничните стойности на нивата на шум по границите на промишлените източници и в местата на въздействие, определени в Наредба № 6 от 26 юни 2006 г.

1.7.3. Радиационно състояние на атмосферния въздух

Естественият радиационен гама-фон е физична характеристика на околната среда и представлява полето на гама-лъчите, в което се намират всички живи организми на Земята. Измерваната величина е мощност на амбиентната еквивалентна доза, $H^*(10)$ на гама-лъчението и е специфична за всеки пункт, област, регион. Наблюденията за състоянието на радиационния гама-фон в Р България се осъществяват чрез Националната автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон, посредством 26 Локални мониторингови станции (ЛМС), обхващащи цялата територия на страната.

Изпълнителна агенция по околна среда осъществява системни наблюдения за радиационното състояние на околната среда в Република България по утвърдена мрежа за провеждане на радиологичен мониторинг на околната среда включваща: пунктове, наблюдавани показатели и периодичност, съгласно Заповед № РД-627/12.07.2024 г. на министъра на околната среда и водите.

Изследванията на атмосферната радиоактивност се базират на автоматично набиране на аерозолни проби (обем 3000 въздух) върху стъкловлакнести филтри, чрез стационарна автоматична станция с последващ гама-спектрометричен анализ, за определяне обемната специфична активност на естествени и техногенни радионуклиди. Най-близкия пункт за пробонабиране на аерозолни филтри е в гр. София.

1.7.4. Радиационно състояние на повърхностните реки, необработваеми почви и дънни утайки от водни обекти

Системните наблюдения за радиационното състояние на околната среда се осъществяват по утвърдена мрежа за провеждане на радиологичен мониторинг, включваща пунктове, наблюдавани показатели и периодичност. Програмата за радиологичен мониторинг се осъществява съгласно заповед РД-295/28.04.2017 г. на МОСВ.

Радиологичният мониторинг на необработваемите почви се осъществява посредством мрежа от постоянни пунктове за наблюдение, като пробите се вземат от

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

почвен слой с дълбочина 0-20 cm и се извършва гама-спектрометричен анализ за определяне съдържанието на естествени и техногенни радионуклиди в тях.

Мониторингът е разделен на фонов радиологичен мониторинг и мониторинг на райони с възможност за възникване на радиоактивно замърсяване на околната среда. В изпълнение на програмата за радиологичен мониторинг, веднъж годишно се пробонабират и анализират **проби от необработваеми почви** на един пункт, принадлежащ към територията на община Ботевград. Извършва се наблюдение на пункт – гр. Ботевград от фоновия радиологичен мониторинг.

В таблица са представени данни за специфична активност на естествени радионуклиди и техногенния радионуклид ^{137}Cs , който е вследствие от аварията в Чернобил, в почвени проби (Bq/kg) за периода 2021-2023 г.

Таблица 28. Специфична активност на естествени радионуклиди и техногенния радионуклид, пункт Ботевград

Година	^{238}U Bq/kg	^{226}Ra Bq/kg	^{232}Th Bq/kg	^{40}K Bq/kg	^{210}Pb Bq/kg	^{137}Cs Bq/kg
2021	44±6	38±5	58±2	625±21	53±7	5,6±0,5
2022	55±6	51±6	63±2	692±22	66±7	1,0±0,1
2023	39±5	35±5	51±2	607±13	63±7	1,7±0,2

Източник: ИАОС

Не са установени превишения на фоновите стойности на радиационните показатели. Анализът на получените резултати показва, че стойностите на специфичните активности на естествените радионуклиди в повърхностния почвен слой, не превишават характерните за пункта стойности.

Поради липса на обекти с възможност за възникване на радиологично замърсяване в района, пунктовете от мрежата за радиологичен мониторинг са извън територията на община Ботевград.

Радиологичният мониторинг на седименти се изразява в определяне съдържанието на естествени и техногенни радионуклиди. В мрежата за радиологичен мониторинг за община Ботевград няма пунктове за пробонабиране на седименти.

Радиологичният мониторинг на повърхностните водни тела се осъществява, чрез мрежа от пунктове и се изразява в наблюдение на радиологичните показатели във взетите водни проби. За повърхностни води на територията на община Ботевград няма пунктове за наблюдение в мрежата за радиологичен мониторинг.

1.7.5. Опасни вещества

Прилагането и спазването на законодателството в областта на химикалите е гаранция за постигане на:

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

- съответствие с основните цели на националната политика по опазване на околната среда;
- намаляване и предотвратяване на риска за човешкото здраве и околната среда;
- свободно движение на стоки и сигурност за потребителя.

С цел предотвратяване на големи аварии с ОХВ и препарати, и ограничаване на последствията от тях за живота и здравето на хората и околната среда, предприятия, в които се съхраняват и/или употребяват химични вещества, са длъжни да се класифицират като „Предприятие с нисък рисков потенциал“ или „Предприятие с висок рисков потенциал“.

По данни от Електронната база данни на предприятията с нисък и висок рисков потенциал на територията на община Ботевград няма предприятия, които се класифицират като предприятия с висок рисков потенциал, попадащи в обхвата на глава седма, раздел първи от ЗООС.

1.8. ЗЕЛЕНИ ПЛОЩИ

Устройството на озеленени и залесени площи се регламентира със Закона за устройството на територията. В териториите на общините се устройват озеленени площи, обединени в зелена система, като средство за подобряване на микроклимата и хигиенните условия и за организиране на отдиха на населението. Озеленените площи за широко обществено ползване и площите със специфично предназначение, собственост на държавата и общините, са публична собственост. Зелените системи и озеленените площи се устройват в съответствие с одобрените общи и подробни устройствени планове на урбанизираните територии и подробни устройствени планове за парковете и градините, като се спазват правилата и нормативите в Наредба № 7 от 22 декември 2003 г. за „Правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони“. Озеленените територии в населените места, селищните образувания и извън тях се определят с общите и подробните устройствени планове. Зелената система включва обществените озеленени площи, в т.ч. всички паркове, градини, улично озеленяване, извънселищни паркове и горски паркове, гробищни паркове, ботанически градини, дендрариуми, защитни насаждения и разсадници.

По разположението, предназначението и вида на зелените площи в населените места на общината, площите биват:

1. Зелени площи за широко общо ползване за всекидневен отдих: паркове, градини, улично озеленяване; извън селищни паркове – публична общинска собственост. Зелените

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

площи в централната част на града са покрити главно с цветя, храсти и трева. Уличното озеленяване е предимно от чинар, албиция, явор, ясен, конски кестен, липа, бреза и др.

2. Насаждения със специално предназначение – зелени площи към обществени сгради, училища, детски заведения и др.

3. Следва да се отчете наличието на много дворна зеленина, чиято интензивност е значителна в парцелите за индивидуално жилищно строителство и оказва благоприятно общо въздействие върху микроклимата. Индивидуалните парцели са озеленени с цветни лехи, плододайни и цветни храсти, и различни овощни видове.

Зелените площи на територията на община Ботевград за **широко обществено ползване** са с обща площ от 80 ha. Тук се включват всички градини и паркове.

Зелените площи с ограничено ползване формират най-широко застъпеното „изпълващо“ озеленяване и създават най-разнообразна среда за спорт, забавления и рекреация. Тук влизат всички терени с дворно озеленяване, собственост на частни физически и юридически лица. Това са зелените площи във всички имоти с жилищна и обществено обслужваща функция (междублоковите пространства).

Други зелени площи за ограничено ползване са тези в здравните и учебни заведения и зелените площи около обществените сгради.

Зелени площи за ограничено ползване за цялата община са с обща площ от 30 ha.

Към **зелените площи със специално предназначение** спадат гробищните терени, мемориални паркове, дендрариуми, лапидариуми. Зелени площи със специфично предназначение са с обща площ от 22 ha за цялата община.

Уличното озеленяване е свързващо звено във всяка Зелена система. От функционална гледна точка, уличното озеленяване обвързва всички елементи и зелени площи в една обща система от публични пространства и места за отдих. Общата му площ за територията на общината е 6,5 ha.

Защитни и мелиоративни зелени площи формират „рамката“ на целия град. Осъществяват органична връзка с крайградския ландшафт.

Защитени територии са паркови територии със специален статут и режим. Те могат да бъдат улично озеленяване, паркове, градини или скверове, които с определени свои качества или като културно-историческо наследство да са определени от МОСВ или НИНКН, като защитени обекти, паметници на градинско-парковото изкуство, като части от групов паметник на културата или като защитени територии и зони. Тези паркови площи са пълноценен участник в Зелената система на града. Тяхното проектиране, изграждане и поддръжка е по-специално, в зависимост от режимите, които са посочили съответните ведомства – принципи на тези територии. Общата площ на защитените територии е 9 ha.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Лесопарковите площи представляват паркови площи за широко обществено ползване, но поради своята специфика на непрекъснати дървесни масиви и характерно разположение те имат ключово значение за зелената система и огромна екологична стойност за града. Общата им площ за цялата територия на общината е 100 ha.

Дейностите по управление на отпадъците, изграждане и поддържане на тревни площи и аранжиране на цветни градини се извършват от ОП „Благоустройство и комунално стопанство“ за общинския център и на самоорганизация от кметствата за селските райони.

От гр. Ботевград зелените отпадъци към момента основно се депонират на РДНО.

Отделите „Чистота и благоустройство“ и „Ремонт и поддръжка“ към БКС – гр. Ботевград работят при следния режим на интензивност на поддържане през отчетния период:

- **висока интензивност на поддържане** (повтаряемост на дейностите 5-7 дни) пешеходните зони, площадните пространства и озеленените площи в централна градска част, спортни терени - градски стадион и помощно игрище;
- **средна интензивност на поддържане** (повтаряемост 10-14 дни) зелени площи около главни входно-изходни артерии, вкл. междублокови пространства, прилежащи на обществени сгради терени, обществени паркинги в Централна градска част;
- **периодично** (два пъти годишно) основно почистване на зелени площи, Градския парк, транспортна зеленина в периферните части на града, алея, свързваща гр. Ботевград и вилна зона „Зелин“, подход, към площадката на „Микроелектроника“, района около Общинска Болница.
- **еднократно оформяне короните на дървета:**
  - улични дървета;
  - алейни дървета в зелени площи с широко обществено ползване;
  - дървета, разположени в обекти със специално предназначение /детски градини, училища и др./;
  - реализиране на Разрешителни за оформяне или отсичане на дървета, издадени от Община Ботевград по частни молби.
- **еднократно почистване на коритото на река „Стара река“** с участието на групи по временна заетост.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

1.9. УПРАВЛЕНСКИ КАПАЦИТЕТ

1.9.1. Наличие на комисии/отдели/сектори/отделни специалисти в Общинския съвет/ общинската администрация - отговорности и задачи, които изпълняват

Общински съвет

Законодателният орган на местното самоуправление, който определя политиката на община Ботевград за развитието ѝ, в т.ч. и по проблемите на околната среда, е Общинският съвет.

В Правилника за организацията и дейността на Общински съвет са определени основните дейности, функциите, правата, задълженията и отговорностите, органите за управление, организацията за тяхната работа и взаимодействието им с Общинската администрация.

Съгласно чл. 20 от този правилник Общинският съвет създава постоянни и временни комисии. По въпроси, свързани с околната среда, е създадена и Постоянна „Комисия по териториално развитие и екология“.

Общинският съвет приема общинската програма за околна среда, както и всички други програми, свързани с компонентите и факторите на околната среда и контролира изпълнението им (чл. 79, ал. 4 от ЗООС).

Общинска администрация

Общинската администрация е изпълнителен орган на местното самоуправление и се представлява от кмета на общината. Функциите на кмета на общината по отношение на околната среда са подробно разписани в чл. 15 от ЗООС.

Кметът на общината е компетентният орган, отговарящ за разработването, в т.ч. актуализирането на програмата по опазване на околната среда, като ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на програмата, а при необходимост - и предложения за нейното допълване и актуализиране (чл. 79, ал. 5 от ЗООС).

Отчетът се представя за информация и в РИОСВ – София. До настоящия момент община Ботевград стриктно спазва тези свои законови задължения.

Кметът на общината е компетентният орган, отговарящ за разработването, в т.ч. актуализирането и на други „подпрограми“, влизащи в обхвата на Програмата по околна среда. Тези програми са разработени и са неразделна част от нея, а именно:

- Лечебни растения;
- Програма за управление на отпадъците на община Ботевград.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

От съществено значение за постоянното подобряване на социално-икономическата среда и устойчивото развитие в общината е ефикасното и ефективно управление на процесите и ресурсите, в т.ч. по околна среда.

1.9.2. Квалификация на кадрите, заети в горепосочените дейности

Община Ботевград разполага с добре изградена административна структура и има нужния човешки ресурс и капацитет за изпълнение на своите отговорности. Структурата на Общината отговаря на функционалните направления, по които осъществява своята дейност. Дели се на четири дирекции и седем отдела.

Околна среда е структурирана в отдел „Управление на програми и проекти“.

Функциите на отдела са подробно разписани в Устройствения правилник на Общинска администрация - Ботевград.

За придобиване на административен, технически и финансов опит на общинската администрация голям принос има и реализацията на редица проекти за периода 2019-2024 г., насочени към повишаване на квалификацията на общинска администрация.

Постоянното повишаване на капацитета на администрацията е гаранция не само за добро управление на проблемите, свързани с околната среда и човешкото здраве, но и за увеличаване на проектите, финансирани със средства на ЕС.

1.9.3. Общински наредби в разглежданата област

С управлението на околната среда са директно свързани следните общински наредби:

- **Наредба № 1** за поддържане и опазване на обществения ред, общественото имущество и околната среда в община Ботевград, приета с Решение № 163/13.06.2019 г.
- **Наредба** за управление на отпадъците на територията на община Ботевград, приета с Решение № 25/28.02.2019 г. на Общински съвет – Ботевград;
- **Наредба** за изграждане и опазване на зелената система на територията на община Ботевград, приета с Решение № 197/265.06.2008 г.;
- **Наредба** за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Ботевград, приета с № 23/27.02.2003 г. на Общински съвет – Ботевград, доп. и изм. с Решение на № 276/31.10.2024 г. на на ОБС-Ботевград.

1.9.4. Обмен на информация и сътрудничество с регионални органи на централни ведомства, от компетенциите на които са въпроси по опазване на околната среда, в териториалния обхват на които попада общината

Контрол за спазването на изискванията на нормативната уредба по околна среда, в т.ч. изпълнението на Програмата, е **РИОСВ - София:**

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

гр. София, п.к. 1618, бул. „Цар Борис III“ № 136, ет. 10,
Тел: 02/940 64 98,
Факс: 02/955 93 62,
E-mail: riosv@riew-sofia.org

Община Ботевград извършва обмен на информация за състоянието на околната среда и със следните институции: Басейнова дирекция „Дунавски район“ - гр. Плевен, РЗИ София, Регионална дирекция по горите, ОДБХ - София и др.

Отчетността е основен елемент на документирането и систематизирането на събраната информация за състоянието на компонентите и факторите на околната среда. Следвайки йерархичната схема на документиране, е необходимо всички физически и юридически лица, които извършват дейности, оказващи въздействие върху околната среда, да разработват и предоставят на общината нормативно указаната документация. Отчети, както и други документи, все още не се подават от всички причинители на замърсяване, което води до непълноти в събираната информация.

Съвременната нормативна уредба дава възможност да се изгради една цялостна система за документиране. Спазването на разпоредбите на специализираните наредби ще осигури основната част от документирането на системата за опазване на околната среда.

1.9.5. Сътрудничество в разглежданата област със съседни общини, бизнеса, НПО

Сътрудничество с НПО по проблемите на околната среда

Общината членува в Националното сдружение на общините в Република България.

В областта на околната среда общинската администрация и общинският съвет си взаимодействат както с обществени структури, така и с неправителствения сектор. Това сътрудничество осигурява адекватност на общинската програма по опазване на околната среда и на свързаните с нея „подпрограми“ по отношение на обществения интерес. Програмата е отворен документ и може да бъде актуализирана и допълвана в зависимост от този интерес. При реализирането на проекти и инициативи с екологична насоченост активно участие вземат граждани, ученици, еко-клубове, фирми, както и бизнесмени.

Сътрудничество с бизнеса

Общината поддържа тясно сътрудничество с бизнеса по въпроси, свързани с екологични проблеми. Експерти от общината участват в проверки, Общината съдейства и подкрепя екологосъобразни инвестиционни намерения и проекти.

Трансгранично сътрудничество

Община Ботевград участва в инициативи и привличане на средства по различни програми за трансгранично сътрудничество.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Сътрудничество с други общини

Община Ботевград е член Регионално сдружение за управление на отпадъците регион Ботевград, в което се включват още общините Ботевград, Етрополе и Правец.

1.9.6. Информирание на обществеността – използвани подходи и механизми

Информация за състоянието на околната среда

Община Ботевград активно работи за улесняване достъпа на гражданите до екологична информация, повишаване на тяхната екологична култура и образование, насърчаване на участието им в процесите на вземане на решения, касаещи околната среда. Ръководи се от разбирането, че информираността е важен елемент за осмисляне на местните екологични проблеми от страна на обществеността и за активно формиране на обществено поведение за грижа към околната среда.

Общинската администрация информира населението на община Ботевград за състоянието на околната среда, за изпълнението на мерките от общинската програма за опазване на околната среда, както и за реализацията на проекти с екологична насоченост.

1.9.7. Мобилни и стационарни системи за наблюдение и контрол на качеството на околната среда

Национална система за мониторинг на околната среда (НСМОС)

Наблюдение и контрол на околната среда се извършва чрез Националната система за мониторинг на околната среда. Системата е създадена и функционира в съответствие с чл. 1, т. 7 от Закона за опазване на околната среда. Чрез нея се осигурява своевременна и достоверна информация за състоянието на елементите на околната среда и факторите, въз основа на които се правят анализи, оценки и прогнози за обосноваване на дейностите по опазване и защита на околната среда от вредни въздействия.

Системата се ръководи от Министъра на околната среда и водите чрез Изпълнителната агенция по околна среда, която администрира системата.

Оценките на състоянието на компонентите на околната среда на регионално ниво се извършват от РИОСВ - София; оценките и докладванията на състоянието на водните ресурси на басейново ниво – от Басейнова дирекция „Дунавски район“.

Системата включва Националните мрежи за мониторинг на: атмосферен въздух, води, земи и почви, гори и защитени територии, биологично разнообразие, радиологичен мониторинг и мониторинг на шума. В обхвата на НСМОС се включват и контролно-информационните системи за: емисии на вредни вещества в атмосферния въздух, емисиите на отпадъчни води във водни обекти, информационна система за отпадъците, информационна система за опазване на земните недра.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

ИАОС поддържа информационни бази данни на национално и регионално ниво. Базите данни и на национално, и на регионално ниво са структурирани по компоненти на околната среда с използване на общи номенклатури.

Община Ботевград е обхваната в НСМОС по следните компоненти:

Въздух

Системата за мониторинг на качеството на въздуха и локализация на замърсяванията в Ботевград се състои от два датчика, находящи се в гр. Ботевград и в с. Скравена. Системата за мониторинг разполага и с един датчик за нивото на шума. Той е разположен между сградата на Общинска администрация и НЧ „Христо Ботев 1884“ в гр. Ботевград. Данните са свободно достъпни от официалната интернет страница на община Ботевград.

Води

Мониторингът на **повърхностните води** се извършва по мониторингова програма, съгласно Заповед на Министъра на околната среда и водите. Програмата включва:

- Физикохимичен мониторинг на повърхностни води;
- Изпълнение на програмата за хидрометричен мониторинг на повърхностни води;
- Емисионен контрол на отпадъчни води;
- Мониторинг на морски води.

Мониторингът на водите на територията на община Ботевград като част от НСМОС е подробно описан в т.1.3. от настоящата Програма.

РИОСВ – София извършва **контролен мониторинг** на:

- Обектите, формиращи отпадъчни води, в т.ч. параметрите и изпълнението на условията и изискванията в издадените разрешителни за водовземане и заустване на отпадъчни води и комплексните разрешителни, издадени по реда на Закона за опазване на околната среда;
- Пречиствателните станции на населените места;
- Аварийните изпускания на отпадъчни води.

Собствен мониторинг

Собствен емисионен мониторинг на производствените отпадъчни и битово-фекални води извършват операторите на инсталациите по силата на Комплексните разрешителни и/или на разрешенията за водовземане и заустване.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Мониторингът на **подземните води** в община Ботевград като част от Националната програма за мониторинг, се осъществява на основание Заповед № РД-182/26.02.2013 г. на Министъра на околната среда и водите. Изпълняват се два вида програми:

- за качество (химично състояние) на подземните води и
- за количество (количествено състояние) на подземните води.

Мониторингът на водите на територията на община Ботевград е описан в т. 1.3. от настоящата програма.

Питейни води

Съгласно Директивите на Европейския съюз и българското законодателство Регионална здравна инспекция – София осъществява контролен мониторинг на водата за питейно-битово водоснабдяване на територията на област София.

За организиране на контролния мониторинг над качеството на питейно-битовите води през 2021 г. са изготвени анализи от РЗИ – Софийска област и ВиК София ЕООД. Анализът се базира на данните от проведения постоянен и периодичен мониторинг на водата за питейно-битови цели по показателите, заложи в Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

Оценката на качеството на водите е основана на химични, микробиологични и радиологични показатели.

За периода 2019-2021 г. по постоянен и периодичен мониторинг на качеството на водата са наблюдавани всички централни и ведомствени водоизточници на територията на Софийска област.

През 2021 г. са направени 20 151 анализа, от които по химически показатели – 17 140 и 3 011 по микробиологични показатели.

През 2021 г. по радиологични показатели са изследвани общо 177 бр. проби от различни населени места и няма констатирани несъответствия.

През 2021 г. за община Ботевград отклонения по химични и микробиологични показатели не са констатирани.

Водоснабдително дружество ВиК София ЕООД докладва изпълнение на мониторинговата програма в пълен обем през периода 2019-2021 г. През 2021 г. са взети 1 016 бр. проби по постоянен мониторинг и 211 бр. проби по периодичен мониторинг.

Отчетената проба с отклонения по показател мътност в гр. Ботевград е взета на 28.01.2020 г. Предприетите мерки са свързани с водовземните съоръжения, като качеството на водата е възстановено в срок, не по-дълъг от 30 дни.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Получените резултати от проведения анализ и оценка на качеството на питейните води позволяват да се направят следните изводи: през 2021 г. качеството на водите за питейно-битови цели се запазва добро. Регистрираните отклонения по микробиологични и химични показатели представляват 0,2% от общия брой проби. Отклоненията са моментни и единични случаи. Съответствие с изискванията има при 99,98% от общия брой анализи.

Информационна система

В ИАОС има изградена Информационната система за разрешителни и мониторинг при управление на водите, която функционира на основание чл. 171, ал. 1 от Закона за водите и Глава пета от Наредба № 1/11.04.2011 г. за мониторинг на водите.

От 01.11.2012 г. Регионалните инспекции по околната среда и водите, в т.ч. и РИОСВ – София, въвеждат данните от контролната дейност, включително и протоколите от изпитване за физико-химичен анализ на отпадъчни води по влезли в сила разрешителни за ползване на воден обект, за заустване на отпадъчни води, издадени по ЗВ и на комплексни разрешителни, издадени по ЗООС. Системата е обществено достъпна - <http://eea.government.bg/bg/nsmos/spravki>.

Почви

В землището на община Ботевград има един пункт за изследване на почвата, който се намира в землището на с. Скравена.

Мониторингът на почвите на територията на община Ботевград като част от НСМОС е подробно описан в т.1.5. от настоящата Програма.

Отпадъци

Прилагане на система за наблюдение, отчет и оценка на Националния план за управление на отпадъците е предвидено като изискване в ЗУО. Тъй като ЗУО изисква общинските програми за управление на отпадъците да се разработват в съответствие със структурата на Националния план за управление на отпадъците, такава система е включена и в общинската програма за управление на отпадъците на Ботевград. В допълнение, чл. 52 от ЗУО поставя рамкови изисквания към разработването на програми за управление на отпадъците от общините. Поставени са следните най-общи изисквания по отношение на наблюдението, отчета и контрола:

- програмата се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия;
- кметът на общината информира ежегодно в срок до 31 март общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година. Отчетът се публикува на Интернет страницата на общината, а копие от отчета се изпраща на РИОСВ.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Кметът на общината организира наблюдението на изпълнението на общинската програма за управление на отпадъците. Той трябва да определи звеното в структурата на общинската администрация, което ще отговаря за събиране и обобщаване на информацията за изпълнение на включените в програмата мерки, както и за изготвяне на годишния отчет за изпълнение на програмата. Такива функции са възложени на експерт по екология в отдел „Управление на програми и проекти“ който изпълнява функциите за управление на отпадъците.

Съгласно чл. 44, ал. 6 от Закона за управление на отпадъците годишните отчети за отпадъци се предоставят в Изпълнителна агенция по околна среда.

Съгласно чл. 45, ал. 1 Изпълнителният директор на ИАОС или оправомощено от него длъжностно лице води публични регистри. Достъпът до тези регистри е публичен чрез Националната информационна система за отпадъците и чрез интернет страниците на РИОСВ – София – <https://www.riew-sofia.org/>.

ИАОС е отговорна институция за събиране на информация по Наредба № 1 от 04.06.2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри и по всички наредби, регламентиращи управлението на масово разпространени отпадъци.

ИАОС е отговорна институция и за водене и поддържане на публични регистри по чл. 45, ал. 1-9 от ЗУО.

Биоразнообразие

Национална система за мониторинг на биологичното разнообразие

Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие представлява комплексен механизъм за проследяване и обобщаване на промените в биологичното разнообразие на Република България в дългосрочен план. Това се осъществява, от една страна, чрез целенасочени и дългосрочни наблюдения на елементите на биологичното разнообразие, съпроводени със събиране, обработка, съхранение и пренос на данни, а от друга страна – чрез система за оценка и анализ на въздействията върху биологичното разнообразие, неговото състояние и мерките, които се предприемат за предотвратяване на загубата му.

Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие (НСМБР) обслужва нуждите от информация на възможно най-широк кръг потребители.

Разработена и внедрена е информационна система БИОМОН за въвеждане и обобщаване на информацията от мониторинга на биологичното разнообразие. БИОМОН поддържа национална и регионални бази данни.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Ежегодно се изготвят, съгласуват и утвърждават от министъра на околната среда и водите графици за изпълнение на мониторинговите дейности в рамките на НСМБР.

1.10. УСЛУГИ, ПРЕДОСТАВЯНИ ОТ ОБЩИНАТА И НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНАТА, СВЪРЗАНИ С ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА – ОБХВАТ НА ДЕЙНОСТ И СТАТУТ НА ФИРМИТЕ, ОСЪЩЕСТВЯВАЩИ СЪОТВЕТНАТА ДЕЙНОСТ

Общинската администрация осъществява административно, методическо и финансово управление и контрол на второстепенни разпоредители с бюджетни кредити и дейности, и предоставя административни и публични услуги на населението.

1.10.1. Третиране на отпадъците и комунално-битови услуги

Сметосъбирането и сметоизвозването на битови отпадъци, както и всички дейности, свързани с поддържане чистотата на общината, вкл. метене, озеленяване, измиване на териториите за обществено ползване, се извършва от общинско предприятие „Благоустройство и комунално стопанство“ – при Община Ботевград.

Община Ботевград има сключен договор с фирма „Екопак България“ за събиране и третиране на отпадъци от хратия, пластмаса, метал и стъкло. В общината са разположени цветни контейнери за разделно събиране на отпадъците.

В градските зони обемистите дървесни отпадъци, образувани от домакинствата, се оползотворяват за отопление. Фините градински отпадъци (трева, цветя и др.) остават в градината (ограничен, нерегулиран опит за домашно компостиране). Някои домакинства доставят зелените отпадъци в непосредствена близост до (или в) контейнерите за смесени битови отпадъци.

В селските райони хранителните отпадъци се използват за изхранване на животни. Обемистите дървесни отпадъци, образувани в дворовете и стопанската дейност, се оползотворяват за отопление и готвене. Фините градински отпадъци (трева, цветя, листа и др.под.) се оставят в градината върху торният куп, където се смесват с оборски тор, слама и земни съставки, превръщайки се във високоефективен тор (гюбре) използван в селскостопанската дейност. При липса на животни се оставят на пътя, отстрани на контейнерите, или се извозват до селско торище (където има такова). Има регистрирани отделни случаи на домашно компостиране в т.н. компостна яма.

В много случаи (все по-често), зелените и хранителни отпадъци се оставят в контейнерите за смесени битови отпадъци, чието събиране и транспорт до РДНО е ангажимент на общината.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Община Ботевград е член на Регионално сдружение за управление на отпадъците в регион Ботевград, в което се включват общините Ботевград, Правец и Етрополе.

Регионалното депо за неопасни отпадъци на общините Ботевград, Правец и Етрополе с работеща Клетка №1 се експлоатира от 03.01.2013 г., съгласно Комплексно разрешително №122/2006 г., актуализирано с Решение на Изпълнителния директор на Изпълнителна агенция по околната среда № НО-ИО-А1/2014 г.

За трите общини е възприета планово-регулярна система за транспортиране на твърдите битови отпадъци. Тя се състои в планомерно редовно транспортиране на отпадъците със специализирана техника в определени дни, по специално разработен график, без да зависи от обема на натрупаните отпадъци.

Битовите отпадъци, генерирани на територията на Община Ботевград, Община Етрополе и Община Правец се извозват за депониране на Регионално депо за неопасни отпадъци в землището на с. Трудовец.

1.10.2. Водоснабдяване, канализация и пречистване на отпадъчните води

В община Ботевград степента на изграденост на водоснабдяване е 97%. Липсва само по отделни махали в отдалечените населени места, където се използват собствени водоизточници. Остарелите и амортизирани мрежи са причина за големи загуби на питейна вода. „ВиК“ ЕООД София е оператор на ВиК мрежата в общината от 2019 г. и по тази причина наличните данни за загубите на питейна вода са за 2019-2020 г. Общата процентна загуба на вода през 2019 г. е 60,44%, докато през 2020 г. загубите спадат до 43,28% – положителен индикатор за подобряване състоянието на водоснабдителната мрежа. За същия период ВиК дружеството е рехабилитирало общо 7,618 km.

Степента на изграденост на канализационна мрежа в община Ботевград е както следва: гр. Ботевград – 94%; с. Трудовец – 97%; с. Врачеш – 98%; с. Скравена – 95% (без вилната зона); с. Новачене – 97% (без вилната зона); с. Литаково – 89%; с. Боженица – 60%; с. Радотина – 10%; с. Рашково – 10%; с. Краево – няма; с. Гурково – 45%; с. Елов дол – няма; с. Липница – няма.

Преобладава смесеният тип на мрежите, изградени в периода на 60-те до 80-те години. След 1990 г. е изградена канализационната мрежа във Врачеш, Гурково и Новачене. Общата дължина на инфраструктурата за събиране и отвеждане на отпадни води е 76,968 km. Над 70 km са изградени с бетонови тръби, 5,5 km са от полиетилен с висока плътност, а по-малко от километър е от PVC. Остарелите тръби и шахти са със силно влошено качество, с нарушени връзки и уплътнения, което позволява да се просмукват външни количества от водопроводните течови и подпочвените води. Този процес на разреждане на битовите отпадни компрометира тяхното последващо пречистване в ПСОВ Ботевград. Същевременно има опасност и от обратния процес на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

замърсяване на почвата и подпочвените води.

Към момента на изготвяне на Програмата Община Ботевград има готовност с проекти за изграждане на канализация в с. Гурково и с. Боженица.

В гр. Ботевград канализационната мрежа е в добро състояние с необходимост от реконструкция на отделни участъци.

В с. Врачеш канализационната мрежа е в добро състояние; има необходимост от реконструкция на довеждащ колектор от с. Врачеш до гр. Ботевград.

В с. Трудовец канализационната мрежа е в добро състояние с необходимост от ремонт на довеждащ колектор от с. Трудовец до гр. Ботевград.

В с. Скравена, с. Новачене и с. Литакowo канализационните мрежи са в добро състояние.

Третирането на отпадните води в общината се осъществява от ГПСОВ, която се намира в имот №036152, местност „Калница“, землището на гр. Ботевград. Пречиштането на водите става чрез механично, биологично и третично пречистване.

1.10.3. Чистота на територията на населените места и местата за отдих извън населените места - състояние, честота на почистването, на миенето на улиците, кошчетата за отпадъци в населените места

Дейностите по почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване в общината се извършват от общинско предприятие „Благоустройство и комунално стопанство“.

ОП „Благоустройство и комунално стопанство“ гр. Ботевград извършва следните видове дейности:

- Поддържане чистотата на обществените пространства на територията на цялата община – улици, площади, паркове и градини, междублокови пространства и други обществени площи;
- Изграждане и поддържане на тревни площи и аранжиране на цветни градини;
- Сметосъбиране и сметоизвозване на битови отпадъци;
- Снегочистване и др. комунални дейности.

В общината функционира система в обхват 100% от територията и населението за организирано събиране и транспортиране на общинския отпадък.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

1.10.4. Задължения на гражданите

Учрежденията, обществените организации, държавните, общинските и частните фирми, домсоветите на етажните собственици и гражданите имат задължения по отношение опазване на околната среда, за ежедневно почистване и поддържане чистотата в ползваните от тях сгради, дворове и прилежащите им територии.

Настоящата програма формулира детайлно всички дейности, които община Ботевград осъществява с цел опазване и подобрене на състоянието на околната среда:

- **По фактор отпадъци** – звеното към Общинска администрация – Ботевград;
- **По компонент води** – Водоснабдяване и канализация;
- **По компонент въздух** – дейности по жилищно строителство, благоустройство и регионално развитие, енергийна ефективност, включително осветление на улици и площади, изграждане, ремонт и поддържане на уличната мрежа;
- **По компонент биоразнообразие и зелени системи** – общинските дейности по озеленяване и развитие на културните, етнографските и туристическите комплекси;
- **По отношение на осигуряване на устойчиво управление на околната среда и информационно обслужване на населението** – дейности, свързани с обучение на децата и учениците, осигуряване на информационна разгласа за населението, развитие на културните институти – читалища, музеи, художествени галерии и етнографски комплекси с местен характер.

1.11. ИКОНОМИЧЕСКИ ФАКТОРИ

1.11.1 Състояние и развитие на отделните отрасли в общината, които влияят или могат да повлияят върху състоянието на околната среда

За разглеждания период 2017-2022 г. произведената продукция в общината постепенно се повишава. През 2022 г. тя е 1 718 485 хил. лв., което е с 37,7% повече спрямо 2017 г. Най-голям принос към произведената продукция за трите сектора има промишления сектор, който е водещ в общината.

Таблица 29. Икономически показатели в община Ботевград за периода 2017-2022 г.

Показател	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Предприятия, брой	1 424	1 465	1 497	1 485	1 478	1 578
Произведена продукция, хил. лв	1 248 289	1 383 208	1 482 737	1 267 479	1 448 054	1 718 485
Нетни приходи от продажби, хил. лв.	1 360 149	1 534 718	1 683 215	1 534 832	1 687 479	2 013 450
Заети лица, брой	12 385	13 014	13 421	12 431	12 412	12 749
ДМА, хил. лв.	419 115	448 241	484 387	428 633	408 584	205 175

Източник: НСИ

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Броят на предприятията също се увеличава. През 2022 г. достига 1 578 бр., което е ръст с 10,8% спрямо 2017 г. Повишаване се наблюдава и при заетите лица, които през 2022 г. са с 364 души повече спрямо 2017 г. Нетните приходи от продажби са нараснали почти два пъти за разглеждания период 2017-2022 г. Единствено се наблюдава спад при дълготрайните материални активи, които намаляват с над 50% през 2022 г.

Обликът на общинската икономика дават микро (до 9 заети) предприятията, които съставляват 92,6% от всички предприятия в общината.

По данни от ОДЗ „Земеделие“ – София област обработваемата земеделска земя в община Ботевград за 2023 г. е 5 761,94 ha. По данни от ОУП необработваемите земи в общината са 7 767 ha.

В община Ботевград, броят на регистрираните земеделски стопани през периода 2021-2023 г. няма значителна промяна. През 2023 г. общият брой на регистрираните земеделски стопани е 232 бр., в т.ч. животновъди.

Таблица 30. Регистрирани земеделски стопани

	2021 г.	2022 г.	2023 г.
Общ брой	234	233	232

Източник: ОДЗ София

Основните култури, които се отглеждат на територията на общината, са пшеница и слънчоглед.

Таблица 31. Основни видове отглеждани култури

Вид на култура	2021 г.		2022 г.		2023 г.	
	Площи, ha	Продукция, t	Площи, ha	Продукция, t	Площи, ha	Продукция, t
пшеница	1 605,6	6 500,3	1 749,70	7 808,40	1 589,70	5 723,00
ечемик	29,7	104	53,50	240,80	61,20	214,20
тритикале	266,7	1 280,2	273,00	1 092,00	455,70	1 868,40
слънчоглед	1 204,5	2 348,9	1 453,80	2 030,00	1 406,00	1 687,00
царевица за зърно	1 124	1 457,5	466,6-засети 161,6-реколтирани	969,90	550,00	1 925,00
ябълки	78,2	800	78,20	265,00	78,30	370,00
круши	13	55	17,90	46,00	21,00	30,00
сливи	42,1	126,2	52,60	130,00	57,40	106,00
вишни	133,8	50,4	174,90	461,00	165,30	пропаднали

Източник: ОДЗ София

Таблица 32. Средни добиви

Вид на култура	2021 г.	2022 г.	2023 г.
	Среден добив, kg/ha		
пшеница	4 048	4 463	3 600
ечемик	3 500	4 500	3 500

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Вид на култура	2021 г.	2022 г.	2023 г.
	Среден добив, kg/ha		
тритикале	4 800	4 000	4 100
слънчоглед	1 950	1 396	1 200
царевица за зърно	2 500	6 000	3 500
ябълки	10 237	3 391	4 725
круши	4 244	2 573	1 370
сливи	3 000	2 471	1 847
вишни	3 800	2 799	0

Източник: ОДЗ София

В областта на животновъдството на територията на община Ботевград през 2023 г. се отглеждат най-много говеда (2 965 бр.). На второ място се отглеждат овце – техният брой е 2 791 бр. След това са пчелните семейства – 873 бр.

Таблица 33. Основни видове отглеждани животни, брой

Основни видове животни	Брой животни по години		
	2021 г.	2022 г.	2023 г.
Говеда - общо	3 416	2 798	2 965
в т.ч. крави - млечни	106	128	81
в т.ч. крави - месодайни	1 928	1 653	1 947
в т.ч. биволици	13	12	12
Овце - общо	3 034	2 774	2 791
в т.ч. овце - млечни	2 793	2 621	2 517
Кози - общо	1 450	1 262	879
в т.ч. кози - майки	1 384	1 209	782
Птици - общо	0	850	850
в т.ч. кокошки - носачки	0	350	350
Коне	119	139	126
Пчелни семейства	839	937	873

Източник: ОДЗ София

Хотелиерството и ресторантьорството са с ниски приходи спрямо всички нефинансови предприятия. Въпреки че общината не е водеща туристическа дестинация на национално ниво, природните забележителности и даденостите за приключенски и културен туризъм, както и близостта до столицата София и нейните потребители на краткотраен (уикенд) туризъм, определят възможностите туризмът да се развива като допълващ отрасъл.

Таблица 34. Дейност на местата за настаняване в община Ботевград за периода 2021-2023 г.

Години	Легла, брой	Леглоде ноноция	Реализирани нощувки, брой		Пренощували лица, брой		Приходи от нощувки, лв.
			Общо	Чужди граждани	Общо	Чужди граждани	
2021	141	45 276	5 400	355	3 591	262	297 359
2022	141	46 680	7 351	1 128	4 486	619	455 609
2023	157	47 423	8 513	883	5 304	605	509 938

Източник: НСИ

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Средната брутна годишна работна заплата на наетите лица по трудово или служебно правоотношение в община Ботевград през 2022 г. достига 21 021 лв. За периода 2017-2022 г. средната работна заплата е нараснала с 67,9%.

Таблица 35. Средна брутна годишна работна заплата през периода 2017-2023 г.

Година	2019	2020	2021	2022	2023
Средна брутна годишна работна заплата (лв.)	14 789	15 005	16 998	18 657	21 021

Източник: НСИ

Равнището на безработица през 2023 г. е 4,4%. Регистрирани са 590 бр. безработни лица. Разкрити са 729 бр. нови работни места през 2023 г.

За територията на общината се прилагат мерки и програми за насърчаване на заетостта през последните години, което допринася за поддържане на относителния дял на безработните на приемливо ниво.

1.11.2 Състояние на инфраструктурата

- **Електроенергийна инфраструктура**

Електроснабдяването в община Ботевград се осъществява от Националната енергийна компания, като електропреносната и електроразпределителната мрежа и съоръженията към нея се стопанисват, поддържат и реконструират от „ЧЕЗ – България“ ЕАД. Всички населени места в общината са електрифицирани.

- **Газоснабдяване**

В община Ботевград са газифицирани всички детски градини, основни училища, болницата и сградите в централната градска част.

През последните години се извършва успешно газифициране на части от населените места в общината. Извършена е газификация и е разширена газопреносната мрежа на 10 населени места (гр. Ботевград, с. Скравена, с. Врачеш, с. Новачене, с. Трудовец, с. Литаково, с. Боженица, с. Рашково, с. Радотина, с. Гурково) с приоритетно включване на обществени заведения със социална значимост, като училища, детски заведения, административни сгради и др.

- **Телекомуникации и съобщения**

На цялата територия на общината има радио и телевизионен сигнал.

Всички населени места на територията на общината са телефонизирани. Сигналът на мобилните оператори „А1“ ЕАД, „Йетел България“ ЕАД и „Виваком“ ЕАД е със 100% покритие. Във всички населени места има интернет достъп чрез различни кабелни и мобилни оператори.

- **Транспортна инфраструктура**

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Община Ботевград е разположена на една от основните национални транспортни оси между София и Варна, между Южна и Северна България. По тази ос преминават трасето на АМ „Хемус“, както и отсечки от първокласните републикански пътища I-1 София-Враца и I-3, който започва от Ботевград и продължава към Плевен, а при Златна Панега се разклонява и в път I-4 в посока Велико Търново и Варна. Път I-1 достига до Ботевград и се отклонява към Мездра и Враца като по този начин градът е кръстопът на два републикански пътя и две основни транспортни направления между Северна и Южна България. През общинската територия преминава и второкласният път II-17, който се явява източния околновръстен път на Ботевград, осъществяващ връзката между I-1 и АМ „Хемус“ и представляващ един от най-късите първокласни пътища в страната. Републиканската пътна мрежа се допълва от третокласния път III-161, който е с локално значение и свързва общинския център със селата Литаково, Радотина и Рашково, след което преминава в община Мездра.

Общата дължина на републиканската пътна мрежа в общината достига 91,75 km. Така общата гъстота на републиканската пътна мрежа (съотношението между дължината на пътищата и 100 km² площ) е 17,68 при усреднена стойност от 18,01 за цялата страна. По отношение на автомагистралите и първокласните пътища обаче, общината показва много по-добри показатели, което е потвърждение за добрата ѝ транспортна свързаност и достъпност.

Територията на общината не се обслужва от жп транспорт.

1.12. ФИНАНСИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

В следващата таблица е представена финансова информация относно дейностите по опазване на околната среда на община Ботевград за периода 2021-2024 г.

Таблица 36. Финансова информация за дейностите по опазване на околната среда за периода 2021-2024 г., лева

Приходи и разходи по години	2021	2022	2023	2024
Планирани приходи за околна среда, в т.ч. такса битови отпадъци, разрешителни за лечебни растения и др.	2 870 000	3 166 000	3 539 022	3 884 429
Реализирани приходи за околна среда	2 814 379	3 385 736	3 565 873	3 802 552
Относителен дял на приходите, свързани с опазване на околната среда, от всички приходи на общината	26,3%	29,52%	30,68%	25,34%
Планирани разходи за околна среда	2 319 129	2 390 000	3 023 713	3 656 272
Реализирани разходи за околна среда	2 291 695	2 385 683	3 273 668	4 034 661
Относителен дял на разходите, свързани с опазване на околната среда, от всички разходи на общината	12,8%	11,6%	11,38%	10,26%

Източник: Община Ботевград

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

От данните в таблицата могат да бъдат направени следните изводи:

- Приходите за дейности по опазване на околната среда се увеличават постепенно;
- Приходите за опазване на околната среда идват от такса битови отпадъци;
- Разходите (планирани и реализирани) за дейности по опазване на околната среда отбелязват устойчиво нарастване за периода 2021-2024 г.

Разходите за околна среда нарастват с над 76% между 2021 и 2024 г. За същия период реализираните приходи за околна среда се увеличават с около 35%, което е крайно недостатъчно за покриване на разходите. Затова следва да се предприемат мерки за намаляване на отпадъка.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

2. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ (SWOT)

Този раздел включва анализа на силните страни на общината, възможностите да се възползва от тях, вътрешните слаби страни на общината и възможностите да ги преодолее или сведе до минимум, външните възможности/перспективи за общината, както и външните заплахи, които са пречка за развитието и представляват риск за реализацията на програмата. Вследствие на този етап се предлага типа стратегия, която е подходяща да реализира общината в бъдеще.

АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ

Силни страни

- На територията на общината не са регистрирани значими източници на емисии в атмосферния въздух;
- Следене на показатели за качеството на въздуха в реално време;
- Поетапна газификация на населените места.

Възможности

- Въвеждане на високи екологични стандарти за междуселищни автобуси;
- Стимулиране населението за преминаване на друг вид отопление през зимния период;
- Производствените предприятия работят под режим на контрол от страна на РИОСВ, което осигурява планиране и реализация на мерки за привеждане в съответствие при необходимост;
- Постепенно намаляване на МПС на дизелово гориво.

Слаби страни

- Битово отопление - отоплителните инсталации могат да се разглеждат като източник на замърсяване на въздуха през зимния сезон и използването на твърди горива;
- Високата интензивност на автомобилния трафик в града, състоянието на пътната мрежа и остарелият автомобилен парк

Заплахи

- Увеличаване на автомобилния трафик и нарастването на остарелите автомобили;
- Високо потребление на замърсяващи отоплителни материали през зимния период.

ВОДИ

Силни страни

- По-голяма част от повърхностните водни тела са в добро екологично състояние;
- По-голяма част от повърхностните водни тела са в добро екологично и химично състояние;
- Изградена ПСОВ, която обслужва част от населените места.

Възможности

- Реконструкция на водоснабдителната мрежа, водеща до повишаване на ефективната работа на водопроводната мрежа, намаляване на аварийите, намаляване на загубите на вода;
- Изграждане на канализационна система, обхващаща територията на цялата община;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Слаби страни

- Висок процент на загубите на вода, произтичащи от състоянието на водопроводната мрежа;
- Липсва цялостна изградена канализационна мрежа за населените места;
- Влошено състояние на питейната вода.

Заплахи

- Намаляване на количеството и влошаване на качеството на водата;
- Невъзможност от подмяна на всички водопроводни и канализационни мрежи, за които това е необходимо.

ОТПАДЪЦИ

Силни страни

- Общинската нормативна уредба, регламентираща управлението на отпадъците на местно ниво, е разработена в съответствие с изискванията на ЗУО;
- Всички населени места на територията на община Ботевград са обхванати от организирано събиране и транспортиране на битови отпадъци;
- Населението е обезпечено с достатъчен брой съдове за съхраняване на смесени битови отпадъци, които при необходимост (амортизация, повреда) се подменят;
- Участие в Регионално сдружение за управление на отпадъците;
- Използване на регионално депо за неопасни отпадъци, отговарящо на нормативните изисквания;
- Срещу заплащане се предоставят контейнери за строителни отпадъци с вместимост 4 m³;
- Община Ботевград е с по-добри стойности от средните за страната по показателя „норма на натрупване на битови отпадъци на жител“;
- Въведена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки. Сключен договор с фирма ЕКОПАК – България;
- На територията на община са разположение три контейнера за стари дрехи и обувки.

Възможности

- Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с ефективно управление на отпадъците на местно ниво, развиване на потенциала за ПЧП и др.;
- Промяна на обществените нагласи в полза на екологосъобразно управление на отпадъците съобразно въведената йерархия;
- Потенциал за работа в насока справедливо формиране на такса за битови отпадъци – според количеството образувани битови отпадъци, а не според данъчната оценка на имота;
- Промяна на обществените нагласи в полза на намаляване количеството на образуваните отпадъци и тяхното ефективно управление;
- Разрастване на пазара на суровини от рециклируеми отпадъци;
- Нови ефективни технологии, позволяващи рециклиране и оползотворяване на отпадъците;
- Успешно коопериране с общините в рамките на РСУО Ботевград за изграждане на по-ефективни регионални съоръжения за третиране на отпадъци;
- Изграждане на инсталация за компостиране на биоразградими отпадъци;
- Развитие и разширения на системите за разделно събиране на МРО;
- Прилагане на добри практики за намаляване на отпадъците;
- Постигане на целите за повторна употреба и рециклиране и намаляване на биоразградимите отпадъци, постъпващи за депониране и респ. незаплащане на отчисления по чл. 64 ЗУО;
- Повишен административен капацитет по отношение на дейностите, свързани с управление на отпадъците;
- Увеличаване на броя на образователни

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

кампании, организирани от общинска администрация с цел повишаване количеството на разделно събраните отпадъци и доверието на гражданите в организираната система;

- Изграждане на инсталация за третиране на биоразградими отпадъци.

Слаби страни	Заплахи
○ Необходимост от подобряване на материално-техническа и информационна обезпеченост на служителите, които са пряко ангажирани с управлението на отпадъците, в това число изготвянето и отчитането на план-сметките, служители, осъществяващи контролна дейност и др.; ○ Недостатъчен брой информационни кампании за информирание на обществеността и насочване на вниманието към високите нива в йерархията за управление на отпадъците – предотвратяване образуването и рециклиране на отпадъците; ○ Културата на населението по отношение на разделното събиране не е на достатъчно високо ниво; ○ За част от потоците масово разпространени отпадъци не са сключени договори с организации по оползотворяване; ○ Не се прилагат целенасочени стимули, които да допринесат за предотвратяване образуването на отпадъци и рециклиране на отпадъците; ○ Липса на цялостна система за разделно събиране и оползотворяване на биоразградимите отпадъци и домашно компостиране; ○ Липсва мониторингова система, която да отчита удовлетвореността на обществеността от услугите по управление на отпадъците; ○ Липсва инсталация за компостиране на отпадъци (зелени отпадъци); ○ Необходимост от засилване на контрола върху третирането на битовите отпадъци и изхвърлянето има на неразрешени места.	○ Недостатъчно познаване на нормативната база в областта на управлението на отпадъците и задълженията, произтичащи от нея от населението – необходимост от популяризирането ѝ сред широката общественост, на достъпен език; ○ Необходимост от засилване на контрола върху третирането на битовите отпадъци и изхвърлянето им на неразрешени места; ○ Заплащането на такса, чийто размер е определен на база, различна от количеството на изхвърлените отпадъци, на практика не създава стимул на населението да изхвърля по-малко количество отпадъци; ○ Слаба покупателна способност на домакинствата и трудност на нискодоходните групи да отделят допълнителни средства за услуги и дейности, свързани с управление на отпадъците.

Планираните мерки за подобряване на управлението на дейностите с отпадъци на територията на община Ботевград са подробно разгледани в *Програма за управление на отпадъците на община Ботевград за периода 2025-2028 г.*, която е неразделно приложение към ПООС – **Приложение №3.**

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

РИСК ОТ ИЗМЕНЕНИЕ НА КЛИМАТА

Силни страни	Възможности
○ Ясно определени задължения на компетентните органи по отношение на защитата при бедствия, съгласно ЗЗБ (Обн. ДВ. бр. 102 от 19 Декември 2006 г.). ○ Въведени механизми за осигуряване на единен подход при планиране на защитата при бедствия, съответно планиране на намаляването на риска от бедствия, съгласно ЗЗБ.	○ Използване на Европейски структурни и инвестиционни фондове за финансиране на дейности за намаляване на риска от бедствия; ○ Достъп до, и съответно предпоставки за въвеждане на добри практики от други страни.
Слаби страни	Заплахи
○ В голяма част от подзаконовите нормативни актове, свързани със защитата при бедствия, липсват необходимите яснота и конкретика, което не позволява ефективното им прилагане; ○ Въведените със Закон за защита при бедствия механизми за сътрудничество и обмен на информация все още не функционират ефективно; ○ Липса на достатъчен ресурс (експертен, финансов, технически и т.н.) в общината; ○ Все още планирането на защитата при бедствия е несистематизирано; ○ Неразбиране на риска от бедствия във всичките му измерения от страна на компетентните органи и населението.	○ Повече рискове от бедствия, включително и такива, произтичащи от изменението на климата; ○ Внезапни бедствия с висок интензитет.

ПОЧВИ

Силни страни	Възможности
○ Благоприятни условия за развитие на разнообразно и високопродуктивно земеделско производство; ○ Липса на почви, замърсени с тежки метали и органични замърсители.	○ Съществуват възможности за специализирано земеделско производство, за ефективно използване на богатия почвен ресурс, за увеличаване на дела на трайните насаждения и лозята, за подобряване структурата на земеползване чрез земеустройствени и комасационни проекти в землищата на общината; ○ Възможност за извличане на максималния ефект от пасищата, мерите и обработваемите земеделски площи чрез механизма на субсидирането от Европейските фондове по линия на оперативните програми, които, освен чрез преките инвестиции, също и чрез насърчаването на повишаването на знанията на земеделските стопани, ще подпомагат прилагането на добри земеделски практики, водещи до устойчиво управление на почвите и водите и до опазване на биоразнообразието.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Слаби страни	Заплахи
○ Почвените ресурси са подложени на естествена и антропогенна деградация, която се отразява неблагоприятно върху функционирането на екосистемите; ○ Основен източник на замърсяване на почвите е наторяването; ○ Опожаряване на стърнища и суха тревна растителност, водещо до увреждане на повърхностния слой на почвата и до нарушение на нейната микробиологична структура и водния ѝ баланс.	○ Липсват механизми за налагане прилагането на почвозащитни земеделски практики на частните земеделски производители и на арендаторите, обработващи частните земи, чийто дял е най-голям; ○ На общините е вменен контрол по опазване на почвите съгласно Закона за почвите, за който не са предвидени ресурси – финансови и човешки, в рамките на структурата на общинската администрация; ○ Засилване на деградационните процеси на почвите; ○ Загуба на биоразнообразие при естествено и антропогенно въздействие; ○ Силен натиск, създаван или засилван от човешките дейности като: неподходящи селскостопански и горски практики, депониране на отпадъци.

БИОРАЗНООБРАЗИЕ и ЕКО ТУРИЗЪМ

Силни страни	Възможности
○ Богато природно разнообразие; ○ Наличие на защитени зони, част от Натура 2000; ○ Богато културно-историческо наследство.	○ Интензивно развитие на националния туристически пазар и утвърждаване на туризма като приоритетен отрасъл на икономиката; ○ Непрекъснато нарастващ чуждестранен туристически поток към страната; ○ Наличие на европейски финансиращи програми в областта на туризма; ○ Извършване на проучвания за находища на лечебни растения; ○ Засилване на контрола върху ловния туризъм; ○ Предотвратяване на браконьерството; ○ Въвеждане на система от мерки на местно ниво, които да насърчават и гарантират устойчивото ползване на биологичните ресурси.
Слаби страни	Заплахи
○ Промяната на ландшафта, вследствие на строителството; ○ отработените газове влошават качеството на въздуха; ○ в растителността се натрупват оловни съединения (а оттам и в употребяваните я за храна птици и бозайници) и почвата.	○ Преса върху дивеча, в резултат от все по-интензивното развитие на ловния туризъм; ○ Браконьерство; ○ Глобално изменение на климата и попадане на страната в зона на засушаване; ○ Тежки административни процедури за стартиране и развитие на бизнес.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

ШУМ

Силни страни

- Няма жилища, респективно брой жители, изложени на нива на шум над граничните стойности по показателите за шум от промишлени източници на шум;
- Изграждане на велоалеи в общината.

Възможности

- Изграждане на изолационни растителни пояси по улиците с интензивно движение и на терени за озеленяване с подходяща растителност (с прахоулавящи видове).
- Озеленяване с храстова растителност, абсорбираща праха и аерозолите от въздуха, на булевардите и улиците с интензивно движение;
- Създаване на алтернативен начин на придвижване.

Слаби страни

- Движение в режим на тръгване и спиране и неспазване на ограниченията за скорост (особено по най-ошумените трасета – основните улични отсечки);
- Липса на бариери и активни противошумови мерки за зоните с предполагаема приоритетна шумова защита (тихи зони, учебни и лечебни заведения).

Заплахи

- Липса на достатъчно средства от страна на бизнеса и публичния сектор за прилагане на изискванията на екологичното законодателство, свързани с изменения и допълненията на европейското екологично законодателство.

ЗЕЛЕНА СИСТЕМА

Силни страни

- Приета нормативна уредба на местно ниво;
- Общината притежава разнообразни типове ландшафти, при което доминират типовете с подчертано естествен характер;
- Ежегодно поддържане на зелените площи.

Възможности

- Изграждане на изолационни растителни пояси по улиците с интензивно движение, и на терени за озеленяване с подходяща растителност (с прахоулавящи видове).
- Озеленяване с храстова растителност, абсорбираща праха и аерозолите от въздуха, на булевардите и улиците с интензивно движение.

Слаби страни

- Липса на публичен регистър на озеленените площи;
- Урбанизация на града, която води до намаляване на общите зелени площи.

Заплахи

- Продължаваща урбанизация на града, която води до намаляване на общите зелени площи.

ОБЩИ ПОКАЗАТЕЛИ (географски, икономически, демографски, инфраструктура)

Силни страни

- През територията на общината преминават пътища от републиканската пътна мрежа;
- Непосредствена близост до столицата;

Възможности

- Налични ресурси за развитие на туристическа дейност;
- Наличие и достъпност на национални и международни програми за финансиране на общински

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

- Разработени и актуализирани общински наредби, хармонизирани с националното екологичното законодателство, заедно с приети програми /стратегии за реализация на политиките по опазване на околната среда.
- Добро организиране и планиране актуализацията на стратегии, планове, програми и нормативни актове на местно ниво в областта на опазването на околната среда.

- проекти в областта на опазването на околната среда;
- Привличане на стратегически инвеститори с интереси;
- Прилагане инструментите на Структурните фондове и КФ на ЕС;
- Доближаване на Европейските стандарти в икономическата и социалната сфери;
- Конкурентноспособно развитие на малките и средни предприятия;
- Инвестиции в инфраструктура, недвижими имоти и екологични производства.

Слаби страни

- Недостатъчно развити публично-частни партньорства;
- Амортизирана транспортна и комунална инфраструктура;
- Намаляващо население и формиране на отрицателен естествен и механичен прираст;
- Територията на общината не се обслужва от жп транспорт.

Заплахи

- Продължаваща тенденция на намаляване на населението на общината и областта;
- Намалява населението в подтрудоспособна възраст;
- Миграция на способните и предприемчиви хора в активна възраст.

ОРГАНИЗАЦИОННА И ИКОНОМИЧЕСКА СТРУКТУРА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Силни страни

- В общината работят компетентни служители в областта на околната среда и съществува воля за постигане на нормативните изисквания от екипа на общинска администрация;
- Община Ботевград има собствена нормативна база – общински наредби и програми, както и общи стратегии за развитието на общината, в които управлението на отпадъците е важен елемент.

Възможности

- Възможности за внедряване на нови, екологосъобразни практики за производствата;
- Възможности за трансгранично сътрудничество в областта на околната среда.

Слаби страни

- Недостатъчно е ресурсното обезпечаване на отговорното звено в общинска администрация и на общинското предприятие за управлението на отпадъците спрямо повишаващите се нормативни изисквания и очакванията на обществеността.

Заплахи

- Влошаване на качествата на околната среда и допълнително замърсяване на компонентите на средата.

3. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНАТА

Община Ботевград – чиста и съхранена природа, осигуряваща благоприятни условия за живот

4. ЦЕЛИ

В резултат от извършените анализи и проучвания за характерните дадености и проблеми на община Ботевград в областта на околната среда, са определени и идентифицирани силните и слабите страни на общината, възможностите и заплахите, стоящи пред нея. След като бе избрана визия на общината, се определиха и целите, достигането на които ще е определящо за качеството на живот на местното население.

При определянето на целите бяха взети предвид основните силни страни, които трябва да бъдат запазени, основните проблеми (слаби страни), които следва да бъдат решени и се отчетоха заплахите пред община Ботевград в областта на околната среда.

Генерална стратегическа цел на ПООС:

Подобряване на качеството на живот и намаляване на риска за здравето на населението чрез осигуряване на благоприятна околна среда, запазване на биоразнообразието и устойчиво управление на околната среда.

ПРИОРИТЕТ 1. ВОДИ

Специфична цел 1: Насърчаване на устойчивото управление на водите

ПРИОРИТЕТ 2. ВЪЗДУХ

Специфична цел 2: Поддържане на доброто качество на атмосферния въздух и нивата на емисиите под пределно допустимите норми за опазване на човешкото здраве

ПРИОРИТЕТ 3. ОТПАДЪЦИ

Специфична цел 3: Устойчиво управление на отпадъците

ПРИОРИТЕТ 4. РИСК И ИЗМЕНЕНИЕ НА КЛИМАТА

Специфична цел 4: Насърчаване на адаптирането към изменението на климата, на предотвратяването и управлението на риска

ПРИОРИТЕТ 5. ПОЧВИ

Специфична цел 5: Поддържане на доброто състояние на почвите и предотвратяване на тяхното замърсяване, борба с почвената ерозия

ПРИОРИТЕТ 6. БИОРАЗНООБРАЗИЕ

Специфична цел 6: Засилване на биоразнообразието, „зелената“ инфраструктура, както и намаляване на замърсяването

ПРИОРИТЕТ 7. ШУМ

Специфична цел 7: Поддържане нивата на шума в границите на нормативните изисквания

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

ПРИОРИТЕТ 8. ЗЕЛЕНИ СИСТЕМИ

Специфична цел 8: Поддържане и развитие на зелените площи за широко обществено ползване

ПРИОРИТЕТ 9. ПОВИШАВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНОТО ОБРАЗОВАНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО В Т.Ч. ЕКОЛОГИЧНА КУЛТУРА, ЕКОЛОГИЧНИ ЗНАНИЯ, ЕКОЛОГИЧНОТО МИСЛЕНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ

Специфична цел 9: Подобряване на административния капацитет за управление на околната среда и ангажиране на местното население

5. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Планът за действие към Програмата за опазване на околната среда на община Ботевград за периода 2025-2028 г. предвижда изпълнението на конкретни и целенасочени мерки по отделните компоненти на околната среда, с цел постигане на съответствие с действащите норми и стандарти в екологичното законодателство.

*Забележка: Дейностите, предвидени за изпълнение по компонент **Отпадъци**, е съгласно:

- Програма за управление на отпадъците на община Ботевград за периода 2025-2028 г. – Приложение №3;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Таблица 37. План за действие на ПООС Ботевград 2025-2028 г.

№	Приоритети, специфични цели, мерки/дейности	Бюджет	Източник на финансиране	Показатели	Отговорна/ партньорска структура	Време за реализация			
		(хил. лв.)	Фонд/Програма			25	26	27	28
План за действие на ПООС Ботевград 2025-2028 г.		19 030,1							
Приоритет 1. Води		8 002							
1	Реконструкция и доизграждане на ВиК мрежите и съоръженията	8 000	Фондове на ЕС; Общински бюджет; Държавен бюджет	Км. ремонтиран/подменен водопровод	Община Ботевград, ВиК София	X	X	X	X
2	Провеждане на информационни кампании за състоянието на водните ресурси и методи за пестеливо използване	2	Общински бюджет	Проведени две информационни кампании	Община Ботевград		X		
Приоритет 2. Въздух		2 007							
1	Почистване на пътните артерии от натрупани кал и прах, и осигуряването на поддържането им в добро техническо състояние	7	Общински бюджет	7 бр. годишно почистване	Община Ботевград	X	X	X	X
2	Повишаване на енергийната ефективност на общински и частни сгради	2 000	Общински бюджет; Фондове на ЕС; Фондове на ЕИП	4 броя изпълнени проекти за повишаване на енергийната ефективност	Община Ботевград	X	X	X	X
Приоритет 3. Отпадъци		8 221,1							
1	Изпълнение на Програма по управление на отпадъците 2025-2028	8 221,1	Фондове на ЕС; Общински бюджет; Държавен бюджет	Събрани и обезвредени отпадъци	Община Ботевград	X	X	X	X
Приоритет 4. Риск и изменение на климата		183							
1	Благоустрояване на речните корита с цел предпазване от наводнения	40	Фондове на ЕС; Общински бюджет	Брой изпълнени проекти	Община Ботевград	X	X	X	X
2	Почистване на речните корита	100	Фондове на ЕС; Общински	Км. почистени речни корита	Община Ботевград	X	X	X	X

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

№	Приоритети, специфични цели, мерки/дейности	Бюджет	Източник на финансиране	Показатели	Отговорна/ партньорска структура	Време за реализация			
		(хил. лв.)	Фонд/Програма			25	26	27	28
			бюджет						
3	Координация и сътрудничество между всички управленски нива (национално, басейново и местно) от единната спасителна система	-	Фондове на ЕС; Общински бюджет		Община Ботевград	X	X	X	X
4	Анализи на риска и прилагане на мерки за превенция и защита при процеси, свързани с движение на земни маси – свлачища, срутища, ерозии, абразии и пр.	20	Фондове на ЕС; Общински бюджет	1 бр. извършен анализ на риска	Община Ботевград				
5	Информационни кампании, насочени към повишаване на готовността на населението и капацитета на силите за реагиране в случай на наводнения, пожари и земетресения	3	Фондове на ЕС; Общински бюджет	3 бр. информационни кампании	Община Ботевград	X		X	
6	Оптимизиране и разширяване на съществуващи системи за предупреждение, наблюдение, докладване; прогнозиране и сигнализиране; разработване на цифрови модели и анализи и прогнози във връзка с климатичните изменения	20	Фондове на ЕС; Общински бюджет	1 бр. оптимизирана система	Община Ботевград	X	X	X	X
Приоритет 5. Почви		102							
1	Възстановяване на почвеното плодородие на установените нарушени терени, почистване и рекултивация на нарушени терени	100	Фондове на ЕС; Общински бюджет, други източници		Община Ботевград	X	X	X	X
2	Провеждане на информационни кампании, свързани с популяризиране на въпросите за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите	2	Фондове на ЕС; Общински бюджет, други източници		Община Ботевград		X		X
3	Засилване на контрола върху спазване на забраната за палене на стърнища	-	Общински бюджет		Община Ботевград	X	X	X	X
Приоритет 6. Биоразнообразие		150							
1	Поддържане, развитие и устойчиво управление на защитените зони и природните ценности на територията на общината	60	Фондове на ЕС; Общински бюджет	1 бр. изпълнени проекта	Община Ботевград	X	X	X	X

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

№	Приоритети, специфични цели, мерки/дейности	Бюджет	Източник на финансиране	Показатели	Отговорна/ партньорска структура	Време за реализация			
		(хил. лв.)	Фонд/Програма			25	26	27	28
2	Опазване на горите от сеч и пожари	40	Фондове на ЕС; Общински бюджет	2 бр. извършени дейности	Община Ботевград	X	X	X	X
3	Въвеждане на щадящи лесовъдски системи	50	Фондове на ЕС; Общински бюджет	1 бр. изпълнени проекта	Община Ботевград, ДГС	X	X	X	X
Приоритет 7. Шум		10							
1	Разработване и въвеждане на дейности за ограничаване и снижаване на градския шум, отчитащи ефекта и значимостта на междусекторното взаимодействие „градоустройство, строителство, благоустройство, контрол и организация на движението на МПС, здравни ефекти от въздействието на шума“	10	Фондове на ЕС; Общински бюджет	1 бр. изпълнени проекта	Община Ботевград, Външни организации	X	X	X	X
Приоритет 8. Зелени системи		330							
1	Поддържане на паркови пространства, градинки, междублокови пространства и гробищни паркове	150	Фондове на ЕС; Общински бюджет; Държавен бюджет	Площ на реконструирани и поддържани паркове и градинки	Община Ботевград	X	X	X	X
2	Благоустрояване и поддържане на детски площадки	100	Фондове на ЕС; Общински бюджет; Държавен бюджет	Брой реконструирани и рехабилитирани спортни съоръжения и детски площадки	Община Ботевград	X	X	X	X
3	Лесовъдски, агротехнически и биологични мероприятия, осигуряващи предпазване, ограничаване и предотвратяване на появата и развитието на вредители, болести и други повреди, пречещи на развитието на флората и фауната	80	Фондове на ЕС; Общински бюджет; Държавен бюджет	4 бр. извършени мероприятия	Община Ботевград	X	X	X	X
Приоритет 9. Повишаване на екологичното образование на населението в т.ч. екологична		25							

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА
ПЕРИОДА 2025-2028 Г.**

№	Приоритети, специфични цели, мерки/дейности	Бюджет	Източник на финансиране	Показатели	Отговорна/ партньорска структура	Време за реализация			
		(хил. лв.)	Фонд/Програма			25	26	27	28
	култура, екологични знания, екологичното мислене и подобряване на административния капацитет								
1	Повишаване на професионалната квалификация на служителите в общинската администрация в областта на околната среда	10	Общински бюджет	Брой проведени обучения	Община Ботевград	X	X	X	X
2	Създаване на партньорства с други общини за съвместно кандидатстване по програми и проекти, касаещи околната среда	5	Общински бюджет	Брой създадени партньорства	Община Ботевград	X	X	X	X
3	Провеждане на образователни кампании за повишаване на екологичното съзнание в населението	5	Общински бюджет	Брой проведени кампании	Община Ботевград	X	X	X	X
4	Засилване на контрола по отношение опазване на околната среда	5	Общински бюджет	Издадени наказателни актове	Община Ботевград	X	X	X	X

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2024-2028 Г.

6. ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

Процесът на организация на изпълнението, осъществяване на мониторинг, контрол и последваща оценка на изпълнението на политиката за опазване на околната среда, в частност на настоящата Програма за опазване на околната среда, която дефинира тази политика за периода 2025-2028 г., се организира от Кмета на общината или от упълномощено от него друго длъжностно лице.

В процеса на наблюдение общинската администрация осигурява участието на организации, физически и юридически лица, като се спазва принципа за партньорство, публичност и прозрачност. Предметът на наблюдение включва изпълнението на целите и приоритетите на ПООС, организацията и методите на изпълнение, прилагани от съответните административни структури, организациите и юридическите лица, участващи в изпълнението им. Целта на мониторинга е да отбелязва отклоненията от целите на ПООС достатъчно рано, за да бъде възможно тяхното коригиране, преди последствията от тях да станат толкова сериозни, че да не могат да бъдат преодолени. Наблюдението е важен елемент, който позволява да се засили или намали активността в конкретна насока, да се предприемат коригиращи действия, ако напредъкът е неудовлетворителен или ако условията се изменят.

Контролът има за цел да създаде условия за подобряване работата на общинската администрация и за формулиране на правилни управленски решения във връзка с изпълнението на ПООС. Предвид разпределението в обхвата на работа и функционалните задачи, присъщи на контрола, неговата основна задача е свързана с осигуряване на законосъобразност при изпълнението на политиките за опазване на околната среда, както и целесъобразност, изразяваща се в процеса на детайлизирано проследяване работата по изпълнение на ангажиментите на длъжностните лица по тази политика. Същностната характеристика, дефинираща обхвата и съдържанието на контролния процес, във висока степен се определя от съществуващите законови изисквания по отношение осигуряване на законосъобразност в публични институции и органи на местната власт. Контролът върху изпълнението на ПООС 2025-2028 г. на община Ботевград се извършва от Общински съвет - Ботевград, който приема програмата и следи за нейното изпълнение.

Координацията по изпълнението на ПООС ще се осъществява от лицата, които със заповед на Кмета на общината (във връзка с изискването на чл. 15, ал. 1, т. 10 от Закона за опазване на околната среда) са определени като притежаващи необходимата

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2024-2028 Г.

професионална квалификация за осъществяване на дейностите по управление на околната среда.

На основание на чл. 79, ал. 5 от Закона за опазване на околната среда, Кметът на общината ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на програмата за околна среда, а при необходимост и предложения за нейното допълване и актуализиране. В годишния отчет се отбелязва напредъка при постигането на набелязаните цели и приоритети на ПООС, отчитат се настъпилите промени в екологичната обстановка, измененията в законовата и нормативна база и произтичащите от това промени в отговорностите и задълженията на местните власти, както и препоръки за подобряване на резултатите от наблюдението на изпълнението на програмата. Актуализация на общинската програма по опазване на околната среда се извършва при съществена промяна на нормативната база и условията, при които е разработена.

В допълнение, на основание на чл. 79, ал. 6 от Закона за опазване на околната среда, годишните отчети, които Кметът на общината внася в Общинския съвет, се предоставят за информация в РИОСВ.

За информиране на обществеността отчетите по изпълнение на ПООС могат да бъдат публикувани на официалния сайт на общината.

7. ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРОГРАМАТА

Неделима част от настоящата програма са:

1. Приложение №1 Доклад с резултати от анкетно проучване
2. Приложение №2 Раздел „Лечебни растения“
3. Приложение №3 Програма за управление на отпадъците на община Ботевград за периода 2025-2028 г.